

Çankaya Üniversitesi gündem

10
YIL

www.cankaya.edu.tr

Sayı:27

Ocak - Nisan 2007

ISSN 1304-9836

NANOTEKNOLOJİ

Nanobilim, Nanomühendislik ve Nanoteknolojinin Etkilemeyeceği Bir Alan Bulunabilir mi? Bu Teknolojiyi Kaçırırsak Ne Olur?	3
<i>Prof. Dr. Ziya Burhanettin Güvenç</i>	
Tıp ve Biyoloji Alanlarında Nano ile İlgili Bazı Uygulamalar	7
<i>Doç. Dr. Dumitru Baleanu</i>	
Nanoteknoloji ve Hidrojen Depolama	10
<i>Yrd. Doç. Dr. Cem Özdoğan</i>	
9. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel ile Söyleşi	13
<i>Güçlü Ali Özpolat</i>	
Jakobenlerin İktidardan Düşüşü	19
<i>Diren Çakmak</i>	
Çanakkale Savaşlarında Üniversiteliler	23
<i>Yrd. Doç. Dr. Muhittin Gül</i>	
Türkiye’de Ekonomik Gelişmeler: 2005-2007	27
<i>Prof. Dr. Emin Çarıkçı</i>	
Dünya Bankası Açısından Türk Ekonomisi	33
<i>Prof. Dr. Üstün Dikeç</i>	
Yaşam Çevrelerinin Daha Kullanışlı Hale Getirilmesi	37
<i>Prof. Dr. Faruk Yalçın Uğurlu</i>	
Prof. Dr. Aydoğan Özman’ın Ardından	44
<i>Prof. Dr. Turgut Önen</i>	
Bir Hüzne Başlarken Çıraklık Etmek: Hilmi Yavuz’la Söyleşi	45
<i>Gülşen Çulhaoğlu</i>	
Şair Sezai Karakoç’a Verilen “Ödül’ün Gerekçesi” Üzerine	53
<i>Prof. Dr. Cengiz Tosun</i>	
Öğrenci Topluluğu : Dans Topluluğu, Sualtı Topluluğu, Çankaya Üniversitesi Öğrenci Toplulukları	55
Mezun: Özden Müge Kırkımcı, Sinem Abay	58
Çankaya Üniversitesi’nin Erasmus İkili Anlaşmaları	62
Kültür-Sanat	65
Haberler	74
Spor	91

Çankaya Üniversitesi adına Sahibi:
Prof. Dr. Ziya Burhanettin Güvenç

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:
Yakup Sarıcan
ysarican@chankaya.edu.tr

Yayın Kurulu:
Prof. Dr. Nahit Töre
Prof. Dr. Ziya Burhanettin Güvenç
Doç. Dr. Mustafa Tören Yücel
Yrd. Doç. Dr. Ertuğrul Koç

Yrd. Doç. Dr. Nüzhet Akın
Okutman Gülşen Çulhaoğlu
Yakup Sarıcan
Edip İlkay Sunay

Yazı İşleri:
Ayça Eren, Berna Öz, Güçlü Ali Özpolat,
Kaan Yamaner, Leyla Tosun,
Zeynep Özdemir

Yayın Hazırlık:
Ebru Güler

Fotoğraflar:
Deha Çaman, Doğan Dereağzı,
Şerafettin Karaköy

Yönetim Yeri:
Çankaya Üniversitesi Rektörlüğü
Öğretmenler Caddesi No: 14
Yüzüncüyıl 06530 Ankara
Tel: 0312 284 45 00 / 140

Tasarım:
Turuncu Digital Reklamcılık
Matbaacılık Tic. Ltd. Şti.

Basım yeri ve tarihi:
Ajanstürk Gazetecilik ve Matbaacılık
İnş. San. A.Ş.
İstanbul Yolu 7.km Necdet Evliyagil Sokak
No:24 Batıkent - Ankara, Mayıs 2007

Çankaya Üniversitesi Basın ve Halkla
İlişkiler Müdürlüğü tarafından
hazırlanmıştır.

Dergide yayınlanan yazılar kaynak
gösterilerek kullanılabilir.

İmzalı yazılardaki görüşler yazarlarına
aittir.

Üç ayda bir yayımlanır.
Yerel süreli.

Prof. Dr. Ziya Burhanettin Güvenç
Çankaya Üniversitesi Rektörü

Nanoteknolojiye hakim olabilecek bilgi düzeyine sahip olduğumuzda, bizler için yaratacağı fırsatlar ve nanoteknolojide geri kaldığımızda ise bizler için taşıyacağı potansiyel risk ve tehditler, sadece insanların hayal gücü ile sınırlıdır. Unutulmamalıdır ki nanoteknoloji kesinliktir, kalitedir, verimlilik ve gelecektir.

Enerji kaynakları ve yüksek teknoloji bakımından dışa bağımlı olan ülkelerin yaşam kalitesi, gelişmiş ülkelerin insafına kalmıştır. Dışa bağımlılığı azaltmak için ülkemizde üretilebilecek alternatif enerji kaynakları ve nanoteknoloji konularında yapılacak olan araştırma ve geliştirme çalışmalarının, sistemli ve planlı bir şekilde devlet politikası olması zorunludur.

Yakup Sarıcan

Kültürsüzleşme

J. M. Albertini'nin 'Azgelişmişliğin Mekanizması' adlı eserinden aynen aktarılmıştır.

"...Kültürsüzleşme' bir grubun, diğer bir kültürle ilişkisi sonucu, kendi kültürünü değiştirmesi; hatta bütününü kaybetmesi olayıdır. Azgelişmiş ülkelerin şehir ekonomileri, hayat biçimleri bakımından, ülkenin geri kalan kısmına yabancıdırlar. Batılılar, film, reklamcılık, eğitim ve yabancılığın varlığı yoluyla; şehir halkı üzerinde, egemenlik kurarlar. Şehir, geniş ölçüde 'kültürsüzleşmiş' bir toplumdur..."

"...sömürücü (emperyalist) yerli halkın, metropoldeki sömürgeci (emperyalist) halka benzermesi amacıyla, eski anlayış ve kuruluşlara, yeni bir biçim vermeye çalışır; ama yerlileri, aşağı bir düzeyde tutarak, tam bir benzerlikten kaçınır. Bu politika, iki temel 'ırkçı' düşünce üzerine kurulmuştur; bu düşüncelere göre 1) Hiçbir insan için, bir Avrupalıya benzemekten daha güzel bir şey olamayacağı için; Afrika, Asya ve Latin Amerika halkına, Batı Uygarlığı aktarılmalıdır. 2) Hiçbir uygarlık Avrupa uygarlığından üstün değildir. Bu arada yerlinin daima aşağılık bir varlık olduğuna, hiçbir zaman düzelmeyeceğine inanılmaktadır..."

"...ekonomik ve politik egemenliğin ötesinde, sömürgecilik, III. Dünya halkının kişiliğini derinliğine hedef alan, geniş bir beyin yıkama kalkışımı olmaktadır. Sömürgeleşmiş ülke, sömürgeciyi (emperyalisti) taklit etmesine, inandırılmak istenmektedir. Sömürge halkının sanatı, felsefesi ve dini inkâr edilmekte; giderek, bu halkın kişiliği yok edilmektedir. Endüstri uygarlığı, azgelişmiş ülkelere, kendi değer ve karşı değerlerini aktarmaktadır. Gerçekten de, bu değer ve karşı değerler, çoğunlukla, zengin ülkelerin yönettiği; kitle haberleşme araçları (büyük basın, radyo, sinema, televizyon, reklamcılık) vasıtasıyla, iyice yayılmıştır..."

"...bu sosyo-kültürel darbe, şüphesiz III. Dünya ayaklanmasının, niçin her şeyden önce 'milliyetçi' bir ayaklanma olduğunu açıklayan olgudur. Egemenlik ve bağımsızlık haklarının aranması, şüphesiz bir kendi kendini kanıtlama, kişiliğini yeniden yaratma ve kendine yeniden kimlik kazandırma çabalarını ifade eder. Yine de III. Dünya ülkelerinde bir sarsıntı olmuştur. Bağımsızlık elde edildiği zaman bile, özellikle kültür alanında, sömürgecinin (emperyalistin) taklit edilmesi süregelir. Yönetim sistemi, eski metropollere göre (yani Batılı ülkelere göre) biçimlendiğinden, yeni koşullara uyma çabaları engellenir..."

"...Batılı tüketim modellerinin yarattığı gösteriş etkisiyle, reklamcılığın az buçuk bilinçli kurbanları olan ve endüstriyel toplum yararlarının, 'Batılı' hayat biçimleriyle karıştığı bir uygarlığa kavuşma tutkusunu içinde bulanan, III. Dünya'nın ayrıcalıklı (seçkin) azınlıkları; çoğunluk, şımarık çocukların aşırılık ve gösterişçiliğiyle, gönüllü olarak 'Amerikan hayat biçimini' benimserler. Bu ülkelerde tergalde 'Batılı' giysisi, pamuklu-ların ulusal yerini almıştır. Daha sonra açıcılar, Avrupa yemeklerini öğrenmek zorunda kalmışlardır..."

"...gelecekteki kadroların, 'yabancı ülkeler'e yollanmalarına gelince, bu da söz konusu kadroların, anavatanlarında çözmeleri gereken sorunlarla uzlaşmayan bir eğitimden geçmelerine yol açar. Yabancı ülkelerde yetiştirilme, çoğunlukla, yararlı olmaktan çok, zararlıdır; bu sakıncalar, gelecekteki yüksek elemanların, çeşitli dış ülkelerde yetiştirilmesi halinde, daha da büyür. Eğitimin çeşitliliği, çoğunluk, eylemde anlaşma ve uzlaşmayı engeller..."

Kültürsüzleşme, kendi kültürünün uzağına düşmenin yanı sıra yabancılaşmayı da getirmekte midir? Ne dersiniz...

'Başka devletler, neden bizim iyiliğimizi düşünsünler, bizim iyiliğimizi istesinler ki!'

Atatürk

Dergimizin bu sayısında **nanoteknoloji** konusuna ayrıntılı bir şekilde ele almaya çalıştık. Bu bağlamda, Üniversitemiz Rektörü Prof. Dr. Ziya Burhanettin Güvenç'in 'Nanobilim, Nanomühendislik ve Nanoteknolojinin Etkilemeyeceği Bir Alan Bulunabilir mi? Bu teknolojiyi Kaçırırsak Ne Olur?', Üniversitemiz Matematik-Bilgisayar Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Dumitru Baleanu'nun 'Tıp ve Biyoloji Alanlarında Nano ile İlgili Bazı Uygulamalar' ve Bilgisayar Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Cem Özdoğan'ın da 'Nanoteknoloji ve Hidrojen Depolama' konulu yazılarına yer verdik.

Başta, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü Öğrencimiz Güçlü Ali Özpolat'ın 9'uncu Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel ile yaptığı söyleşi olmak üzere diğer yazıları da ilgilie okuyacağınızı ümit ediyorum.

Bir sonraki sayıda görüşmek üzere...

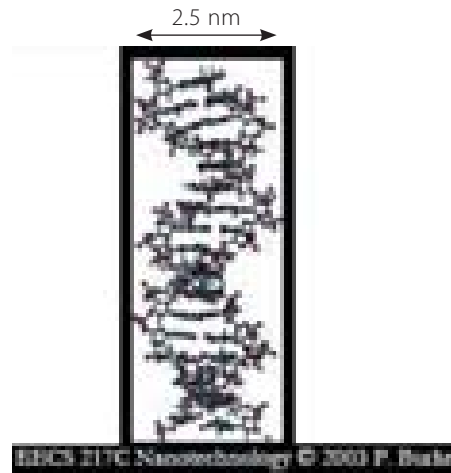
ysarican@cankaya.edu.tr

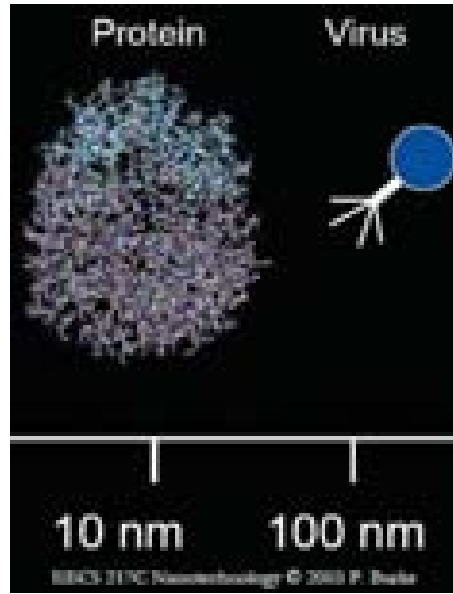
Prof. Dr. Ziya Burhanettin Güvenç
Çankaya Üniversitesi Rektörü

Nanobilim, Nanomühendislik ve Nanoteknolojinin Etkilemeyeceği Bir Alan Bulunabilir mi? Bu Teknolojiyi Kaçırırsak Ne Olur?

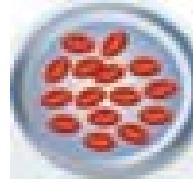
Nano kelimesi, Yunanca'da "cüce" anlamına gelmektedir ve fiziksel ölçü birimlerinde ön takı olarak kullanılmaktadır. Örneğin, birim zaman (saniye), birim hacim (litre) ve birim uzunluk (metre) ölçüm değerleri ile nano ön takısı kullanıldığında, bu ölçüm birimlerinin milyarda biri anlamını ifade etmektedir. Kısacası, nano-saniye (ns), saniyenin milyarda biri, nanolitre, litrenin milyarda biri ve nanometre (nm) de metrenin milyarda biridir. Nano-metreyi hissedebilmek için birkaç örnek verelim: yan yana dizilmiş 10 atom, 1 nanometre uzunluk oluşturmaktadır. Bu yazıda bulunan her harfin genişliği, yaklaşık 1 milyon nanometredir. Tabiatın bazı örnekler vererek 1 nm'nin ne anlama geldiğini daha iyi hissedelim:

Şekildeki DNA molekülü, 2.5 nanometre enindedir.

Şekil, tabiatta bulunan protein ve virüslerin boyutlarını göstermektedir.

Kırmızı kan hücreleri binlerce nanometre uzunluğundadır.

2 metre olan bir insan, 2 milyar nanometre uzunluğundadır.

Yukarıdaki şekillerden de anlaşılacağı üzere, tabiat, temel yapı taşları olan atom ve molekülleri mükemmel bir şekilde birleştirerek daha büyük yapılar inşa etmektedir. Tabiatın

bu mükemmel tasarımcılığı ve mühendisliği ile üretmiş olduğu cisimlerin örneklerini saymak için insanın ömrü yetmez. Bu konuya insanlığın dikkatini büyük ölçüde, Fizik Nobel Ödülü sahibi Richard Feynman çekmiştir. 29 Aralık 1959 tarihinde Amerikan Fizik Derneği toplantısında yaptığı konuşması, nanoteknolojiye yönelimin başlangıcı olarak kabul görmektedir. Konuşmasının başlığı: "Küçük Yapıların Kontrol Edilmesi, Yönlendirilmesi ve İşlenebilmesi". Aynen tabiatın yaptığı gibi...

Nanobilim ve nanoteknoloji ile ilgili diğer ünlü bilim insanlarının söylemine bakmakta da fayda var:

Ronald Hoffmann, Cornell Üniversitesi
Kimya Nobel Ödülü Sahibi

"Nanoteknoloji sayesinde hem küçük hem de büyük yapıların inşasını çok zekice kontrol edebileceğiz. Bu bir gelecektir, bu bir kesinliktir, kontrollü inşa edilebilir, doğası gereği çevre ile barışık tasarımlar yaratacaktır".

Horst Stormer, Columbia Üniversitesi
Fizik Nobel Ödülü Sahibi

"Nanoteknoloji bize araç gereçleri vermektedir. Bu araç gereçler, tabiatın temel yapı taşları olan atomlar ve moleküllerdir. Bunlardan her şeyi yapmak mümkündür. Yeni şeyler yaratmak ve tasarlanmanın sınırı yoktur."

Günümüzde, nanobilim ve nanomühendisliğin üreteceği nanoteknolojinin uygulanabilirliği olan alanlardan bazılarını bir göz atalım:

Modern yaşamda nano-teknoloji

Yapı	Taşıma-Ulaşım	Tüketim Malzemeleri
Her çeşit Geliştirilmiş Malzemeler/ Algılayıcılar	Yeni Malzemeler	Elektronik
	Yakıt Tasarruflu/ Çevre Dostu Emisyon	Spor Malzemeleri
		Giysiler Kozmetik

Nano-teknolojinin sağlıkta uygulanması

Önleme	Teşhis	Tedavi
Mikrop tutmayacak kaplama	İlaç etkisinin araştırılması	Kişiyeye özel ilaç/tedavi
Filtreleme	Sürekli izleme	Parça-yerleştirme
Gelişmeleri izleme	Görüntüleme	Yeni ilaç /Değişik yollarla ilacın iletilmesi

Enerji için nano-teknoloji		
Güneş:	Daha ucuz	Yüksek Güç
Taşınabilir güç:	Tekrar doldurulabilen piller	Yüksek kapasite
Isıdan elektrik elde etmek:	Yüksek güç	Yeni uygulamalar
Yalıtma:	İnce kaplama	Doldurma
Hidrojen:	Depolama	Daha etkili kullanım

Çevre için nano-teknoloji		
İzleme	Etkiyi azaltma	Temizleme
Nano parçacıklar	Malzeme ve enerjinin ekonomik kullanımı	Küçük parçalara ayırma
Noktasal okuma	Filtreleme	Kirleticileri bir araya getirme

Elektronikte nano-teknoloji		
Haberleşme	Bilgisayar	Optik
Yüksek kapasite	Hızlı prosesörler	Yeni ekranlar
Yüksek hız	Quantum hesaplama Yeni memori tipleri	Yeni ışıklandırma

Savunma sanayinin her alanı

Yukarıda bahsettiğimiz alan ve ilgili sektörlerle pek çok sayıda ilave yapmak mümkündür. Bütün bunlar, nanoteknolojinin yakın, orta ve uzun vadede geleceğimizi çok ciddi bir şekilde etkileyeceğinin göstergesidir. Bazı somut rakamlar vermek gerekir ise, bu teknolojinin önümüzdeki on yıl içerisinde dünyamızda 1 trilyon dolarlık pazar payı olacaktır. Bu pay, zaman geçtikçe büyüyeceğinden (diğer sektörlerle de yayılacağından) bu teknolojiye sahip olmayan ülkeler, doğal olarak bu pazar payının dışına itilecek. Sonraki her beş yılda, nanoteknolojinin ekonomik büyüklüğü %50 artacaktır. Ana sanayilerin etkileneceği gibi, yan sanayiler de geri kalmışlığın faturasını ödeyecek. Bu nedenle nanoteknoloji konusu, devlet politikası olmak zorundadır ve devletin öncelikli konuları arasına girmelidir. Göz ardı edilemez. Ancak devlet desteği ile başarılabılır ve geri kalmışlığın daha da aleyhimize gelişmemesi için bu destek ve kararlı politika oluşturulmalıdır. Ülkemizdeki sanayi kuruluşları ve üniversitelerimiz tek başlarına bu teknolojiye yatırım yapmakta zorlanır. Bu anlayışa sahip olamaz isek ve "nano çağını kaçırsak ülkemizi ve halkımızın sağlığını koruyamayız". Avrupa Birliği, Amerika, Çin, Japonya, Kore gibi, bu gün teknolojiye ileri ülkeler düzenli olarak her yıl yüz milyonlarca dolar nanoteknolojiye yatırım yapmaktadır. Bu teknolojiye gereken önemi veremeyen

ülkeler, her sektörden adım adım dışlanacaktır. Bu konuda, büyük bir ekonomik çöküntü içerisinde girileceğini söylemek için kâhin olmaya gerek yoktur. Avrupa ülkeleri bu alanda geri kalmamak için sektör bazında kümeleşmiştir. Örneğin, otomotiv sektörü (Karlsruhe Bölgesi, Almanya), çok fonksiyonlu ince filimler grubu, nanoteknoloji ile üretilen malzeme (nanomat grubu) v.b. pek çok alanda bu kümeler oluşturulmuştur. Her bir küme içerisinde ondan fazla üniversite ve araştırma merkezi, enstitü ve pek çok sayıda şirket bulunmaktadır. Bu örnekleri incelediğimizde bizim de ne yapmamız gerektiği çok net görünmektedir. Devlet desteği ile değişik bölgelerdeki üniversiteler ve sanayicilerin sektör bazında birlikte çalışmaları zorunludur. Küçük ve dağınık bireysel faaliyetler ve çabalar ile Avrupa'nın ve Amerika'nın devasa kümeleri ile bilimsel alanda ve patent konusunda yarışmanın olanağı bulunmamaktadır. Bu nedenle kısıtlı olan devlet kaynaklarının, sektör bazında bütün paydaşları birlikte çalışmaya zorlayacak şekilde planlanması gerekmektedir. Hepimizin aynı gemide olduğumuzu hiç bir zaman unutmamalıyız. Devletin kısıtlı olanaklarının az sayıda kurum ve üniversitelere dağıtılmasıyla dünya ile yarışamayız. Bunun için somut bir örnek olması açısından Almanya örneğine yakından bakalım: Aşağıdaki Almanya haritasında belirtilen bölgeler ve küçük yuvarlaklar, nanoteknolojiyi kullanmayı hedeflemiş farklı sektör kümeleşmelerini göstermektedir. Bu kümelerdeki paydaşların dağılımları (rakamlar sektör ayrımı yapılmadan verilmiştir):

Nanoteknoloji sayesinde hem küçük hem de büyük yapıların inşasını çok zekice kontrol edebileceğiz.

Network Sayısı: 21

Araştırma Merkez Sayısı: 56

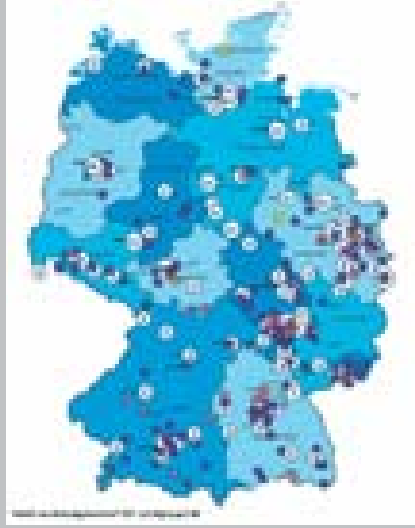
Büyük İşletmelerin Sayısı: 102

Hükümet ve İlgili Birimlerin Sayısı: 2

Üniversiteler ve Enstitüler: 82

KOBİ: 381

Mali İşler: 2

Bu yapıya benzer durum, Avrupa Birliği'nin büyük ortaklarında da görülmektedir. Bir başka örnek olarak Fransa'yı verebilirim.

Fransa'da da 66 adet küme yapısı oluşturulmuştur. Gelişmiş ülkelerde var olan küme oluşumların, ülkemizde var olan organize sanayi bölgeleri veya kuyumcular çarşısı ile hiç bir ilgisi yoktur. Avrupa'da ve Amerika'da geliştirilmiş bu küme kavramı konusunda iki hatta üç tane doktora tezi yazılabilir; yani bilimsel kavramlarla meydana getirilmiş birlik-telik anlaşılmalıdır. Maalesef, ülkemizde bu tür küme yapısı olmadığından kuyumcular çarşısını veya kapalı çarşı esnafının birlikteliği küme zannedilmektedir. Sözün kısası, dünya ile rekabet edebilmek için, nanoteknolojinin ülkemizdeki her sektöre girebilmesi için milli seferberlik ilan edilmelidir. Aksi takdirde, "Nano çağını kaçıracağız; ülkemizi ve halkımızın sağlığını koruyamayacağız". Bu teknolojiye sahip ülkelerin önünde sadece insan hayali ile sınırlı fırsatlar olduğunu; geri kalmış ülkeleri bekleyen potansiyel risk ve tehditlerin de kötü niyetlilerin hayal gücü ile sınırlı olduğunu akıldan çıkarmamalıyız.

**Yılların tecrübesiyle size özel hazırlanan
Yeni Yaşam Alanınızda,
Ayrıcalıklı Olmanın Keyfini Çıkartın...**

T.C. MEB. Özel Yükseköğretim Petek Kız Öğrenci Yurdu
Öğretmenler Caddesi No: 112/2 06530 100. Yıl - Ankara

Tel: 0312 285 26 00 • Fax: 0312 285 16 36 • www.petek.cankaya.edu.tr • e-mail: petek@cankaya.edu.tr

Doç. Dr. Dumitru Baleanu
Fen-Edebiyat Fakültesi
Matematik-Bilgisayar Bölümü Öğretim Üyesi

Tıp ve Biyoloji Alanlarında Nano ile İlgili Bazı Uygulamalar

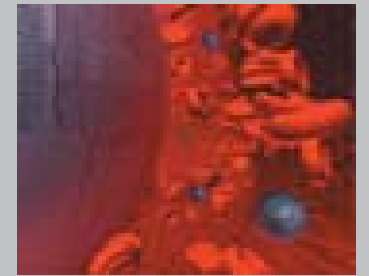
Aşağıda nanobilimi ve nanoteknolojinin tıp ve biyoloji alanlarındaki bazı uygulamalarını özetlemeye çalışacağız.

Bilindiği gibi, insan ömrünün uzatılması ve yaşam kalitemizin artırılması, doku yenilemeyi konu alan tıp dalının temel hedeflerinden ikisidir. Bu nedenle, bu yolda izlenecek yollardan biri, hücrelerle mantıklı bir şekilde etkileşime girecek yapay çevrelerin tasarlanmasıdır. Bu yöntemin en ilgi çekici yönü, toplumun geneline büyük bir etki yapma amacına yönelik olarak fizik bilimleri, yaşam bilimleri, mühendislik, matematik ve tıp bilimlerini bir araya getirerek disiplinlerarası bilimin sınırlarını zorlayacak nitelikte bir girişimi ifade ediyor olmasıdır. Bu yöntemle ulaşılmak istenen hedefler arasında, örneğin Parkinson ve Alzheimer gibi beyin

hastalıklarını tedavi etmek, kalp dokusunun yenilenmesi, şeker hastalığına karşı etkin bir tedavi yöntemi geliştirilmesi, yetişkinlik döneminde kıkırdak dokusunun yenilenmesi gibi hedefler vardır.

Bu düşünce çizgisine paralel olarak kan damarlarının oluşumunda rol oynayan nöronlar, kemik hücreleri ve endothelial hücreler gibi özel bazı hücrelere yenileyici sinyaller gönderen nanoyapılar konusunda yapılan araştırmalar, hızla devam ediyor.

Günümüzde nanobilimi, daha önce hiç görülmemiş düzeyde algılama olanakları sunan çok küçük boyuttaki elektronik cihazların yapılmasını mümkün hale getiriyor. Bu cihazlar arasında, nonomekanik biyosensörler moleküler ve hücre ölçümleri ile bunların

kontrolünde bizlere yeni ve şaşırtıcı olanaklar sunuyor. Bu biyosensörleri ortak bir ürün ortaya koyacak şekilde uygulamaya geçirmek hiç de kolay bir iş değil. Bununla birlikte bu amaca ulaşma yolunda başlangıç niteliğinde birkaç küçük adım atılmış durumda; ancak, bu çalışmalar, nanoteknolojinin etkin bir şekilde kullanılması vaatlerini gerçekleştirme uğrunda kuşkusuz çok büyük önem taşıyor. Uygulamalar konusunda önümüzde bekleyen büyük potansiyeli gerçekleştirmek için en az iki temel unsura gereksinim var. Öncelikle mevcut teknolojilerin daha önce göremeye alışık olmadığımız bir şekilde birleştirilmesi gerekiyor. Yüzey biyokimyası ve mikro akışkanlar bilimlerinin kullandığı tekniklerin nano elektronik, nano mekanik ve nano fotonik bilim dallarının algılama teknolojileriyle kaynaştırılması gibi. Diğer yandan, geniş kapsamlı nano biyoteknolojik bütünlüğünün sağlanması için güçlü yöntemlere gereksinim var. Bunlar, ticari anlamda üretime olanak verecek nitelikte olacaktır. İster tıp ve yaşam bilimlerinde temel buluş çalışmaları için isterse gelecekte kullanılacak klinik ürünlerin geliştirilmesi için olsun, yukarıda söz edilen ve birbirleriyle ilişkili gibi görünmeyen teknolojilerin birleştirilmesi, büyük önem taşımaktadır. Öyle görünüyor ki bugün için bu önkoşul metodoloji, akademik çevrelerden çok, ticari sektör tarafından daha yakından takip ediliyor.

Bilindiği gibi, vücutta bulunan farklı dokuları açık bir şekilde tespit etmek ya da sağlıklı ve hastalıklı dokuları birbirinden ayırtmak amacıyla zıtlık yaratan maddeler kullanılır. Bu bağlamda, Manyetik Titreşimli Görüntüleme (MRI) tekniğini daha etkili ve kullanımı kolay hale getirebilecek nitelikte nanomoleküller tasarlamak, üretmek ve test etmek amacıyla çeşitli bilim dalları arasında işbirliğine dayalı geniş kapsamlı bir çalışma var. Sadece iki nanometre genişliğindeki demir içerikli mikromikansantrasyonu belli bir eşiğin altında kaldığı sürece, klinik olmayan MRI görüntülerinde makul düzeyde zıtlık etkisi yarattıkları kanıtlandı. Bu alanda daha önce yapılmış olan çalışmalar moleküler nanomikansantrasyonun MRI için kullanılabilirliği konusunda birbirleriyle çelişen sonuçlar ortaya koymuştu; ancak, bu sonuçlar elde edilirken mevcut konsantrasyon düzeyi açıklanmamıştı. Moleküllerin oluşum şekli, farklılıklar arz ettiği için yeni manyetik ölçümler yaparak moleküllerin ayrışmasını ve manyetik özelliklerini gözlemek son zamanlarda mümkün hale geldi. Artık

moleküler nanomikansantrasyonlar hep aynı özelliklere sahip olacak ve yüksek düzeyde zıtlık yaratma niteliği içerecek şekilde tasarlanabiliyor.

Optoelektronik, sensörler (algılayıcılar), nanokataliz, nanomotorlar ve nanotıp gibi birçok yeni bilim dalı altın ve gümüş nanoparçacıkların heyecan veren özelliklerini kullanarak çeşitli araştırmalar yapıyorlar. Bu parçacıklar, diğer maddelerden daha fazla büyüklüklere sahip ışık hüzmelerini içine çeker ve yayar. Bunun nedeni, iletim bandındaki serbest elektronların yüzeydeki plazmonunun düzenli salınımıdır.

Nanoteller

Çıkıntılı destek çubukları

Görüntülemeye yüksek derecede yayma özelliğinin kullanılması durumunda, nanoparçacıkların kanserli hücrelerin antikollarına yapışması yoluyla bu tür hücre antikollarının tek tespit edilmesi mümkün olur. Yüksek düzeyde içeriye çekilen (yutulan) ışık enerjisi bir pikosaniyede hızlı bir şekilde ısıya dönüştürülür. Bu da çevrenin ısınması, etraftaki hücrelerin ve nanoparçacıkların erimesi veya ısınan atomların nanoparçacıklardan kopması gibi, gelişmelere yol açan hızlı bir sıcaklık artışını beraberinde getirir. Bu fototermal özelliklerin nanomotorlar yapmak gibi birçok uygulamada yararlı olduğu kanıtlandı. Ayrıca, antikollarla birleştiklerinde, bu fototermal özelliklerin kanserin lazerli fototermal tedavisinde kullanılması da mümkündür.

Nanoparçacıkların, kataliz, mantolama, sensörler ve ilaç tedavisi gibi birçok farklı alana uygulanması konusunda büyük umutlar var. Bununla birlikte, her yeni teknolojinin gelişme sürecinde yaşandığı gibi, nanoparçacıklarla ilgili olarak planlanan uygulamaların dışında, bunların önceden tasarlanmayan bazı etkileri olabileceğini düşünmek durumundayız. Hastalara ilaç verme amacıyla nanoparçacıkların geliştirilmesi ve nanoparçacıkların biyolojik zarlarla etkileşimleri ilgi çekici inceleme konuları arasında yer alıyor. Nitekim bu yönde önemli çalışmalar yapıldığı görülüyor. Bu çalışmalar, iki bakımdan önem taşıyor: Öncelikle, bu araştırmalar hastaya verilecek ilaçların belirlenmesinde en doğru sonuca ulaşabilmek amacıyla hangi nanoparçacık özelliklerinin seçileceğiyle ilgili

verilecek kararlara temel teşkil ediyor. İkinci olarak bu çalışmalar, nanoparçacıkların biyolojik zarlarla etkileşimleri hakkında bize önemli bilgiler sunuyor. Gözlemler nanoparçacıkların sitotoksik olmayan konsantrasyonlarının, biyolojik zarların ciddi bir biçimde hasar görmesine neden olabileceğini ve önemli derecede zar geçirgenliğine yol açabileceğini ortaya koyuyor.

Nanokabuklar

Nanoparçacıklar

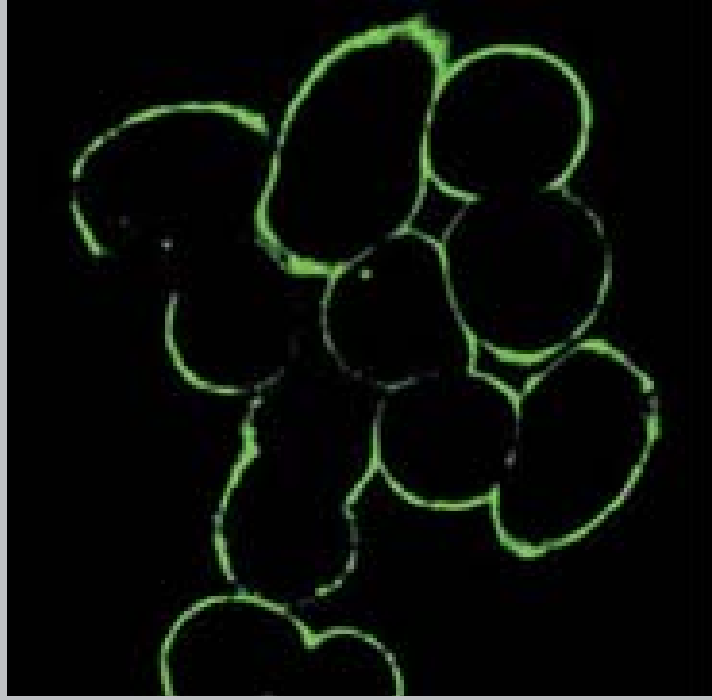

Aynı zamanda nanoparçacıklar, hücre zarları arasında yaptıkları yer değiştirme hareketlerini hızlandırmak amacıyla hücrelerin normal olarak yaptıkları faaliyetlerde bazı değişiklikler yaratır. Birbirleriyle ilişki içinde olma ihtimali olan bütün bu oluşum ve hareketler, nanoparçacığın yüzey kimyasına ve büyüklüğüne bağlıdır.

Son yıllarda, biyolojik temelli işlevsel cihazlar konusunda ciddi araştırmalar yapılmaktadır. Bu çalışmalara verilebilecek örnekler arasında, DNA/polimeriz zincirleme reaksiyonunun veya protein tabanlı moleküler bilgisayarların geliştirilmesi sayılabilir. Yoğun tartışmaların yaşandığı bir diğer araştırma alanı da biyomimetik niteliğe sahip, kendi kendine bir araya gelme özelliği taşıyan moleküler motorlardır. Yukarıda söz edilen

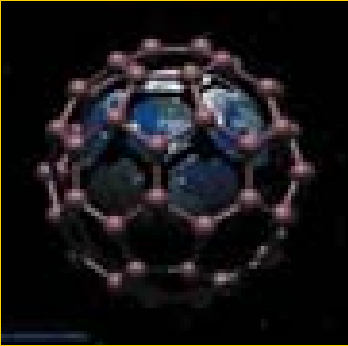
çalışma alanları arasında, protein dönüşümü esnasında RNA polimerizi tarafından üretilen bakterilerin kuyruk uzantıları veya mekanik güçler sayılabilir.

Her pato-fizyolojik sürecin bir moleküler kaynağı olduğu gerçeğini göz önüne alarak, nanoteknolojinin biyoloji ve tıp alanlarında çeşitli problemlerin çözümünde çok önemli bir rol oynayacağına inanıyoruz.

Yrd. Doç. Dr. Cem Özdoğan
Çankaya Üniversitesi
Bilgisayar Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi

Nanoteknoloji ve Hidrojen Depolama

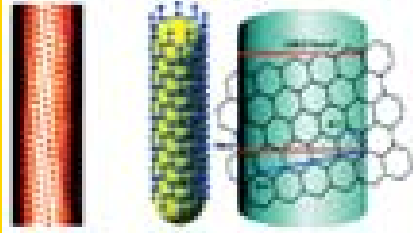

19. yüzyılın sonlarına doğru, bilim adamları artık fizikte öğrenebileceklerinin çoğunu zaten öğrendiklerini düşünüyorlardı. 1899'da Amerikan Patent Dairesi Başkanı Charles H. Duell, "Artık icat edilebilecek yeni bir şey yok, olabilecek her şey icat edildi" demişti. 20. yüzyıl, yarı iletken malzemelerin lithografi yöntemleri (mikron düzeyinde) kullanılarak üretilen mikroişlemciler sayesinde Sayısal Teknoloji yüzyılıydı. Intel şirketinin ilk yaptığı 4 bit'lik bir mikroişlemci idi. Bugün ise her evde olan televizyonların içinde 8 bit'lik en az iki mikroişlemci, DVD Player'larda ise 16 ya da 32 bit'lik mikroişlemciler bulunuyor. Moore Kanunu, kırk yıldır geçerliliğini koruyan bir kanun. Bu kanuna göre, yarı iletken bazlı sayısal teknolojinin performansı, her on sekiz ayda ya iki katına çıkar ya da maliyeti yarıya düşer. Bu arada şunu da söyleyelim, Moore, bu yasanın on yıl boyunca geçerliliğini koruyacağını tahmin etmişti. Maliyetin yarıya düşmesi devam edebilir, ama performansın iki katına çıkması ya da diğer bir deyişle birim ala-

na yerleştirilebilecek derve elemanı sayısının iki katına çıkması konusunda artık sınıra yaklaşıldı. İki seçenek var gibi: nano lithografi veya nano ölçekte yeni malzemeler, cihazlar. Her iki seçenek de nanoteknoloji alanına girmesine rağmen, ilk seçenekte fazla durmuyorum. Bunun sebebi, o ölçeklerde "klasik yöntemlerle" yapılan devre elemanlarının üzerinde bulunan akıma olan direnci ve bunu oluşturduğu yüksek ısı ve/veya kuantum etkilerinden dolayı düzgün çalışmaması. 21. yüzyıl ise Nanoteknoloji yüzyılı. Bu da atom boyutu, tek tek atomların işlenebildiği boyut!

Tek tek atomların işlenmesi ile yeni materyallerin elde edildiği bu teknoloji, yirmi yıldır bir gelişme içinde. Bu gelişmeler, hayata "geçirilebilirse" bilgisayar devrimi küçük bir değişim gibi kalacak. Bilinen malzemelerin; diyelim katı haldeki malzemelerin, sahip olduğu mekanik, yapısal, elektriksel vs özellikleri, nano-metre düzeyine inildiğinde değişmektedir. Nanobo-

yutlara inildiğinde madde makro-boyutlardan çok daha farklı fiziksel, kimyasal ve biyolojik özellikler kazanmaktadır. Örneğin, normalde kırılğan bir malzeme olan seramik, tanecik büyüklüğü nanometre düzeyine indirildiğinde

kolaylıkla deforme olup şekillendirilebilmektedir. Bir diğer örnek, nano büyüklükteki tozlarla takviyelendirilen kompozit malzemeler çok daha yüksek performans değerlerine ulaşmaktadır. Örneğin, alüminyum folyoyu küçük şeritler halinde parçaladığınızda, mikroskopla görülebilecek kadar küçük parçalara ayırsanız dahi alüminyumun fiziksel özelliklerine sahip olacaktır; ama parçalamayı sürdürürseniz, belirli bir noktadan sonra - alüminyum için 20 ila 30 nanometre - parçalar patlayabilir! Tam anlamıyla bildiğimiz futbol topuna benzeyen Karbon 60 molekülü, Karbon nanotüpler ve benzeri nanoteknoloji yapı taşlarının geliştirilmesi ile 0.1 (hidrojen atomu) - 100 (virüs) nm arası ile uğraşan nanoteknoloji uygulanabilirliğe oldukça yaklaştı. Günümüzde moleküler düzeyde üretim yöntemleri açısından çok da ileri bir durumda olmadığımızı da rahatlıkla söyleyebiliriz. Karbon nanotüpler. İçi boş silindirik halinde sarılmış karbon atomu yaprakları, 1991'de, Japon araştırmacı Iijima tarafından tesadüfen keşfedilir. Çelikten 10 kat güçlü, 6 kez hafiftir. Tek sorun, laboratuvar kaynaklı en uzun nanotüpün 10 milimetre boyunda olmasıdır! Nanobilime yatay bilim denmektedir; çünkü tüm teknoloji sektörlerinde filen uygulanabilmektedir. ABD Ulusal Bilim Vakfı yirmi yıl içinde nanoteknoloji pazarının 1 trilyon dolara ulaşacağını tahmin etmektedir. Ülkemizde de nanoteknoloji araştırmaları, TÜBİTAK tarafından hazırlanan Vizyon2023 Programı'na öncelikli alanlardan biri olarak alınmış bulunmaktadır.

Yoğun etkilenecek sektörlerden biri de enerji sektörüdür. Dünyadaki yakıt rezervlerinin giderek azalması ve bu tür kaynakların kullanımıyla oluşan hava ve çevre kirliliği nedeniyle son yıllarda enerji üretimi alanındaki araştırma-

lar, yenilenebilir ve temiz enerji üreten kaynaklar üzerinde durulmaktadır. Güneş enerjisini elektrik enerjisine çeviren filmler, güneş enerjisini ısı enerjisine çeviren toplayıcı sistemler ve kaplamalar şu anda kullanılmaktadır. Bunlara nano ölçekli kaplamalar denilebilir. Güneş enerjisi veya kombinasyonu ile dünyanın ihtiyacı olan enerjinin çok daha fazlasını gönderen güneşi daha verimli kullanabileceğimiz nanoteknolojik yaklaşımlarla beraber temiz enerji kaynağı olan hidrojenin nanoteknolojik yaklaşımlarının günlük hayatımızda oldukça etkisi olacaktır. Hidrojen enerjisi, yüksek ısı değeri ve çevreyi kirlilememesi nedeniyle git-tikçe tükenmekte olan fosil yakıtların yerini alacak en önemli alternatif enerjidir. Nanoteknoloji ile üretilen ve şu anda ticarileşmiş olan proton filitreleri kullanan hidrojen yakıtlı taşıtlar ve üreteçler yakında sahaya çıkacak. Hidrojen havada, suda ve bütün hidrokarbon kaynaklarında olan bir madde. Kullanılır hale gelmesi, ayrıştırılmasıyla mümkün oluyor. Hidrojeni elde ettikten sonra elde edilen hidrojenin güvenli şekilde saklanması ve taşınması gerekli; ancak, hidrojen en hafif elementtir, en küçük atom yarıçapına sahip olması nedeniyle çok yüksek difüzyon kabiliyetine sahip olduğundan özellikle depolanma problemi göstermektedir. Hidrojen, patlayıcı bir madde ve yüksek basınçlı tanklarda tutulması ve taşınması gerekiyor. Hidrojen gaz veya sıvı olarak saf halde tanklarda depolanabileceği gibi, fiziksel olarak karbon nanotüplerde veya kimyasal olarak hidrür şeklinde depolanabilmektedir. Orta veya küçük ölçekte depolama için en çok kullanılan yöntem, sıvılaştırılmış hidrojenin yüksek basınç altında çelik tüpler içinde depolanmasıdır. Sıkıştırılmış hidrojen ise otobüs gibi büyük araç uygulamalarında

kullanılabilirken; küçük portatif cihaz uygulamaları için bir seçenek değildir. Enerji üretimi ve depolanması alanında etkin hidrojen depolama için nanoteknolojinin ayrıca yalıtım, nakil ve aydınlatma alanlarında ciddi enerji kazanımı sağlamaları beklenmektedir. Bu amaçla yapılan araştırmaları şu başlıklarda toplayabiliriz: Sıkıştırılmış Gaz, Sıvı Hidrojen, Hidrokarbonlar (Metanol, etanol gibi hidrokarbonlu yakıtlar), Karbon Nanotüpler, Metal Hidrürler, Sodyum Borhidrür. Bu başlıklar çoğaltılabilir.

Karbonun diğer metallere göre düşük atom ağırlığı ve yoğunluğu sebebiyle hidrojeni tutması ve yakıt hücreleri olarak kullanılması amacıyla karbon malzemeleri üzerinde hidrojenin depolanması konusunda yapılabilecek çalışmalar önem kazanmıştır. Karbon nanotüplerinin keşfinden ve üretim tekniklerinin çeşitlendirilmesi ile birlikte mikrogözenek hacminin ve yüzey alanın fazlalığından dolayı bu malzemelerin özellikle hidrojen depolama amaçlı iyi bir adsorbent olabileceği düşüncesi ile pek çok çalışma gerçekleştirilmiştir. Bir diğer aday olan Bor elementi fiziksel ve kimyasal olarak bulunduğu ortam ve şartlara göre metal ve/veya ametal gibi davranış sergilemektedir. Genellikle doğada tek başına değil; başka elementlerle bileşikler halinde bulunur. Doğada yaklaşık 230 çeşit bor minerali vardır. Oksijenle bağ yapmaya yatkın olması sebebiyle pek çok değişik bor-oksijen bileşimi bulunmaktadır. Bor-oksijen bileşimlerinin genel adı borattır. Bor ve Hidrojen birbirlerine karşı ilgisi (affinity) en yüksek olan iki elementtir. Bu çekimin meydana getirdiği sodyum bor hidrür (NaBH₄) bileşiği, doğada çok yaygındır ve bol miktarda kullanım sahası bulunmaktadır. Bu nedenle, son yıllarda araştırmaların çoğu, hidrojenin kimyasal hidrürlerde özellikle de NaBH₄ depolanması üzerinde yoğunlaşmaktadır.

Günümüzde artık silahlanma ve askeri gücün yerini, bilgi kullanım hızı ve yeteneği, ülkelerin uygarlaşma derecesi almaktadır. Dünyamızın kıt kaynakları, enerjinin önemini bugün daha da arttırmıştır. Bir ülkenin ayakta kalabilmesi için gereken en önemli unsurlardan biri, enerjidir. Bir ülkenin milli güvenliği ve refahı o ülkenin enerji gücü ile ölçülebilir. Dünyanın her yerinde farklı enerji kaynakları için arayış başlamış; alternatif enerji kullanımını hayata geçirebilmeye yönelik çalışmalara büyük yatırımlar yapılmıştır. Hidrojen enerjisi bu çözümler içeri-

sinde hem çevre dostluğu hem verimliliği hem de gelecekte öngörüldüğüne göre ekonomik oluşu açısından ideal bir seçim olarak ortaya çıkmaktadır. Hidrojen bazlı yakıtların en uygun kaynağı (yukarıda bahsettiğimiz bor hidrür için seçeneği için), dünyada en büyük rezervlerin Türkiye'de olduğu Bor madenidir. Benzer şekilde, Hidrojen, Karadeniz'de hidrojen sülfür (H₂S) olarak bol miktarda bulunmaktadır. Bor'un Türkiye'de uç ürün olarak üretilip kullanılması, buna yönelik çalışmaların artırılması ve hızlandırılmasını gerektirmektedir.

KAYNAKLAR

- [1] E. Fakioğlu, Y. Yürüm, T.N. Veziroğlu, Int. J. Hydrogen Energy 29 (2004) 1371.
- [2] Sefa Kocabaş "Karbon nanotüpleri üzerinde hidrojen adsorpsiyonunun incelenmesi" Zonguldak Karadeniz Üniversitesi, Doktora Tezi, 2006.
- [3] Proceedings International Hydrogen Energy Congress and Exhibition IHEC 2005 Istanbul, Turkey, 13-15 July 2005.
- [4] III. Ulusal Hidrojen Enerjisi Kongresi Bildiri Kitabı, UHK 2006.
- [5] <http://www.nano.bilkent.edu.tr/>
- [6] <http://nano.cankaya.edu.tr/>
- [7] Bilim ve Teknik dergisi.
- [8] Tubitak Nanobilim ve Nanoteknoloji Stratejileri Vizyon2023 Projesi, Nanoteknoloji Strateji Grubu Ağustos 2004, ANKARA.

9. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel ile Söyleşi

Sayın Cumhurbaşkanım siz, Türk siyasi tarihine damgasını vurmuş ve başarılı bir cumhurbaşkanlığı ile bunu doruk noktaya çıkarmış bir devlet adamısınız. Bu günlerde ülke gündemini en çok meşgul eden konulardan biri, cumhurbaşkanlığı seçimi. Siz Türkiye’de Cumhurbaşkanı olacak kişi ve eşinin ne gibi özelliklere sahip olması gerektiğini düşünüyorsunuz?

Kanunların istediği özellikler var; yüksek eğitim görmüş olmak, kırk yaşını aşmış olmak gibi; ama Türkiye’de seksen üç sene on birinci cumhurbaşkanı seçilecek şimdi. Büyük Atatürk, devletin kurucusu olarak o mekânda on beş sene oturmuştur cumhurbaşkanı olarak. Büyük Atatürk’ün on beş sene Türkiye Cumhuriyeti’nin cumhurbaşkanı olması, ondan sonra gelecekle için işi zorlaştırmıştır. Oraya çıkacak olanların Atatürk olması,

Atatürk’le mukayese edilir olması düşünülemez; çünkü Atatürk bin senede gelen büyük bir dehadır, büyük bir kahramandır; ama yine de öyle de olsa insan oraya çıkacaklarda bir takım önemli meziyetler arar Türkiye’de hep öyle ola gelmiştir ve ondan sonra gelen cumhurbaşkanları zaman zaman sorunlu bir şekilde oraya gelmişlerdir. Mesela 1960 sonrasında ihtilal lideri, 1980 sonrasında yine ihtilal lideri gelmiştir. Arasında da ‘60 ihtilalinden etkilenerek parçalanma olmuştur; yani Türkiye’de cumhurbaşkanlığı seçimi zamanı gelince hep dalgalanma olmuştur. Zihinler karışmıştır. Buradan şunu çıkarmak istiyorum: cumhurbaşkanının daha önceki meziyetleri aranır; gerek kendisi, gerek ailesi, gerekse eşi, Türkiye Cumhuriyeti Devleti gibi büyük bir devleti temsil ediyor. Bu temsilin mükemmel yapılması lazım, bu temsili mükemmel yapacak kişiler olsun istenir. Büyük Atatürk’ün

Güçlü Ali Özpolat
Çankaya Üniversitesi Siyaset Bilimi ve
Uluslararası İlişkiler Bölümü Öğrencisi

yerini kimse dolduramaz; ama merdivenin çok da altına düşmemesi lazımdır aranacak kabiliyetlerde, özelliklerde Türkiye'ye hizmet bakımından. Türkiye'nin geçmişini biraz bilmesi lazım, Türkiye'nin içini bilmesi lazım; çünkü her kişinin veya ülkenin her köşesinin cumhurbaşkanı olması lazım, hepsini kucaklaması lazım. Çok önemli bir husus da bizim devletin, bir kurumlar devleti olmasıdır. Milli iradeye dayalı bir meclis de bu kurumlardan birisidir. Bu kurumların anayasada kendilerine verilmiş yetkileri vardır. Demek ki meclis, onun içinden çıkan hükümet ve kurumlar ahenk içinde çalışacaktır. Sonra zaman zaman Türkiye bunalır. Bu bunalımlarda sözü dinlenir bir kişi olması lazımdır. Yol gösterici

de oy aldıysa o seçilir. Çok oy almış olması lazım, %50'nin üstünde temsil etmesi lazım Türkiye'yi. Kısaca bunlardır.

İmkân tanınması lazım dediniz.

İşte imkân budur; yani insanların halkın önüne çıkmasına fırsat vermek lazımdır.

Bununla birlikte şu soruyu sormak istiyorum. Halkın bilinçlenmesi ve siyasete donanımlı, kaliteli, belli birikimlere sahip insanların katılımının sağlanması için nasıl bir yöntem izlenmelidir? Çünkü bugün bakıyoruz, toplumda belli niteliklere sahip olmuş, yetişmiş kaliteli insanların siyasetten uzak durduğunu görüyoruz.

Bugünkü durum normal değil. Türkiye'de altmış sene oldu çok partiye geçileli. Biz çok partililiği yapamadık. Üç defa müdahale oldu. Siyasi partiler 1960'da, 1971'de, 1980'de yaralandı. Tahrip edildi siyasi partiler 1980'de. Siyasi parti olmadıkça bu sistem çalışmaz. Halktan güç alan siyasi parti, Türkiye'de tahrip oldu. Şimdi on beş defa seçim yapıldı. Ne seçende ne seçilende kusur var aslında. Çok canlı meclisler geldi. Halka işi bıraktığınız zaman, halk hür ve serbest, üzerinde bir baskı yoksa birtakım korkular yoksa -ki ihtilal sonrası seçimler böyle oluyor- halk, doğruyu yapıyor. Halk, bırakın kendi başına seçsin. Halkın kendi kendini yönetecek olgunluğu var. Bundan kimse şüphe etmesin. Onu rahat bırakırsanız, her şeyi ona bırakırsanız, dürüst, adil ve hür bir seçim yaparsanız, o, doğruyu yapar.

olması lazımdır. Bütün bunları yaparken de zor zamanları göğüsleyebilecek kişiye sahip olması lazım. Tabii 70 milyon Türkiye içerisinde böyle insan az mıdır? Çoğtur böyle insan. Tabii böyle insanların çıkmasına imkân vermek lazım, Türkiye'de Cumhurbaşkanı'nı TBMM seçiyor; fakat bunun zamanı geçmiş. TBMM'nin değil de halkın kendinin seçmesi lazımdır. Bir taraftan cumhurbaşkanı diyorsunuz hem de cumhurbaşkanı seçme imkânını tanımıyorsunuz. Avrupa'da da aşağı yukarı on yedi ülkede cumhurbaşkanı seçiliyor. Bu, ayrı bir sistem de değildir; yine bu parlamento hükümeti sistemidir; ama cumhurbaşkanı halk seçiyor. Böyle olsa bakın halkın %50'sinden daha fazlasının seçtiği bir cumhurbaşkanı oraya oturur; yani halkın %50'sinden fazlasıyla iki türlü olur. Birinci turda en yüksek oy alan iki kişi gelir, ikinci tur yapılır, birinci turda %50'nin üstün-

Dünyada çoğulcu demokrasi anlayışını benimsemiş ülkelere baktığımızda sivil toplum örgütlerinin etkisinin ön planda olduğunu görüyoruz. Türkiye'de bu etkiyi doğru yönlendirmek için Sivil Toplum Örgütleri ile politikacıların arasındaki ilişkiler nasıl olmalıdır?

Sivil Toplum Örgütleri, bence belli siyasi ideolojilere veya siyasi istikametlere angaje olmamalı; toplumun bütün meselelerine gönülleri açabilmelidir. Eğer muayyen istikamete angaje olurlarsa gönülleri açamazlar. Gönülleri her tarafa açabilmelidirler. Sivil Toplum Örgütleri, bir demokrasinin köküdür. Zaten Sivil Toplum Örgütlerinin iyi, canlı hayatıyet dolu olarak mevcut olduğu yerlerde, politika iyi işler; onlar partilere de hayatıyet verirler. Teker teker değil; ama içlerinden yetişen Sivil Toplum Örgütlerinde çalışmak, ülke sorunlarını göğüslemeye doğ-

ru yetişmektir aslında. Siyasi partiler de bir yerde Sivil Toplum Örgütü. Bunların hepsi insanların daha iyi vatandaş olarak yetişmelerini sağlar. Bütün hikâye, daha iyi vatandaş olabilmektedir. Vatandaşlık haklarına sahip olmak yeterli değil; bu hakların değerini bilmek, onların savunuculuğunu yapmak ve onları iyi kullanmak lazım.

AB ile müzakere sürecindeyiz. Bu süreçte siyasi entegrasyonun yanı sıra halklar arasında bir bütünleşme yaratmak adına neler yapılabilir?

Tabii, Avrupa aslında Türkiye'yi tanımıyor, Avrupa halkları Türk halkını tanımıyor. Biz de Avrupa'yı çok iyi tanıdığımızı ifade edemeyiz. Avrupa'da 5 milyona yakın Türk var. Almanya'da, Fransa'da daha çok Türklerin kesif bulunduğu Avusturya'da. O ülkelerin halkları, oradaki insanları görerek Türkiye'yi tanıyor. Hâlbuki o insanlar da bu ülkenin insanı; ama Türkiye'nin tümü değil; yani onlar bizim vatandaşlarımız; fakat onlar Türkiye demek değil. Türkiye'nin bir parçası. Onlara bakarak Türkiye hakkında kararlar veriyorlar. Bazen de yanlış işler de oluyor, yanlış kararlar da veriyorlar. Tabii yalnız Türkiye'nin kendisini tanıtmaması değil; Avrupa hükümetlerinin de Türkiye angajmanları vardır. Avrupa'yla kırk üç senedir devam eden bir beraberlik var; 1963 antlaşmasından bu yana buradan bir beraberlik doğmuştur. Avrupa, Türkiye'yi tam üye yapmak üzere angajedir. Türkiye de Avrupa şartlarına hazırlanmak ve onlara uymak üzere angajedir.

Avrupa hükümetlerinin, halklarına dönüp Türkiye ile Avrupa Birliği münasebetlerinin iyi olmasının ve Türkiye'nin AB'ye üye olmasının Avrupa'nın yararına olduğunu izah etmesi; bizim de buna gayret etmemiz lazım.

Avrupa'da yapılan bir araştırmaya göre, AB üyesi ülke gençlerinin %54'ü Türkiye'nin üyeliğine olumlu bakıyor. Bu oran, Almanya'da %44'e düşüyor. Sizce AB sürecinde gençlerin rolü ve önemi nedir?

Bu çok güzel bir şey. Yüksek rakamlar bunlar. Gayet güzel rakamlar. Gençlerin önemi çok. Bir ülkenin gençleri, bir güce sahip olurlarsa o mutlaka neticeye varır.

Küreselleşme sürecinin etkilerini fazlasıyla hissettiğimiz bu yüzyılda, ulus-devletlerin egemenlik alanlarının giderek daraldığını görmekteyiz. Bu da toplumlarda milliyetçilik akımlarının yükselmesine neden olmaktadır. Siz bunu bir tehlike olarak algılıyor musunuz, bu yüzyıldaki milliyetçilik anlayışının nasıl olması gerektiği kanaatindesiniz?

İrkçılığa dayalı milliyetçiliği, yabancı düşmanlığını tehlike görürüm. Dünya küçülmüştür. Aslında hiçbir ülke, bugün mono-devlet olmaz tek başına. Dünyadaki gelişmeler, iletişim devrimi, ulaşım devrimi, internet ve bilgi çağı, rekabet olayı, hudutları etkisiz hale getirmiştir. Bir taraftan da insanlığın ortak sorunları; terör, uyuşturucu, kaçakçılık, vs. gibi bulaşıcı hastalıklar, yine hiçbir ülkenin kendi başına yaşayabilmesinin mümkün olmadığı-

Sivil Toplum Örgütleri, bence belli siyasi ideolojilere veya siyasi istikametlere angaje olmamalı; toplumun bütün meselelerine gönüllerini açabilmelidir.

“Türkiye'nin şu safhada yapacağı şey, Irak'ın bölünmesine yardımcı olmak değil; bölünmesini önleyici tedbirlerin içinde olmaktır.”

nı göstermiştir. İster istemez ülkeler birbirleriyle işbirliği içinde olacaktır. Bu işbirliği, bölgesel olur, küresel olur. Onun içindir ki hangi ülke aşırı milliyetçiliğe saplanır, hudutlarını kapatır, tek başına yaşamak ister, batar. Bu, mümkün değildir. Milliyetçilik duygularını küçümsemek mümkün değil. Bizim anladığımız anlamda, Atatürk milliyetçiliği şeklindeki milliyetçilik; yani herkesi kucaklayan, kendi vatandaşını kucaklayan, dünyayı kucaklayan, dünyada barışı isteyen, kendi bölgesinde, kendi ülkesinde barışı isteyen bir milliyetçilik. Bu kaçınılmazdır, lazımdır. Her devlet için lazımdır. Milliyetçilik kavga unsuru olmamalı; aksine bir işbirliği unsuru olmalıdır; yani ırkçılığa dayanan, dinciliğe dayanan, bölgeciliğe dayanan ve yabancı düşmanlığına dayanan bir milliyetçiliği yararlı görmüyorum.

AB ile müzakere sürecinin sonunda tam üyeliği görüyor musunuz? Görüyorsanız bu, ne zaman olabilir? AB ile tam üyeliğin sonuçlanmadığı bir ortamda, Türkiye için dış politikada ne gibi açılımlar düşünülebilir?

Şimdi bakın, bir şeyde aksini düşünerek yola çıkılmaz. Buradan bir yere gitmek istiyorsunuz, ya ben oraya varamazsam, diye yola çıkılmaz; oraya varacağız, diye çıkarılır; çünkü varamazsam diye yola çıkarsanız, varma iradeniz kaybolur. Onun için AB'ye üye olamazsak ne olur, ben düşünmek istemiyorum.

Ben, AB'ye üye olalım diyorum. Üye olmamız için lazım geleni yapalım diyorum. Çok öfkeli, çok alingan, çok hassas olmamıza gerek yok. Yılmamak lazımdır. Ben diyorum ki Türkiye, AB'ye tam üye olacaktır. Siz bugünlere bakmayın; bugünler geçer. Dünya konjonktüründe inişler çıkışlar her zaman vardır. Yirmi sekiz ülkeyi içine alıp da Türkiye'yi içine almayan bir Avrupa düşünülemez. Avrupa'nın menfaatine değildir bu. Avrupa'da âkil adam çoktur, bugünler geçer; yarın daha akıllı adamlar gelir, akıllı davranırlar, zaten şu anda da Türkiye'ye kapılarını kapamış değildir Avrupa. Avrupa böyledir. İngiltere'yi bile iki defa veto etmiştir. Biz, Avrupa'nın insanına değil; Avrupa'nın fikriyatına talibiz. Hürriyete, adalete, beraberliğe, kardeşliğe, zenginliğe ve barışa talibiz; yani bu gür fikirlere talip olan Türkiye gibi, 70-80 milyonluk bir ülkeyi, dünyanın bu coğrafyasında elinin tersiyle kimse itemez. Vakti saati gelir değeri anlaşılır.

Hem, Bulgaristan ve Romanya'yı içine alan Avrupa'nın Türkiye'yi itmesi mümkün değildir. Avrupa, yirmi sekiz devleti içine alıp da Türkiye'yi niye içine almadığını kimseye anlatamaz. Sonu iyi gelecektir.

Büyük Ortadoğu Projesi'nin bir parçası olan Irak'taki gelişmeler kapsamında, Türkiye özellikle kuzey bölgede kendi çıkarlarını da dikkate alarak nasıl bir politika izlemelidir?

Bugünden sonra nasıl bir politika izleyeceği ayrı bir mesele, bugüne kadar izlediği politika yanlıştır. Rolünü kaybetti. 1 Mart 2003 tezkeresinin reddi, Türkiye'nin Irak meselesinde rolünü kaybetmesine neden oldu. Kuzey Irak'ta Türkiye aleyhine gelişmelerin sebebi odur. Önümüzdeki zaman içerisinde bu işin nasıl gelişeceği bilinmiyor. Yalnız, Irak bölünmeden yoluna devam edebilmeli. Türkiye'nin şu safha da yapacağı şey, Irak'ın bölünmesine yardımcı olmak değil; bölünmesini önleyici tedbirlerin içinde olmak. Başkalarıyla işbirliği içinde olmak gerek; yani Amerika ile İngiltere ile Irak'ın etrafındaki komşularla Irak'ın bölünmesini imkânsız kılacak politikaların geliştirilmesine yardımcı olması lazım. Irak bölünürse buranın Türkiye'ye önemli yan etkileri olur.

Türkiye'de son dönemlerde gündemi oluşturan bir konu da bölgesel yönetim modeli, bu konuda farklı görüşler öne sürülüyor. Sizce, Türkiye'deki etnik çeşitlilik ve jeostratejik konum itibarıyla bu modelin uygulanabilirliği nedir?

Şimdi bölgesel yönetim başka bir şey; eyalet sistemi başka bir şeydir. Bölgesel yönetim şimdi bakın Türkiye'de karayolları bölgeleri var. Üç tane, dört tane, vilayetin karayolları hizmetlerini bir bölge veriyor bir yerde, her yerde yok da. Türkiye'de su işleri bölge hizmetleri var, köy işleri bölge hizmetleri var, orman bölge hizmetleri var. Bunlar, Türkiye'nin çeşitliliğine yabancı değil; ama eyalet sistemi dediğiniz yerde, o eyaletin içerisindeki halka kendilerini yönetenleri falan seçtireceksiniz. Türkiye üniter devleti parçalayacak her şeyden kaçınmalıdır. Bugünün meselesi değil bunlar; bugün olacak şeyler değil. Zaten onlar düşünülmüştür, şunun için düşünülmüştür, acaba Türkiye'yi daha etkin daha iyi idare edebilir miyiz, diye düşünülmüştür. Sonra görülmüştür ki Türkiye'nin bir Balkan tecrübesi var Osmanlı devletinde; yani iyi niyetli olsa bile bu çeşit tedbirler sonradan bölünmeye götürebiliyor. Türkiye, bölünmeyi kolaylaştıracak her şeye karşı çikmalıdır.

Türkiye’de çok fazla komplo teorileri üretilmektedir. İletişim araçlarının da katkısıyla yaygınlaşarak toplumu olumsuz etkileyen bu dalgayı nasıl değerlendirirsiniz? Bu bağlamda yabancıların mülk edinmesi hakkında ne düşünüyorsunuz?

Türkiye, henüz uluslararası arenada dünyalı olmayı anlayabilmiş değil. Türkiye, Avrupalı olmaktan; Türkiye dünyalı olmaktan kaçınmaz. Hiçbir ülke, dünyalı olmaktan kaçınmaz. Dünyada “interdependence” karşılıklı dayanışma fevkalade önemli. Bugün eğer Çin, ABD’nin hazine bonolarını satın almasa, ABD sıkıntıya girer ve bugün eğer ABD, Çin’e gelip senede 100 milyar dolarlık yatırım yapmazsa Çin sıkıntıya girmeyebilir; ama bugünkü kalkınması eksilir. Bugünkü dünyada herkes birbirine bağlı. Şu veya bu şekilde bağlı, ayrıca zaten dünya, BM ile Dünya Bankası ile IMF teşkilatı ile ve Dünya Ticaret Örgütü ile birbirine bağlı. ABD dahil, hiç kimse istediği kadar serbest değil. Bir dayanışmanın içindediniz ve bu dayanışmanın içinde kalacaksınız, bu dayanışmanın icabına bakacaksınız. Henüz Türkiye bunu tam anlayabilmiş değil. Buraya girdiğin zaman müteakabiliyet esasına dayanarak birileri gelip buradan toprak alabilir. Eğer toprak almasına mani olmak istiyorsanız siz de gidip o memlekette toprak alamazsınız.

Eğer Almanya’da, işyeri kurup fabrika kurup, fabrika kurmak için toprak istiyorsa Türk müteşebbisi, Alman müteşebbisi de Türkiye’ye gelip fabrika kuracak sahayı bulabilmeli; bunlar olmadıkça olmaz. Bu müteakabiliyet esasına dayanan durumda, sizin ülkenizde başkaları yabancı ise başka ülkelerde de siz yabancısınız; eğer siz kendi ülkenize kimseyi sokmak istemiyorsanız, sizi de bir yere sokmazlar. Bunların ayarı kaçırılmamak şartıyla karşılıklı dayanışma icabı olan her şeyi yapacaksınız. Yabancı düşmanlığı ile bir yere varmanız mümkün değil; yabancı düşmanlığı kadar rahatsız edici bir şey olamaz. Bakın eğer bir sermaye grubu, müteşebbis grubu geliyor ülkenize bir iş kuruyorsa, bu iş istihdam çıkarıyorsa, kendi halkınıza istihdam çıkarıyorsa, bu iş üretim çıkarıyorsa, kendi halkınız için veya ihracat için bu iş size döviz getiriyorsa, bu yeni teknoloji getiriyorsa, dünyada yeni pazar sağlıyorsa, bu yabancı diye bunu ret mi edelim? Varsayalım ki bunu reddettik, bu kadar insana işi nereden bulacağım. Benim için mühim olan mesele, evvela iştir. Bu, benim ülkemde olacak. Yapacağı işin tersi de benim ülkemde olacak, ha bunun karşılığında kârını götürecektir. Ona razı olmadığınız takdirde bunlar zaten yapılamaz. Mühim olan mesele, Türkiye’nin işsizlikten kurtulmasıdır. Türkiye’nin yoksul-

luktan kurtulmasıdır, fakaralıktan kurtulmasıdır; zenginleşmesidir. Böyle bir Türkiye mi iyi; yoksa işsizliğin içerisinde kıvranan yoksulluğun içerisinde kıvranan; ama kimseyi de içerisine sokmayan bir Türkiye mi iyi? Hangisi daha iyi? Sonra siz kapılarınızı açtığınız zaman, bütün dünya gelip de sizi buradan çıkarıp buraya yerleştirecek diye bir şey mi var; bunun ölçüleri var. Karşılıklı menfaat ilişkisi.

Biraz da eğitim üzerine soru sormak istiyorum. Üniversitelerin eğitim ve öğrenci düzeyini nasıl buluyorsunuz? Anadolu'ya yayılan üniversitelerin -ortalama her il başına bir üniversite düşüyor-, sizce yöresel gelişime katkısı bulunuyor mu?

Şimdi bakın, yetmiş sekiz üniversite vardı, on üç tane daha açılıyor şimdi, doksan bir olacak. Yetmiş sekiz üniversitenin; bilhassa Anadolu'da bulunan üniversitelerin yirmi beşini ben açtım. 1992 üniversitele-ridir bunlar. Bu üniversiteler, Türkiye için gurur verici bir gelişme yaptılar; yani bu üniversitelerin hangisine giderseniz orada çok büyük bir gelişme göreceksiniz. Yetmiş sekiz tane üniversitenin hemen hemen yetmiş sekizinde de Türk üniversitesinin ne kadar çabuk geliştiğini göreceksiniz. On beş tane daha yeni açılacak. Onların da bir on-on iki sene sonra bu seviyeye geleceğini tahmin ediyorum. Türkiye'de üniversite, bir çağ değiştiriyor. Üniversite götürdüğümüz illerin hepsinde yeni bir çağ geliyor. Manisa'da, Aydın'da, Muğla'da öyle; Isparta'da, Kütahya'da, Sakarya'da, Kocaeli'nde, Zonguldak'ta öyle; Erzurum'da, Malatya'da, Kars'ta öyle; Niğde'de, Hatay'da, Mersin'de, Gaziantep'te öyle... Nereye üniversite götürdüysük her tarafta büyük bir gelişme ve değişiklik oldu. Saat 9.00'da uyuyan bu şehirler, artık gece yarısına kadar uyumuyor. Kız çocuğu ile oğlan çocuğu gencecik çocukları yana görmeye alışmamış; üniversitelerde kızlar erkekler hep beraber gezinebiliyor artık bu toplum bunu kaldırabilir hale gelmiştir. Kafeler, sinemalar, oyun yerleri, tiyatrolar; yani bir uygarlık gelmiştir şehirlerimize, onun için üniversite görevinin dışında bunlar, Türkiye'nin sosyal bünyesine büyük hizmetlerde bulunmuştur. Bu, çok büyük başarıdır. Türkiye'nin Cumhuriyet üniversitesi tecrübesi, çok başarılı bir tecrübedir.

Sizin kırk yılı aşan politik yaşamınızda çok sayıda karikatürünüz yapıldı ve siz hep bunlara gülerек baktınız. Bu karikatürleri topladınız mı ve siyasetçilere hoşgörü örneği olması yönünden bunları kitap haline getirmeyi düşünüyor musunuz?

Bu karikatürleri topladık. Bir müze yaptık, müzeye de koyduk. Daha müze açılmadı ve bu karikatürleri yapanların hepsi de benim dostumdur. Çok iyi toplanmıştır karikatürler. Benim karikatürümü yapmak, çok kolaydır. Onu ben hep söylerim büyük karikatürçü-ler. Büyük bir daire çizeceksin, içine iki tane küçük daire koyacaksın. –Gülüşmeler– İşte çıktı karikatür meydana. Daima gülen bir insanım.

Sayın Cumhurbaşkanım, son olarak on yıl önce açılışını yaptığınız Çankaya Üniversitesi hakkında görüş ve temennilerinizi alabilir miyim?

Bugün sabahleyin sayın rektör ve sayın mütevelli heyeti başkanı ile konuştum, 18 Nisan saat 15.00'da üniversitenin 10. yıl dönümü kutlanacak, geleceğim. Orada, Çankaya Üniversitesi'nin kuruluşunda da ben vardım. Kuruluşunda benim imzam vardır Cumhurbaşkanı olarak, açılışını ben yaptım. Birçok kere de geldim, konuşmalar yaptım, burada sizin mecmuada da yazılı. Çankaya Üniversitesi'ne özel bir ilgim var. Türkiye'deki vakıf üniversiteleri içerisinde en başarılılarından bir tanesidir. Sizin gibi pek çok gencimize hava vermiştir, ilim-irfan vermiştir; vermeye de devam ediyor. Başarılı bir Cumhuriyet üniversitesidir. Tebriklerim ve takdirlerimle üniversitenizin öğretim kadrosunu kutluyorum. Üniversite'de eğitim gören gençlerimizi kucaklıyorum. Bugüne kadar eğitim görmüş olanları da kutluyorum. Başarılarınızın devamını diliyorum.

Bize zaman ayırarak sorularımızı cevaplandırdığınız ve iyi dilekeleriniz için Üniversitem adına çok teşekkür ediyorum.

Diren Çakmak
Çankaya Üniversitesi Siyaset Bilimi ve
Uluslararası İlişkiler Bölümü Araştırma Görevlisi

Jakobenlerin İktidardan Düşüşü

Bir ülkede, monarşi ya da cumhuriyet biçiminde bir yönetim oluşturmak isteyen her kişi, eğer yeni düzeninin düşmanlarını denetim altına almazsa çok kısa süreli bir yönetim kurmuş olur. Küçük sayıda düşman olduğu zaman, kolaylıkla ve patırtı gürültü çıkarmadan onlara karşı kendinizin güvenliğini sağlayabilirsiniz; fakat karşınızdaki mücadeleye etmeniz gereken bütün bir halk varsa, bu şekilde başarmayı umut edemezsiniz; ancak, uygulayacağınız kan dökücülük de otoritenizi daha da zayıflatmaktan başka bir işe yaramayacaktır. Uygulayabileceğiniz en iyi yöntem, halkın dostluğunu kazanmaktır.

İktidar-birey ilişkisi, genel itibarıyla par excellence bir sıfır toplamı oyundur; yani X ve Y'den oluşan ikili sistemde, X'in ve Y'nin her bir kazanımı, diğerinin kaybına tekabül eder; bu, tersi durum için de geçerlidir. Rousseau'nun

işaret ettiği üzere her özel bağlılık, devlet beninden eksilmiş bir o kadar güç demektir. Daha somut bir anlatımla iktidarın otoritesinin her arttığı durumda bireyin özgürlüğü kısıtlanacak, bireyin özgürlüğünün arttığı her durumda, iktidarın otoritesi azalacaktır. Öyleyse otorite ve özgürlük arasında devamlı bir uyumsuzluk; dolayısıyla iktidar ve birey arasında sürekli bir pazarlık söz konusudur. Söz konusu pazarlığa 1789 Bildirgesi'nde de rastlamak mümkündür.

Prof. Dr. M. Ali Ağaoğulları'nın "Fransız Devrimi'nde Birey-Devlet İlişkisi" isimli makalesinde şöyle denilmektedir: "1789 Bildirisi'nin 4. maddeye kadar olan kısmında, bireysel haklara öncelik ile mutlak bir değer tanıyan ve siyasal toplumu bu haklardan türeten bireyci bir zihniyetin hâkim olduğu görülmektedir; fakat bundan sonraki maddelerde bu

zihniyetten uzaklaşılır ve devletin üstünlüğü düşüncesi ağır basmaya başlar". Bu bağlamda, Bildirge'nin bireyci bir anlayıştan hareket etmekle birlikte, birey karşısında devleti güçlü kılan bir metin olduğunu söylemek mümkündür. Zaten Fransız Devrimcileri, monarşiyi yıkarken devletin egemenliğinin yok olmasını istememişlerdir. Devrim sonrasında egemenliği halk adına yeniden düzenlemişler ve siyasal iktidarın halktan kaynaklanmasından öte halkın tam da kendisi olduğunu vurgulamışlardır. Rousseaucu bir anlayışla yurttaşın hem devletin yasalarına boyun eğen hem de egemenlik kendisinde olduğu için buyuran olduğu kabul edilmiş ve dolayısıyla itaat ile özgürlük arasında devletin daha güçlü olduğu bir denge kurulmaya çalışılmıştır.

Fransız Devrimcilerine göre, siyasal toplumun amacı, halkın mutluluğudur; halkın mutluluğu ise hak ve özgürlüklerinin korunması ile gerçekleşir. Hak ve özgürlüklerin korunmasının teminatı ise devlettir. Bu bağlamda yurttaşlar devlete borçludur, bu ise devletin varlığının korunmasını yurttaş haklarına göre öncelikli kılar. Bu bağlamda, Jakoben iktidarı döneminde devletin kapsama alanının genişletilmesini, Devrimle başlamış olan devletin birey aleyhine güçlü kılınmasının en yoğun tecrübesi, bir diğer deyişle bireyci kaygılardan yola çıkıp bireyi egemenlik anlayışı içinde eritme süreci deneyi olarak görmek mümkündür. Jakoben iktidarında, özgürlük ve otoritenin kaçınılmaz olarak çatışması, pazarlığın otorite lehine çözümlenmesi ile sonuçlanmıştır; ancak Jakobenlerce itaat ve özgürlük arasındaki uyumsuzluğun çözümünde kullanılan yöntemler, hem onların iktidarını kısa ömürlü kılmış hem de sonraki yıllarda Jakobenizmin olumsuz değerlendirilmesine neden olmuştur.

Bugün hâlâ Jakobenizmin tam olarak neye karşılık geldiği üzerinde tam bir mutabakat yoktur. Jakobenizm kimilerine göre demokratik ve cumhuriyetçi ilkelerin gerçekleştirilmesi mücadelesi veren hareket; kimilerine göre ise devlet terörü yaratan totaliter bir sistem yaratmanın örneği bir harekettir. Jakobenizm, ister olumlansın isterse olumsuzlansın, Jakobenizmin kuramsal bir çerçeveye sahip olduğu bir gerçektir; ancak Jakobenizm bir kuramsal çerçeveye sahip olmakla birlikte, Jakobenlerin Devrim sürecinde değişen şartlara göre farklı tutumlar takınmaları, bu çerçevenin içinde yer alan hususları yeknesaklıktan uzaklaştırmıştır. Dolayısıyla Jakobenizm, Devrim yılları boyunca hem değiştiren hem de değişen olmuştur. Bir diğer deyişle, Jakobenler, nesnelere bir

yere götürmeye çalışırken, nesnelere gücü de onları pek de düşünemedikleri sonuçlara götürmüştür.

"Erdem" kavramı, Jakobenizmin esasını oluşturur. Erdeme iki anlam birden yüklerler: Ortak çıkarın her şeyin üstünde tutulması esnasından yükselen kamusal erdem ve bireylerin her türlü düşünce ve davranışlarını yönlendiren ahlaki kurallar olarak tanımlanan özel erdem; ancak Jakobenlerin muhalefette erdem algısı ile iktidara yaklaşırken ve iktidardayken erdem algısının farklı olduğunun altını çizmek gerekir. Devrimin ilk yıllarında erdem halkın içinde var olduğu varsayılırken, Jirondenlerin tasfiye edilmesi sürecinde ve tasfiyesinden sonra bu varsayım yerini halkın erdemli kılınarak halka biçim verilmesi düşüncesine bırakır. Jakobenler, ulus sözcüğü yerine halk sözcüğünü kullanırlar. Halk, soyut bir bütün, kolektif bir kişidir; ancak Jakobenler, halkı somutlaştırırlar, bu somutlaştırma kimi zaman ifadesini bir seksiyonda veya bir klüpte bulabilir; ancak halkın somutlaştırılması, ifadesini her nerede bulursa bulsun, halk alt kesimleri içeren bir anlam taşır.

Halkın erdemli kılınarak yeniden yaratılması, Jakobenler için bir amaçtır ve bu amacı gerçekleştirmek için her türlü baskı ve şiddet uygulaması ise tam da bu amaç içinde meşrulaşır. Jakobenler için erdem, halk ile halk düşmanlarını birbirinden ayırmak için turnusol kâğıdı işlevi görür. Erdemli olmayan halkın karşısındadır; halkın karşısında olan ise halk düşmanıdır, halk düşmanı ise yok edilmelidir; çünkü onların varlığı, erdemli halk tasavvuru için bir tehlikedir. Bununla beraber, halk düşmanı kavramının Jakobenlerin buluşu bir kavram olmadığına altını çizmek gerekir. Halk düşmanı kavramı, 1789 başından itibaren birçok ılımlı devrimci tarafından kullanılmıştır. Öte yandan, söz konusu kavramın anlamını genişletenler, Jakobenler olmuştur. Bununla beraber, toplumu siyah ve beyaz olarak ikiye ayırma, sürekli canlı olan komplo algısı, sürekli kuşkulama, sadece Jakobenlere özgü değildir; 1789 Devrimcilerinde de mevcuttur. Öyle ki örneğin savaş yanlısı tutum sergileyen Jirondenlere göre savaş içindeki komplolar ve bu komploları tertipleyen hainleri ortaya çıkarma ve böylece Devrim düşmanlarını temizleme işlevi de görecektir. Bu da göstermektedir ki Jirondenler de toplumu hainler ve yurttaşlar şeklinde ikiye ayırmaktadır.

Jakobenler, halkın iç ve dış düşmanlarla sarılı olduğu, düşmanlar tarafından yanıtlanabilece-

ği ve bu bağlamda düşmanlara karşı sürekli uyanık olması zorunluluğu varsayımıyla koruyuculuk gerektirdiğine, halkın koruyuculuğunun halkın sesi olmayı doğurduğuna ve bununla da kendilerini halkla özdeşleştirmeye varırlar. Devrimin ilk yıllarında halk düşmanları, aristokratlardır. Savaşa girildikten sonra halk düşmanları, yalnız aristokratlar değildir; halk düşmanı kavramı genişletilir, halk düşmanları, artık ortak iyiliği yıkmaya çalışan, hizipçilik yapan, halk egemenliğinin birliği ile vatanın bütünlüğüne karşı bölücü tutumlar takınan, tüm sınıflarda rastlanılabilen erdemsiz kişilerdir.

Jakoben iktidarından önce, diğer Fransız devrimcileri de farklılıklardan ortak iyiliğin oluşamayacağını iddia eder. Jakoben iktidarından önce Le Chapelier Yasası ile partiler, dernekler, sendikalar gibi örgütlerin halkın birliğine ve bütünlüğüne zarar verdiği kabul edilmiş ve bu gibi örgütlenmeler, tehlikeli görülmüş ve söz konusu yasa ile bireylerin örgütlenme özgürlüğüne büyük darbe indirilmiştir. Jakoben iktidarından önce de yurttaşların birlik ve bütünlük içinde olması gerekliliği vurgulanmış ve bu yönde tedbirler alınmıştır. Dolayısıyla 1789 Devrimcilerinin de birlik tutkusuna sahip olduğunu söylemek mümkündür. Bununla beraber, Jakobenlerde bu birlik tutkusu saplantı halini almıştır. Yasaların eşit kıldığı yurttaşların aynılığı ve ortak çıkarla birbirlerine benzer kılınması anlayışı, Jakoben iktidarından önce oluşmuş ve gelişmiş ve kamusal alanın dışında özel alanın bulunduğu kabul edilmiştir. Bununla birlikte, özel alanın devlet tarafından belirlenmesi öngörülüyüştü. Jakoben iktidarı döneminde ise kamusal alan ve özel alan birbirine geçmiştir. Bu bağlamda, Jakoben iktidarı uygulamalarının kaynağını 1789'dan itibaren diğer Fransız Devrimcilerinde de bulmak mümkündür, denilebilir.

Jakobenlere göre, halk düşmanlarını yok edenler halktır; çünkü onlara göre kendileri halktır. Şöyle ki halk egemendir, halk egemen ise halk adına egemenliği kullanan iktidarın söz, eylem ve davranışları, halkın sözü, halkın eylemi ve halkın davranışlarıdır; ancak Jakobenlerin bu görüşlerinin kaynağını, Devrimin ilk yıllarında bulmak mümkündür. Öyle ki 1789 Devrimcileri de temsilcilerin iradesini ulus iradesi ile özdeşleştirmişler ve iktidarın, egemen olduğu varsayılan halkın adına konuşanların elinde olduğunu kabul etmişlerdir. Devrimin ilk yıllarında Jakobenler, temsil ilkesinin halk egemenliği ile bağdaşmayacağını iddia etmiştir. Öte yandan, Jakobenlerin iktidara geldikten sonra, muhalefetteyken sa-

vundukları temsil ilkesinin halk egemenliği ile bağdaşmayacağına dair görüşü değişmiş olduğundan, temsilci organın; yani Konvansiyonun halk olduğunu iddia ederler; çünkü kendileri erdemle ve halkla özdeşler ve kendileri dolayısıyla Konvansiyon da erdemle taçlanır ve halkı da içermiyle erdemle özdeşleşir, böylece halk ile temsilciler arasında ayırım ortadan kalkar. Kamusal Selamet Komitesi de Konvansiyon'dan kaynaklandığından halkın Komite'nin kararlarına itaat etmesi beklenir. Nitekim iktidar organlarının aldığı kararlar da halkın iradesinin bir ifadesidir. Bu bağlamda, iktidarın sesi, halkın sesi olduğuna göre ya da bir diğer deyişle Jakobenlerin sesi, halkın sesi olduğuna göre, Jakobenlerin sesi dışındaki tüm sesler de halk düşmanlarının sesidir ve bu sesler ise ebedi olarak çıkmaz kılınmalıdır; yani halk düşmanları veya bir diğer deyişle erdemsiz insanlar, giyotine gönderilmelidir.

Jakobenlere göre, devrimci yönetim için terör bir zorunluluktur. Hem devrimci yönetim hem de terör kamusal selameti sağlama amacına yöneliktir. Cumhuriyetin varlığı ve bekası için terör gereklidir; çünkü insan ve yurttaş haklarının korunması için Cumhuriyetin ve demokrasinin korunması gerekmektedir. Cumhuriyet ve demokrasinin korunması - Cumhuriyet ve demokrasi aynı anlamda kullanılır- ise yönetimin güçlenmesi ile mümkündür. Yönetimin güçlenmesi, anayasanın askıya alınmasını ve devrimci yönetimi gerektirir. Demokrasinin ilkesi olan erdem, devrimci yönetimin özünde bulunduğundan devrimci yönetim, demokratiktir.

Jakobenlere göre terör de devrimci yönetim gibi demokrasiyle bağdaşır ve hatta terör, demokrasinin gerçekleşmesidir; çünkü gerçek özgürlüğe ulaşma amacına yönelik olarak halk düşmanlarına karşı baskı ve şiddet uygulayan devrimci yönetim, halkın ta kendisidir. Dolayısıyla devrimci yönetim ve terör olmak üzere iki bileşenden müteşekkil olan özgürlük, despotizminin "Halk için ve halk tarafından" olduğu öne sürülür; oysaki bu, "Halk için ve halka rağmen" bir durum arz eder.

Öte yandan özgürlük, despotizminin Jakobenlerin ideolojik bir tercihi olarak görmek yerine, dönemin sorunlarına bir çözüm bulmak, bir diğer deyişle Cumhuriyet ve demokrasinin bekası için bir çözüm yolu olarak algılamak yerinde olacaktır. Nitekim Jakobenlerin 1789 Devrimcileri ile aynı ekonomik, siyasi ve toplumsal ortamda var oldukları düşünülürdüğünde, "devrimci yönetim" kavramının eski

bir mantiğa; yani kamusal selamet mantiğine dayandığını tespit etmek güç değildir. Bilindiği üzere, Devrim Mahkemesi ve Kamusal Selamet Komitesi, Jakoben iktidarı tarafından kurulmuş değildir. Bu bağlamda, Devrimin ilk yıllarında şiddet eğiliminin beslenmesinde Jironenlerin büyük sorumluluğa sahip olduğunun altını çizmek gerekir.

Örneğin özgürlük düşmanlarının ölümle cezalandırılmalarını isteyenler, Jironen milletvekilleridir. 1789'un ılımlı devrimcileri de ya da Jironenler de, tıpkı Jakobenler gibi, katiyen halka güvenmezler, halkın etkisinden kurtulmadığı eski önyargılar ve değerler nedeniyle özgürlüğünü kolayca yitirebileceğini düşünürler. Kaldı ki Jakoben liderler, Devrimin ilk yıllarında idam cezasının kaldırılmasından yana tutum takınırlar. Milletvekillerinin dokunulmazlıklarını kaldırın ve hatta Marat'ın Devrim Mahkemesi'nde yargılanmasını sağlayanlar, Jironenlerdir. Dolayısıyla terörü kullananlar, sadece Jakobenler değildir; onlardan önce terör kullanılmaya başlamıştır. Champ de-Mars Meydanı'ndaki göstericiler kanlı bir biçimde bastırılmamış mıdır? Bu bağlamda terörün, Jakoben iktidarından önce de kullanılmış olduğunun altını çizmek gerekir, bununla beraber, terörün rasyonelleştirilmesi, Jakoben iktidarı tarafından yapılmıştır.

Prof. Dr. M. Ali Ağaoğulları'nın Fransız Devrimi: Ulus-Devlet Tarih Sahnesinde isimli çalışmasında şöyle denilmektedir: "Jakobenlerin baştan beri bilinçli olarak bireyselliği, özel yaşamı yok etmeye, tüm insanları tek bir kalıp içine sokarak tek biçimli, tek sesli bir toplum oluşturmaya; kısacası halkı yeniden yaratmaya yönelik bir program izledikleri sanılmamalıdır". Bu bağlamda, Devrim her ne kadar Eski Rejimden bir kopuş olsa da zihniyetlerin birden değişmesi, eski düşünce ve değerlerden birden sıyrılma mümkün olmayacağından, halk zayıflıklara kapılabileceğinden, Jakobenler, siyasal devrimin kültür devrimiyle beslenmesi gerektiğini savunmuşlar; okullar, bayramlar ve dinsel duygular yoluyla halka biçim verme yolunu tutmuşlardır; ancak onların Cumhuriyet ve Demokrasinin bekası için, dönemin koşullarına göre buldukları çözümleri- ki bunlardan bir tanesi de halka biçim verme yöntemidir- Jakobenlerin başından beri bilinçli olarak izledikleri, halkın yeniden yaratılmasına yönelik bir Jakoben programın gereği olarak görmek yerinde olmaz. Onların, Devrim yılları boyunca, hem değiştiren hem de değişen olduklarını söylemek mümkündür.

Jakobenlerin iktidardan düşüşünü toplumsal ilişkilerin niteliğine bağlamak yerinde olur. Toplumsal ilişkileri de son tahlilde belirleyen üretici güçlerin durumudur. Jakobenler, erdemli halk adına, spekülörleri ve büyük burjuvaları giyotine göndermiş; üretimin özel araçlarına dokunmaksızın dağılımına müdahale etmişlerdir; ancak şöyle bir gerçek vardır: Fransa'da toprakta kapitalist ilişkiler gelişmiştir. Feodal engellerin kaldırılması ile büyük burjuva daha da zenginleşmişti, devrim mahkemelerine ve giyotin cezasına rağmen savaş ortamından faydalanan spekülörler, büyük servet birikimi yapmışlardı, yiyecek fiyatlarının yükselişi zengin köylüyü daha da zengin kılmıştı. Dolayısıyla bu kesimler, Jakoben iktidarını zenginlikleri için tehlike olarak görmekteydiler. Nitekim terör politikası, büyük burjuvazinin ekonomik gücünün yükselişini durduramamıştı.

Jakobenleri iktidara taşıyan, karşı-devrim önünde, küçük burjuvalar, köylüler ve kentlerin aşağı tabakalarının kurduğu ittifaktı; ancak türdeş olmayan kesimlerden müteşekkil bu blok sağlam değildi. Toprakların parçalanması ve satışını sağlayan kanunlar sayesinde toprak sahibi olan köylüler, ellerindeki toprakların güvencede olduğunu anladıktan sonra tavan fiyatları, elkoyma gibi uygulamalardan rahatsız olmaya başladılar, iktisadi çıkarları açısından Jakoben iktidarının düşmesi gerekmekeydi. İşçiler, kentlerde ücretlerin dondurulmasından hoşnut değillerdi, kırsalda tarım işçileri askere alınmalardan memnuniyetsizlerdi, kentlerin ve kırsal bölgelerin yoksul tabakaları genel olarak Jakoben politikalarından hoşnut değillerdi. Neticede, devrimci yönetimin ekonomik alanda yaptığı düzenlemeler, halkın hiç bir kesimini memnun edememişti. Halk arasında huzursuzluğun artması, terör uygulamalarını daha da şiddetlendirmişti. Jakoben iktidarına karşı muhalefet artmış; muhalif grupların; yani Öfkeliiler, Hébertistler, Dantonistlerin hareketleri, erdem ilkesine dayanılarak ulusal ustura ile; yani kan dökülerek bastırılmıştı.

Sonuç olarak Jakoben iktidarı döneminde, muhalefet terörü; terör de muhalefeti beslemiş; terör daha da yoğunlaşmış ve artan terör ise Jakobenlerin sonunu hazırlamıştır; ancak şu bir gerçektir ki yönetimin adı ve iktidarı kullanım biçimi her ne olursa olsun, iktidar değişimlerini sağlayan üretici güçlerdir. Dolayısıyla Jakobenler daha az kan dökselerdi, 9 Thermidor'da değil de belki Fructidor veya Vendémiaire'de iktidardan düşeceklerdi; ama iktidardan düşeceklerdi.

Yrd. Doç. Dr. Muhittin Gül
Çankaya Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi
Araştırma ve Uygulama Merkezi (AAUM) Müdürü

Çanakkale Savaşlarında Üniversiteliler

I. Dünya Savaşı'nın bir bölümünü oluşturan Çanakkale Deniz ve Kara Savaşları, Türk ve Dünya tarihi açısından çok büyük öneme sahip olmuştur; öyle ki bu savaşın etki ve yankıları günümüzde de devam etmektedir. Çanakkale Savaşları'na giden yol, İngiltere Deniz İşleri Bakanı, W.Churchill tarafından hazırlanan üç aşamalı bir plânla açılmıştır. Bu hareketin plânı, önce Savunma Bakanı L.Kitchener, daha sonra da İngiliz ve Fransız hükümetleri tarafından kabul görerek uygulamaya konulmuştur. Bu plânla önce Boğazlar ve İstanbul işgal edilecek; Osmanlı Devleti, savaş dışı bırakılarak tasfiye edilecekti. Daha sonra ise plânın ikinci ve üçüncü aşamaları olarak Anadolu ve Orta Doğu'nun işgali plânlanıyordu. Ayrıca daha bir çok nedeni olan Çanakkale Plânı ile başarılı olduğunda, Rusya'ya yardım götürülerek savaşın ağırlığı doğuya kaydırılacak, Tuna'ya

ve Kafkaslar'a ulaşılarak ihtiyaçları olan Karadeniz ticaretine işlerlik kazandırılacaktı. O nedenle bu plâna İngiltere ve Fransa büyük ölçüde önem vermiş ve o yılların en büyük savaş gücü olarak oluşturdukları ortak filo ile Çanakkale Boğazı'na saldırmıştır.

Yakın tarihimizin çok önemli olaylarından biri olarak 19 Şubat 1915'te başlayan bu savaş, İstanbul'da ve ülke genelinde büyük ölçüde heyecan yaratmıştır. Balkan yenilgileri ve ardından yaşanan Sarıkamış Harekati'nin yaratmış olduğu moral bozukluğundan sonra şimdi de daha ciddi bir tehlike, Çanakkale'den gelmişti. Devlet, var olmak ve yok olmakla karşı karşıya gelmişti. İşte bu ortamda başlayan Çanakkale Deniz Savaşı karşısında çok ciddi bir savunma yapılmış ve gösterilen büyük ölçüdeki özverilerle 18 Mart Deniz Zaferi kazanılmıştır. Boğaz'ı çok

kolay geçeceğini zanneden İngiliz-Fransız ortak deniz gücü, önemli ölçüde kayıplar vererek geriye çekilmiştir.

18 Mart yenilgisi, İngiliz ve Fransızları şaşırtmış; ama plânlarından vazgeçirmemiştir. Bu ülkeler, komutanları değiştirerek yeni takviyeler alarak ve kara savaşlarına yönelerek Çanakkale'yi geçmeyi deneyecektir. Bunu sağlamak ve dünya genelinde kaybettikleri prestiji yeniden kazanmak için, sömürgelerde Türkler aleyhinde yaptıkları propagandalarla asker toplamışlardır. Asya, Afrika ve Avustralya'daki sömürgelerinden çoğu savaş, kar ve soğuğu görmemiş olan yetmiş iki millete mensup askerleri Mısır'da toplayıp eğitmişlerdir. Türkler'in yamyam olduğuna kadar varan yalan propagandalarla bu askerleri savaşa motive etmeye çalışmışlardır; ancak bu askerler Çanakkale'de, Türkler'le temas geçince bu yalanların gerçek olmadığını yaşayıp görmüşlerdir.

İşte bu ortamda, 25 Nisan 1915'te Çanakkale'de yeniden başlayan kara ve deniz savaşları ülke genelinde daha farklı bir heyecan yaratmıştır. Balkan ve Sarıkamış'ın yarattığı olumsuz düşüncelerin; ama 18 Mart'ın vermiş olduğu cesaretin etkileri dalga dalga Anadolu'ya dalga dalga yayılmaya başlamıştır. Bu vatansız duyular en çok üniversite (darülfunun) çevrelerinde yankılanır olmuştur. Bu arada Türk Ocakları, büyük ölçüde hareketlenmiştir. Üniversite ve Türk Ocakları'nda heyecanlı konuşmalar ve gösteriler yapılmıştır. Öğretim elemanları ve öğrencilerin katılımı ile yapılan bu gösteriler, İstanbul ve çevre illerde

büyük ölçüde etkiler yapmıştır. Bu olayları veren Batılı yayın organlarından alıntılar yapan gazeteler, kapışılır olmuştur. Zira Batılı gazetelerde, "Berlin'e, İstanbul'a yürüyelim, Prusyalıları ve Osmanlıları ezelim" gibi yazılar çıkmaktadır. Paris ve Londra'da bu yönde gösteriler yapılmaktadır. İşte bunlara karşı bizde de özellikle üniversite çevrelerinden ve okumuş aydınlardan yoğun tepkiler gelmiştir. İşgali reddeden sloganlar yankılanmaya başlamıştır. Darülfunun medreselerinde dersler askıya alınıyor ve gençler Bayezit Meydanı'ndaki Harbiye Nezareti'nin önünü doldurarak " Müttefikler bizden kan istiyor" sözleri ile gönüllü yazımı yapıyorlardı.

Çanakkale'de köpüklü ve dalgalı sulara çelik gövdeler bomba yağdırır ve karaya yoğun bir şekilde çıkarmalar yapılırken İstanbul'dan gönüllü akını başlatılmıştır. Bunu, diğer iller izlemiştir. Özellikle İstanbul üniversite gençliği arasındaki heyecan, askerlik şubelerinin önlerini doldurmuştur. Çanakkale'ye gitmek ve vatan savunmasına katılmak için, gönüllü yazılmak isteyen üniversiteli gençler, uzun uzun kuyruklar oluşturmuştur. Almanların silah ve malzeme sağlamasına karşın, vatan savunması için gerekli olan insan gücünün yerli olarak sağlanması gibi bir bilinçle hareket edilmiştir. Tıbbiyeliler, mülkiyeliler, hukuk, maliye, eczacılık, dişçilik vb. bölümler başta olmak üzere üniversitelerin tüm bölümlerinden bu yönde yoğun ilgi yaşanmıştır;hatta başvurusu kabul edilenler, kendilerini şanslı görür olmuştur. Öyle ki okullardaki sınıflar tenhalaşmış; eğitim-öğretim durma noktasına gelmiştir. Bu süreç ve heyecanda Türk Ocakları da büyük ölçüde destek verici bir rol oynamıştır. Aslında öğretim elemanları, öğretmenler ve öğrenciler tecilli olmalarına karşın okullarını; hatta tüm sevdiklerini bırakıp vatan için Çanakkale'ye ve dolayısı ile savaşa gitmenin yarışı içinde olmuştur. Fakülte ve okullarda hazırlanıp Harbiye Nezareti'ne verilen listelerin başında genç öğretim elemanları yer almıştır. Bir başka örnek ise kardeşini şehit vermiş Tıbbiyeli yaşlı öğretim üyesi Rasih Efendi'nin şimdi de torunu Hasan Şakir'i cepheye gönderiyor ve öğrencilerini bu yönde teşvik ediyor olmasıdır.

Harp Okulu, öğrencilerini mezun ederek birliklere teğmen olarak dağıtmıştır. Birlikte öğretim yapan sivil ve askeri tıp, öğrenimine 1915 yılında ara vermiştir. İstanbul ve Şam tıp öğrencileri ile eczacılık ve dişçilik fakültelerinin öğrencileri de kısa bir askeri eğitim-

den sonra kıtalara dağıtılarak Çanakkale'ye gönderilmiştir. Bu öğrencilerin 1.ve 2.sınıfları çavuş, 3.ve 4.sınıfları başçavuş ve son sınıfları da subay vekili yapılmıştır. Bu usul, diğer üniversite öğrencilerine de uygulanmış ve kıtadaki başarıya göre terfi esası kabul edilmiştir. Böylece, tıbbiyelilerin tümü silah altına alınmış; öteki fakülte ve okullardan ise 1894 ve öncesi olan doğumlular sıraya konulmuştur. Böylece Çanakkale'ye gönüllü olarak giden bu üniversiteli kahraman gençler, orada nefer, küçük zabıt, zabıt gibi unvanlar altında kaynaşmış; fikir ile ülke sevgisini birleştirerek canlarını vermiştir. Bunların bazıları birbirleri ile kan kardeşi olarak yan yana savaşmış ve şehit olmuştur.

1915 yılı başından itibaren önce İstanbul'da üniversite gençliği arasında başlayan heyecan ve gönüllü akını, giderek öteki illere ve liselere de yayılmıştır. İstanbul'da Galatasaray Sultanisi ve öteki liselerin gönüllüleri üniversitelilerle birlikte önce kısa bir askeri eğitime alınmış; sonra da Çanakkale'de ön saflara yerleştirilmiştir. Bu üniversiteli ve lise karma gruplardan tıbbiyeliler beyaz, Galatasaraylılar ise sarı kurdele takmıştır. Savaş alanında siperlerde görünecek bir şekilde bu kurdelelerle tıbbiyeliler, beyazla "vatan", Galatasaraylılar da sarı ile "sağ olsun" diye yazarak anlamlı ve duygusal bir anlayışla savaşmışlardır. Şehit olduklarında da bu kurdelelerle ayırt edilmişlerdir.

Çanakkale'ye gönüllü olarak gitmek üzere Bursa'dan üç yüzer kişilik üç grup halinde dokuz yüz üniversiteli-liseli öğrenci 23 Mart 1915'te İstanbul'a gelerek buradan teslim olmuştur. Balıkesir Öğretmen Okulu öğrencilerinin tümü ve lisenin son sınıf öğrencileri, gönüllü olarak silah altına girerek savaşa katılmıştır. Nitekim Balıkesir Öğretmen Okulu 1915 ve 1916'da iki yıl mezun vermemiştir. Erzincan Lisesi'nden de önemli sayıdaki bir öğrenci grubu gönüllü olarak Çanakkale Savaşları'na katılmış; bu lise de 1915'te mezun vermemiştir. Özellikle Batı Anadolu il ve ilçelerinde de buna benzer örnekler çoktur. Ayrıca izci gruplarının da bu gönüllülükte önemli katkıları olmuştur. Çanakkale Savaşları, Balkanlar'da da yankılar uyandırmıştır. Bilinen bir örnek olarak Bosna'dan çoğu üniversiteli beş yüz kişilik bir gönüllü grubu gelmiş ve savaştan sonra bunların ancak altmış beşi geriye dönebilmiştir. Bu tür örnekler, ülke genelinde çoğaltılabilir.

Çanakkale öyle bir heyecan yaratmıştır ki kadın, erkek, gayrimüslim her kesimden gencin katıldığı bir savaş olmuştur. Başta Sadrazam Kamil Paşa'nın kızı Makbule ve torunu Akile, Bölge Komutanı Cevat Paşa'nın eşi olmak üzere üst düzey kimselerin kızları, Mısır Hıdiv ailesinin kızları hastanelerde ve Çanakkale'de hemşirelik vb. hizmetlerde yer almıştır. Dolayısı ile Çanakkale, bir gençlik savunması olmuştur. Büyük ölçüde ülkenin okumuş ve bilinçli kadroları gönüllü olarak katılmıştır. Bu kadrolar içinde önemli sayıda öğretim elemanı ve öğretmen yer almıştır.

Enver Paşa'nın ümit veren ve zorlayan tavırları da bu süreci hızlandırmıştır. Enver Paşa, 11 Mayıs 1915'te Çanakkale'ye gelmiş ve Arıburnu'nda acele olarak taarruz istemiştir. İhtiyaçlar karşısında yedek kuvvet sözü ile İstanbul'a dönmüştür. İstanbul'da kısa bir askeri eğitim gören lise-üniversiteli gençlerden oluşturduğu 2.Tümeni, acele olarak Çanakkale'ye göndermiştir. Bu Tümen'le Enver Paşa'nın isteği üzerine 19 Mayıs taarruzu yapılmıştır. Bu hatalı taarruza Mustafa Kemal yetişememiş ve 10 bin kişi şehit verilmiştir. İşte Çanakkale'de en çok Tıbbiyeli,Mülkiyeli ve öteki üniversitelilerin kaybedildiği yer burası olmuştur.

Görüldüğü gibi, Çanakkale savaşlarına çok sayıda üniversiteli gönüllü katılmıştır. Bunların sayısı yaklaşık olarak 20 bin civarındadır; ancak üniversiteli gençler, katılan diğer gruplar arasında yer aldığı için ayrıca kayıtları tutulamamıştır. Bunlar arasında tıbbiyeliler ve mülkiyelilerin yeri önemlidir; çünkü burardan toplu ve çok katılım olmuştur. Öyle ki öğrencilerinin tümüne yakını kaybedildiği için 1915-1916'da tıbbiye mezun verememiş; okul, hastane olarak kullanılmıştır.

Çanakkale'de bazı gönüllü futbolcular da yer almıştır. Bir örnek olarak Fenerbahçe'nin önemli oyuncularından biri olan Arif gösterilebilir. Kadıköy Çayırı'nda, Fenerbahçe-Galatasaray maçı oynanırken, 19 Mayıs haberi alınmış ve bunun için saygı duruşu yapılmıştır. Bundan çok etkilenen Arif, maç sonrası hemen Harbiye'ye gidip gönüllü yazılmıştır. Başvurusu kabul edilmiş ve Çanakkale'ye gitmiştir. Bir gün yeni bir maçın oynanacağını öğrenir. Komutanı O'na izin vermek ister. Arif önce kabul etmek istemese de komutanının ısrarı üzerine üç gün izin verilir. Arif, bir at alarak Çanakkale'den yirmi altı saatte hiç durmadan İstanbul'a gelip maça yetişir. Çok

alkış alır ve maçta yorgunluğuna karşın iyi bir performans gösterir. Maçın bitiminde tekrar geriye döner ve aynı sürede birliğine ulaşır. Bir süre sonra tekrar bir maç daha olacaktır. Arkadaşları ve taraftarları, yine gelir, diye Arif'in yolunu gözler; ancak bu kez cephedeki arkadaşları bu maça Arif'i değil kanlı şehit gömleğini göndermiştir.

Çanakkale, gençleri değirmen gibi öğütmüştür. Savaş süresince üniversite ve okullar ya öğrenime ara vermiş ya da tenhalaşmıştır. Daha önce sürekli olarak yaşanmış olan yenilgiler, göçler vb. ülkenin psikolojik durumunu bozmuştur. Şimdi son olarak yaşanan Çanakkale Savaşları, okumuş kadroları ve özellikle de üniversite gençliğini heyecanlandırmıştır. O nedenle, üniversite gençliği, en üst düzeyde hareketlenmiş; öğretim elemanları ve öğrenciler olarak savaşa yönelmiştir. Dolasıyla ile Çanakkale Savaşları, ordu-gençlik ve asker-gönüllü ilişkisi ile verilen özverilerle kazanılmıştır. Nihayet, Çanakkale'yi geçemeyeceğini anlayan müttefik güçleri, savaşı yavaşlatmış ve geriye çekilişin plânlarını yapmaya başlamıştır. Çekilişi ucuz atlatabilmek için ise sahilleri denizden belli aralıklarla bombalamıştır. Bu sırada, aylarca ön saflarda mücadele etmiş ve tüm arkadaşlarını şehit vermiş olan Tıbbiyeli Yusuf'un elinde Kınalı Murat'ın mektubu kalmıştır. Bombalar arasında mektubu okumak istemekte; ama gözünün önünde bir bir arkadaşları canlandığı için okuyamamaktadır. Durumdan çok etkilenen Yusuf, bir kağıda İngilizce olarak "Gittiğinize üzülüyoruz; ama yakında Kanal'da yine görüşeceğiz" diye yazıp bir taşla sararak Müttefik siperlerine atmıştır. Bu kağıt, müttefik komutanlarının eline geçince bir bomba etkisi yapmıştır; ancak ne var ki bir süre sonra gelen bir bomba, Tıbbiyeli Yusuf'u da şehit arkadaşlarının yanına göndermiştir. Bundan sonra geriye kalan üniversiteli gençler, cepheden ayrılmak istemediklerinden, onlara İstanbul veya arka bölgelerde görevler verilerek ön saflardan uzaklaştırılmışlardır.

Savaş ve sonbahar bitmiş; Çanakkale, kış koşulları içine girmiştir. Yağmur, kar ve soğuk altında müttefikler çekilişe geçmiştir; ancak Çanakkale'de yüz binler yatıyor; İstanbul'da gazeteler büyük manşetlerle, "Zafer Bizim!" diye yazıyor. Hem sevinç hem de kayıplar için yürekler buruktur. Tıp müderrisi Rasih Efendi, gazeteleri alıyor ve Tıp Fakültesi'ne geliyor. Bakınıyor koridorlar boş. Ders verdiği sınıfa giriyor, kimsecikler yok. Kürsüye

oturuyor, öğrencilerini gözünün önüne getiriyor ve ağlamaya başlıyor. Kalkıyor hüzünlü hüzünlü pencereden dışarıya bakıyor. Dışarıda kar yağıyor. Çok sevdiği öğrencilerinin Çanakkale'de karın altında yattıklarını düşünüyor. Dalıyor gidiyor derinlere..

Savaşın bitiminde üniversiteler toparlanmaya çalışmıştır. Üniversiteler, savaştan dönebilen ve yeni kayıt edilen öğrencilerle açılmıştır. Tıp Fakültesi ve diğerleri kısaltılmış hızlı programlarla yaz aylarında da öğretim yaparak bir yılda iki sınıf okutulmuş ve kaybedilen zaman telafi edilmeye çalışılmıştır. Özellikle tıbbiyelilerin kaybedilmesi üzerine oluşan efsanevi anlatımlar yıllarca sürmüştür. Çanakkale'de kaybedilenlerin yerlerini dolduran yeni Tıbbiyeliler, bir öncekileri uzun yıllar Tıbbiye Marşı ile anarak hatıralarını yaşatmıştır.

Yakın tarihimizde yaşanmış olan Çanakkale Savaşları, aynı zamanda insanlık tarihinin askeri açıdan çok önemli olayı olmuştur. Bir yurdu işgal ve ulusunu yok etmeyi amaçlayan emperyalistlerin Çanakkale Plânı karşısında bir vatan savunması yapılmıştır. Bu acımasız saldırı, ülke genelinde olduğu gibi, özellikle Türk üniversite gençliği üzerinde vatansever duyguları öne çıkarmıştır. Silah altına alınan ya da bir gönüllü akını olarak her şeylerini bırakıp Çanakkale'ye giden gençler, orada vatan için canla başla savaşmıştır. Çoğu şehit olan o yılların üniversiteli gençleri, bir sonraki savaşa; yani Kurtuluş Savaşı'na örnek oluşturmuştur. Öyle ki ayrıca listeleri tutulmadığı için çoğu, isimsiz kahramanlar olarak tarihe geçmiştir. Çanakkale Savaşları'nda şehit olan üniversiteli gençlerin sayısı yaklaşık olarak 20 bin kadar yüksek bir sayıdadır. Nitekim Atatürk de "Çanakkale'de bir üniversite kaybettik" demiştir. Bu günün üniversite gençliği de o yılların üniversitelilerinin göstermiş olduğu özveriyi hatırlamalı, ülkesi için o heyecanı içinde taşımaları ve onların hatırası üzerine oturmakta olduğunu bilmelidir. Çanakkale Savaşları'nın 92.yılında bu günün üniversitelileri olarak kahramanlık örneğini veren tüm şehitleri ve bu arada da üniversiteli şehitleri bir kez daha saygı ile anıyorum.

Prof. Dr. Emin Çankıcı
Çankaya Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Uluslararası Ticaret Bölümü
Öğretim Üyesi

Türkiye’de Ekonomik Gelişmeler: 2005-2007

Giriş

Kasım 2000 Likidite Krizi ve Şubat 2001 Finans Krizi sonrası, IMF destekli bir Ekonomik İstikrar Programı’na ek olarak, ekonomi yönetiminde politik müdahaleleri asgari düzeye indirebilmek için BDDK ve Kamu İhaleleri Üst Kurulu gibi 10 üst kurul kurulmuştur. Buna ek olarak Bankalar Kanunu, Hazinesin İç Borçlanma Kanunu ve Merkez Bankası’nın Bağımsızlığı Kanunu gibi girişimlerle söz konusu kurumların özerkliklerinin sağlanması ve Türkiye’de siyasi istikrarın oluşturulmasıyla ortaya çıkan müspet etkiler ve beraberinde Ekonomik Programda mali disipline uyulmasının piyasalara güven vermesi sonucu Türk ekonomisi 2002 başından beri pozitif bir büyüme göstermektedir.

Her ekonominin sahip olduğu temel hedeflerin ilki yıllık enflasyonu düşürmektir. Bununla beraber ekonomiler istikrarlı bir şekilde her yıl yüzde 5 dolayında pozitif büyümeyi he-

defler. Bu yazının amacı, 2001 yılından 2004 yılına kadarki süreçte, söz konusu bu iki veride gerçekleşen gelişmeleri belirtmek ve 2005-2006’daki ekonomik gelişmeleri detaylı bir şekilde incelemektir. 2003-2004 yıllarındaki dış ticaret, devlet bütçesi, iç ve dış borç stokları gibi diğer ekonomik gerçekleştirmeleri de Tablo-1’den takip edebilirsiniz.

Yıllık enflasyon artışları, TÜFE ve ÜFE (TEFE) bazında sırasıyla 2000 yılında yüzde 31 ve yüzde 32.7, 2001 yılında yüzde 68.5 ve yüzde 88.6, 2002 yılında yüzde 29.7 ve yüzde 30.8’e, 2003 yılında yüzde 18.4 ve yüzde 13.9’a, 2004 yılında yüzde 9.3 ve yüzde 13.8’e, 2005 yılında da yüzde 7.7 ve yüzde 2.7’ye gerilemiştir. GSMH büyüme hızı ise, 2000 yılından 2001 yılına kadarki süreçte yüzde 6.3’ten yüzde -9.5’e gerilemiştir. Bu oran; 2002 yılında yüzde 7.8, 2003 yılında yüzde 5.9, 2004 yılında yüzde 9.9 ve 2005 yılında da yüzde 7.6’lık bir artış göstermiştir.

2005-2007'DE EKONOMİK GELİŞMELER

Büyüme Hızı ve FBG: GSMH büyüme hızı 2006 yılında yüzde 6'dır (1'inci dönem yüzde 6.4, 2'nci dönem yüzde 9.3, 3'üncü dönem yüzde 4.3 ve 4'üncü dönem yüzde 4.6'dır). 2006 yılında sektörler itibari ile büyüme hızları: Tarım yüzde 2.9, sanayi yüzde 7.4, inşaat yüzde 19.4, ticaret yüzde 5.9, ulaştırma ve haberleşme yüzde 3.1, serbest meslek ve hizmetler yüzde 5.7, ithalat vergisi yüzde 9'dur. 2005 yılından 2006 yılına GSMH cari fiyatlarla 486 milyar YTL'den (katrilyon TL) 576 milyar YTL'ye (yüzde 18.4 artış) çıkmıştır. Hesaplamalarda GSMH'nin öncelikle yıllık ortalama Dolar kuruna bölünmesi ile Dolar cinsinden GSMH bulunur. Bu tutarın nüfusa bölünmesiyle de Dolar cinsinden fert başına gelir (FBG) elde edilir.

2005 yılından 2006 yılına GSMH yaklaşık 361 milyar Dolardan 400 milyar Dolara (yüzde 10.8 artış), FBG de 5.008 Dolardan, yüzde 9.4 artışla 5.477 Dolara çıkmıştır. 2006 yılında GSMH artışı yüzde 6 olduğu halde, Dolar bazında GSMH ve FBG'nin yüzde 10 dolayında artış göstermesinin başlıca sebepleri ise 2005 yılından 2006 yılına GSMH'nin cari fiyatlarla yüzde 18.4 artması ve 2002 yılından bu yana TL'nin en az yüzde 30 dolayında aşırı değerlenmesidir. Nitekim 2006 yılında ortalama Dolar kuru 1,44 YTL yerine 1,8 YTL olsaydı; geçen yılki GSMH, 320 milyar Dolar ve FBG de 5.477 Dolar yerine 4.384 Dolar olacaktı. Diğer taraftan, 2002 yılından 2006 yılına toplam GSMH büyüme hızı yüzde 37.2 olduğu halde; bu dönemde Dolar bazında yüzde 120'lik bir GSMH ve yüzde 109'luk FBH artışı gözlenmiştir.

Satın alma Gücü Paritesine (SGP: Türkiye'deki bir demet mal ve hizmetin New York'daki Dolar cinsinden değeri) göre FBG, 2006 yılında 9.000 Dolara ulaşmıştır. FBG'nin Almanya'daki değeri 30 bin Dolar olmasına rağmen bu değer Türkiye'de yaklaşık 5,5 bin Dolar'dır. Bu noktada 5,5 kat farktan söz etmemiz olasıdır. Oysa SGP'ye göre Türkiye'de FBG 9 bin Dolar, Almanya'da 28 bin Dolar olduğu için Türk ve Alman vatandaşları arasındaki gerçek ortalama hayat standardına dönük fark 5,5 kat değil; sadece 3,1 kattır.

İşsizlik: Türkiye'nin 2001 yılından bu yana var olan esas meselelerinden biri de sürekli artan işsizliktir. TÜİK verilerine göre işsizlik oranları 2000 yılında yüzde 6.5, 2001 yılında yüzde 8.4, 2002 yılında yüzde 10.6, 2003 yılın-

da yüzde 10.5 ve 2004 yılında yüzde 9.9'luk büyüme değerine rağmen 2004 yılında yüzde 10.3, 2005 yılında yüzde 10.3 ve 2006 yılında yüzde 9.9 olarak gerçekleşmiştir. 2005 yılının Aralık ayından 2006 yılının Aralık ayına kadarki süreçte işsizlik oranı yüzde 11.2'den yüzde 10.5'e inmiş ve bu oran kentlerde yüzde 12.5, genç nüfusta (15-24 yaş grubu) yüzde 20.3 (kentlerde % 22.3 + % 2.3'lük ek-sik istihdam = % 24.6) gibi azımsanamayacak değerlerle çok daha yüksek bir seviyededir. Demek ki eksik istihdamın da dahil edilmesiyle birlikte kentlerde yaşayan yaklaşık her dört gencimizden biri işsizdir! 2006 yılında kayıt dışı istihdam yüzde 49 dolayındadır (tarım sektöründe yüzde 88, tarım dışı sektörlerde yüzde 34).

2006 yılının Aralık ayı itibariyle Türkiye nüfusu 73 milyon kişi olup istihdam edilen 22.1 milyon kişinin yüzde 26'sı tarım (5.8), yüzde 20'si sanayi (4.5), yüzde 5.5'i inşaat (1.2) ve yüzde 48'i de (10.6) hizmetler sektöründe çalışmaktadır.

Enflasyon: DİE'nin 1994 temel yılı yerine 2003 baz yılı harcama kalıpları ve üretim yapısına yönelik hazırlanan yeni endeks uygulamalarına göre TEFE, ÜFE'ye (Üretim Fiyatları Endeksinde) dönüşmüştür. Bu bilgi ışığında 2005 yılından 2006 yılına yıllık bazda enflasyon, TÜFE'de yüzde 7.7'den yüzde 9.7'ye, ÜFE'de ise yüzde 2.7'den yüzde 11.6'ya çıkmıştır. 2007 yılının Mart ayında TÜFE yüzde 0.9, ÜFE yüzde 1 ve yıllık enflasyon da sırasıyla yüzde 10.9 ve yüzde 10.9'dur.

İmalat Sanayinde Kapasite Kullanım Oranı, 2006 yılının Mart ayında yüzde 80.7 değerini gösterirken 2007 yılının Mart ayında bu oran yüzde 81.9'a (özel sektörde yüzde 80.2'den yüzde 81.4'e) çıkmıştır.

İmalat Sanayi Üretimi, 2005 yılında yüzde 5.8 ve 2006 yılında yüzde 5.8'lik bir yükseliş sergileyerek 2007 yılının Ocak-Şubat döneminde yüzde 11'lik bir artış göstermiştir.

Dış Ticaret Açığı Sorunumuz AB ile mi?

2005 yılında ihracat; 73.5 milyar Dolar (yüzde 16.3 artış), ithalat 116.8 milyar Dolar (yüzde 19.7 artış) olup ihracatın ithalatı karşılama oranı (ihracat / ithalat) yüzde 62.9'a gerilemiş ve dış ticaret açığı (DT) da -42.3 milyar Dolar'a çıkmıştır. 2006 yılında ihracat; 85.1 milyar Dolar (yüzde 15.9 artış), ithalat ise 137

TABLO-1. TÜRKİYE'DE BAŞLICA EKONOMİK GÖSTERGELER: 2003-2007 (20 Nisan 2007)

(a) KATRİLYON TL = MİLYAR YTL	2003	2004	2005	2006	2007 (K)
GSMH (Milyar Dolar)	239,2	299,5	360,9	399,7	440 (E)
Fert Başına Gelir (FBG) (Dolar)	3383	4172	5008	5477	6000 (E)
— Satın alma Gücü (SGP) ile FBG (Dolar)	6890	7736	8420	9000 (E)	9500 (E)
GSMH Büyüme Hızı (%)	5,9	9,9	7,6	6,0	5,0 (P)
— İmalat Sanayi Üretimi (%)	9,0	10,4	5,8	5,8	11,0 Şubat
Kapasite Kullanım Oranı (%)	78,5	81,5	80,3	81,8	81,9 Mart
Tüketici Fiyatları (TÜFE) (%)	18,4	9,3	7,7	9,7	2,4 Mart (*)
Üretici Fiyatları (ÜFE=TEFE) (%)	13,9	13,8	2,7	11,6	1,9 Mart (*)
İşsizlik Oranı (%)	10,5	10,3	10,3	9,9	11,0 Ocak
Bütçe Açığı (Katrilyon TL) (a)	—39,8 (1) (26,5 Milyar Dolar)	—30,3 (1) (21,3 Milyar Dolar)	—9,7 (1) (7,2 Milyar Dolar)	—5,5 (3,8 Milyar Dolar)	—3,3 Mart (2,4 Milyar Dolar)
Sos. Güv. Kur. Açığı (Katrilyon TL)	—15,9 (1) (10,6 Milyar Dolar)	—19,3 (1) (13,5 Milyar Dolar)	—23,8 (1) (17,7 Milyar Dolar)	—19,2 (13,4 Milyar Dolar)	-
İç Borç Stoku (Katrilyon TL)	194,4 (1) (130 Milyar Dolar)	224,5 (1) (158 Milyar Dolar)	244,8 (1) (182 Milyar Dolar)	251,5 (175 Milyar Dolar)	263,2 Şubat (188 Milyar Dolar)
Bütçe Açığı / GSYH (%)	—11,2	—7,1	—1,7	—0,7	—2,7 (P)
Bütçe Harcamaları / GSYH (%)	39,0	35,3	32,0	31,0 (P)	32,5 (P)
İhracat (% Artış)	31,0	33,7	16,3	15,9	26,5 Şubat
İthalat (% Artış)	34,5	40,7	19,7	17,3	21,5 Şubat
İthalat (Milyar Dolar)	—69,3	—97,5	—116,8	—137,0 (2)	21,8 Şubat
İhracat (Milyar Dolar)	47,3	63,2	73,5	85,1	14,2 Şubat
DIŞ TİCARET AÇIĞI (Milyar Dolar)	—22,1	—34,4	—42,3	—51,9	—7,6 Şubat
İhracat / İthalat, (%'si)	68,1	64,8	62,9	62,1	64,9 Şubat
Bavul Ticareti (Milyar Dolar)	4,0	3,9	3,5	6,4	0,7 Şubat
İhracatımızda AB'nin Payı (%)	51,9	54,7	52,3	51,6	58,2 Şubat (X)
İthalatımızda AB'nin Payı (%)	45,8	46,7	42,1	39,3	40,7 Şubat (X)
Hizmet Gelirleri (Milyar Dolar)	21,0	25,1	27,3	26,0	2,8 Şubat
Hizmet Giderleri (Milyar Dolar)	—8,5	—11,2	—11,9	—10,8	—1,9 Şubat
CARI İŞLEMLER AÇIĞI (Milyar Dolar)	—8,0	—15,6	—22,8	—31,3	—6,3 Şubat
Direkt Yabancı Sermaye (Milyar Dolar)	0,7	2,9	9,8	19,8 (3)	7,3 Şubat
Dış Borç Stoku (Milyar Dolar)	145,0	162,3	170,6	206,5	-
MB Döviz Rezervleri (Milyar Dolar)	33,6	36,0	50,5	60,9	67,5 Mart

(K): 2006 yılına ait Ay'ların yanındaki rakamlar Ocak ayından itibaren kümülatiftir; (E): Emin ÇARIKCI.

(P): DPT 2007 Yılı Program Hedefleri; (X): AB üyesi 27 ülke.

(*) Mart 2007'de TÜFE %0,9, ÜFE %1,0 ve yıllık enflasyon sırasıyla %10,9 ve %10,9'dur

(1) Ortalama Dolar kuru 2000'de 627 bin TL, 2001'de 1,2 milyon TL, 2002-2003 1,5 milyon TL, 2004'de 1,423 bin TL, 2005'de, 1,344 bin TL, 2006'da ise 1.44 YTL ve 2007'de ise 1,4 YTL'dir.

(2) İthalatımızda ara malları ve hammaddelerin payı %72, sermaye malları %16 ve tüketim malları da %12'dir.

(3) 2006'da 19,8 milyar Dolar'lık Doğrudan Yabancı Sermaye (DYS) yatırımı girişinin 2,9 milyar Dolar'ı gayrimenkul satışındandır.

Türkiye'den çıkan DHS ise, 1,7 milyar Dolar'dır.

Kaynak: DİE, DPT, MB, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlıkları web sayfaları, Nisan 2007.

Derleyen: Prof. Dr. Emin ÇARIKCI, Çankaya Üniversitesi, İİBF, Öğretim Üyesi.

milyar Dolar (yüzde 17.3 artış) olarak belirlenmiştir. Bu noktada dış ticaret açığı, -51,9 milyar Dolar ve ihracatın ithalatı karşılama oranı (X / M) ise yüzde 62.1 değerini göstermektedir. Bölgeler itibarıyla toplam dış ticaret açığının (M - X = milyar Dolar) açılımı:

- Toplam değer yüzde 35.5'i (-18,4: 20.0-1.6)

Uzak Doğu ülkeleriyle ve X / M = yüzde 8.0;

- Yüzde 28.7'si (-14.9: 26.5-11.6) KEİ (Karadeniz Ekonomik İşbirliği) ülkeleriyle, X/M = yüzde 45.3;

- Sadece yüzde 19.1'i (-9.9=53.8-43.9) AB ülkeleriyle ve X / M = yüzde 81.6 şeklinde gerçekleşmiştir.

Dış ticaret açığının sadece yüzde 19.1'i AB ülkeleriyle oluşmuştur. AB ile X / M (ihracatın

ithalatı karşılama oranı) yüzde 81.6 iken, söz konusu oranın KEİ ülkeleriyle yüzde 45.3 ve Uzak Doğu ülkeleriyle sadece yüzde 8 şeklindeki biçimlenmesi Türkiye'nin dış ticaret açığı sorununun daha çok AB dışı ülke grupları ve ülkeleriyle ortaya çıktığının göstergesidir.

Bu açık, 25 AB ülkesi ile dış ticaret açığımız sadece -9.9 milyar Dolar olduğu halde, yalnız Rusya ile -14.5 ve Çin ile -8.9 milyar Dolar'dır (Dış ticaret açığının yüzde 45.1'i Rusya ve Çin'lidir). Üstelik Uzakdoğu ülkelerinden gerçekleştirilen ithalatın yaklaşık yüzde 90'ı dayanıklı tüketim mallarından oluşurken AB'den yapılan ithalatın en az yüzde 80'i yatırım ve üretim mallarından oluşmaktadır. Bu gerçek, körü körüne AB'ye karşı olanlara ithaf olunur.

Ülkeler bazında sırasıyla en büyük dış ticaret açığımız ve ihracatın ithalatı karşılama oranı (X/M) ise; Çin ile -8.9 milyar Dolar (9.6-0.7) ve yüzde 7.3, Rusya ile -14.5 milyar Dolar (17.5-3.2) ve yüzde 18.3, Almanya ile -4.6 milyar Dolar (14.6-9.7) ve yüzde 66.4, İran ile -4,5 milyar Dolar (5,6-1,1) ve %19,6; Güney Kore ile -3,3 milyar Dolar (3,5-0,2) ve %5,7; İsviçre ile -3.1 milyar Dolar (4.0-0.9) ve yüzde 22.5 ve Japonya ile -3.0 milyar Dolar (3.2-0.2) ve yüzde 6.3'tür. Dış ticaret fazlası (X-M) elde ettiğimiz ülkeler ise, İngiltere ile 1.7 milyar Dolar (6.8-5.1) ve İspanya ile 0.5 milyar Dolar (4.3-3.8).

2007 yılının Ocak-Şubat döneminde ihracat yüzde 26.5 (14.2 milyar Dolar) ve ithalat yüzde 21.5 (21.8 milyar Dolar) artmıştır. Dış ticaret açığı -7.6 milyar Dolar ve cari açık da -6.3 milyar Dolar olarak gerçekleşmiştir. İhracatımızda AB'nin payı, Bulgaristan ve Romanya'nın katılımıyla AB üye sayısının 25'ten 27'ye çıkmasının da etkisiyle yüzde 58.2'ye çıkmıştır.

Sadece dış ekonomik ilişkiler açısından bakılsa bile Türkiye için önemli olan AB vizonu ve motivasyonunu kaybetmemektir. Ayrıca 35 başlıktan oluşan AB projesi, Türkiye'nin ekonomisi, hayat standardı ve demokrasisinin gelişmesi ve iyileşmesi için modernleşme yolunda itici bir güçtür. Aksi halde, AB yolunda harcanan 44 yıllık mücadele, emek ve kazanımlara yazık olur. Ekonomik gelişmeler ve Türkiye-AB ilişkileri konularında daha fazla bilgi için yazının sonundaki nota bakınız.

Cari İşlemler Dengesi (CİD) Açığı (Cari açık, döviz cinsinden mal ve hizmet gelir ve giderlerinin farkı olup Türkiye'nin kendi mal ve hizmet gelirleri ile ulaştığı bir dengedir.) 2005 yılında -22.8 milyar Dolara, 2006 yılında ise -33 milyar Dolara ulaşmıştır. 2006 yılında Türkiye'nin mal ihracatı dışında elde ettiği döviz geliri 32.4 milyar Dolar olup bunun 26 milyar Doları hizmet gelirlerindedir (hizmet giderleri de -10.8 milyar Dolar'dır). Bu miktarın 6.4 milyar Doları bavul ticaretinden olup milyar Dolar bazında başlıca hizmet gelirlerinden turizm 16.9 (2005 yılında 18.2), taşımacılık 4.1, finansal, ticari, resmi ve diğer hizmetler 3.1, inşaat hizmetleri 0.9 ve işçi dövizleri de 1.1 milyar Dolar'dır.

TL En Az Yüzde 30 Aşırı Değerli

TL'nin yüzde 30 dolayında aşırı değerlenmiş olması; tarım ve sanayi sektörlerindeki yerli üretici ve ihracatçılarımızın aleyhine ve ya-

bancaların lehine sonuçlanan iç ve dış piyasalarda yüzde 30 dolayında haksız rekabet avantajı sağlanma girişimi nedeniyle üreticilerin yerli girdiler yerine yabancı girdiler kullanmasına ve tüketicilerin de yerli mallar yerine yabancı mallar (yabancı tereyağı, yabancı televizyon) satın almasına yol açmıştır. Nitekim istihdamın en önemli sektörü olan tekstildeki kumaş ve çarşaf üreticileri ile boyahaneler zor durumdadır.

Ekonomi, ilmi alternatif maliyet üstüne kurulmuştur. Ucuz döviz politikasının kazanımlarıysa sıcak para girişleri sayesinde belli bir süre, döviz dar boğazını aşarak, cari açığı kolayca finanse etmek ve istikrar programının da desteği ile enflasyonu baskı altında tutmaktır. Burada sorulması gereken, bu durumun daha ne kadar süreceğidir. "Ekonomi biliminin kanunları vardır ve er geç hükmünü icra eder". Bizden hatırlatması... Unutulması gerekir ki gerçekçi kur politikası, üretici ve ihracatçılara en güçlü teşvik ve korumayı sağlayan bir politikadır.

Cari Açığın Finansmanı: Bu açığın bir kısmı, net doğrudan yabancı sermaye yatırımları gelirleri ve TL'nin aşırı değerlenmesine yol açan kısa vadeli yabancı sermaye (sıcak para) girişleri ile finanse edilmektedir. Eğer cari açık kapatılamamış olsaydı, bunun bir kısmı Merkez Bankası'ndaki döviz rezervlerinden ve geriye kalan bölümü de kısa veya orta vadeli dış borçlanma ile finanse edilecekti.

TL'nin aşırı değerlenmesinin sebepleri arasında; 2005 yılından 2006 yılına kadarki dönemde yabancıların İMKB'den hisse senedi alımlarının 33.8 milyar Dolardan 42.1 milyar Dolara (Net artış 8.3 milyar Dolar) çıkması, yine yabancıların devlet iç borçlanma senetlerine yatırımlarının da 19.7 milyar Dolardan 29.5 milyar Dolara (Net artış 9.8 milyar Dolar) yükselmesi ve neticede toplam portföy yatırımlarının (sıcak para) 2007 yılının Ocak ayında 71.6 milyar Dolara ulaşması gösterilebilir. Sonuçta 2004 yılından 2006 yılına kadarki süreçte yabancıların İMKB'deki payı yüzde 55'ten yüzde 69'a çıkmıştır.

13 Aralık 2006'da Merkez Bankası Başkanı Durmuş Yılmaz'ın 'yüzde 21'lik hazine bonusu faizinin bir yıl daha devam edeceğini' beyan etmesi çok şaşırtıcıdır; çünkü bu durumda, 2007 için yıllık enflasyon hedefi yüzde 4 olduğuna göre Türkiye'ye sıcak para akışı daha da artacak ve TL daha da değerlenerek Türk sanayinin iç ve dış rekabet gücü giderek

azalacak ve işsizlik oranı daha da artacaktır. **Söz konusu sorunun çözümü**, Merkez Bankası'nın yüzde 17.5'lik orana sahip gecelik faizinin en az 5 puan çekilmesiyle hazinenin yıllık borçlanma faizinin yüzde 21'den hiç olmazsa yüzde 15 dolayına inmesinin sağlanması ve böylece yıllık enflasyon hedefinin yüzde 4'ten yüzde 6 dolayına çekilmesiyle sağlanabilir.

• **Doğrudan Yabancı Sermaye (DYS) Yatırımları:** 2005 ve 2006 yıllarında doğrudan yabancı sermaye girişi 9.8 milyar Dolardan 19.8 milyar Dolara fırlamış olmasına rağmen, bu miktarın büyük bir bölümü yeni üretim kapasitesi yerine mevcut üretim tesisleri ile bankaların yabancılara satılmasından elde edilen özelleştirme gelirleridir. Nitekim YASED'e göre 2006 yılındaki doğrudan yabancı sermaye girişinin 7.0 milyar Doları banka ve finans kesimine, 6.3 milyar Doları haberleşme ve ulaştırmaya, 1.5 milyar Doları perakende ticarete, 2.9 milyar Doları gayrimenkul alımlarına, 0.6 milyar Doları petrokimyaya ve sadece 1.4 milyar Doları (toplam değerın yüzde 7'si) imalat sanayindeki yatırım ve üretime gitmiştir. Türkiye'den çıkan doğrudan yabancı sermaye değeri 1.7 milyar Dolar olup elde edilen net doğrudan yabancı sermaye girişi, özelleştirme gelirlerinin artmasıyla 18.1 milyar Dolara ulaşmıştır. 2007 yılının Ocak-Şubat döneminde Türkiye'ye giren doğrudan yabancı sermaye yatırımı 7.3 milyar Dolar; fakat çıkan doğrudan yabancı sermaye miktarı 1.1 milyar Dolardır.

• **Yabancıların Gayrimenkul Alımları:** 12 Temmuz 2003'te Tapu Yasası'nda yapılan değişiklikten bu yana yabancıların Türkiye'de ev, arsa, arazi vb gayrimenkulleri satın almaları artmıştır. Bu satışlardan elde edilen dövizler, Merkez Bankası tarafından ödemeler dengesinin net-hata ve noksan kaleminde gösteriliyordu; ancak bu gelirler, 2004 yılının Temmuz ayında itibaren doğrudan yabancı sermaye kalemleri içerisinde yer almaya başlamıştır.

• 2006 yılı itibariyle, üretimde (GSMH'de) 17'nci nüfus olması itibariyle Türkiye'nin dünya ekonomisindeki yeri 15'inciliktir. Dünya dış ticaretinde 22'inci sırada bulunan Türkiye'nin ihracattaki payı yüzde 0.9 ve 15'inci sırada bulunduğumuz ithalattaki payı ise yüzde 1.5'tir. Bunun yanında Türkiye'nin dünya doğrudan yabancı sermaye stokundaki payı sadece yüzde 1 dolayındadır.

• 2006 Devlet Bütçesi Gerçekleşmeleri

(Katrilyon TL = milyar YTL olarak): 2006 yılında bütçe harcamaları 172.9 milyar YTL, gelirleri 167.4 milyar YTL olup bütçe açığı -5,5 milyar YTL'ye (-3.8 milyar Dolar) ve toplam faiz harcamaları da 46 milyar YTL'dir (32,0 milyar Dolar). Bu durumda;

- Toplam gelirlerin (167.4 milyar YTL) yüzde 27.5'i ve vergi gelirlerinin (137.5 milyar YTL) yüzde 33.5'i faiz ödemelerine (46 milyar YTL) harcanmıştır. (2003 yılında bu oranlar sırası ile yüzde 58.6 ve yüzde 69.5; 2005 yılında ise yüzde 33.9 ve yüzde 42.2 idi).

- Toplam harcamaların yüzde 26.6'sı halen faiz ödemelerine gitmektedir.

- Toplam faiz ödemelerinin (46 milyar YTL) yüzde 85.5'i (38.6 milyar YTL) iç borç (175 milyar Dolar) faiz ödemelerine gitmiştir. Söz konusu miktarın sadece yüzde 14.5'i (6.7 milyar YTL) dış borç (198 milyar Dolar) faiz ödemelerine sarf edilmiştir.

• Sosyal Güvenlik Kurumları (SGK) Açıklaması

2004 yılından 2005 yılına kadarki dönemde sosyal güvenlik kurumları açıkları toplamı 19.3 milyar YTL'den (13.5 milyar Dolar) 23.8 milyar YTL'ye (17.7 milyar Dolar) çıkmıştır. Var olan değer 2006 yılında 19.2 milyar YTL (13.7 milyar Dolar) (Emekli Sandığı 5.7, SSK 8.5, Bağkur 4.3 ve İşsizlik Sigortası Fonu 0.7 milyar YTL) inmişse de 2006 yılında bütçe açığı / GSYH oranı yüzde - 0.7'ye gerilediği halde, sosyal güvenlik kurumları açığı / GSYH oranı yüzde 3.5 gibi çok yüksek bir düzeyde seyrederek devlet bütçesinin en büyük kara deliği konumuna ulaşmıştır.

2006 yılı bütçe açığı hedefinin (başlangıç ödeneği) -13.3 milyar YTL yerine -5.5 milyar YTL olarak gerçekleşmesinin temel nedeni, vergi dışı gelirlerde 5.2 milyar YTL'lik hedefin üzerinde bir gelir elde edilmesidir. 2006 yılında devletin özelleştirme geliri yaklaşık 10 milyar YTL'dir. 2007 yılının bütçe gerçekleştirmelerine bakıldığında, 2007 yılının Ocak-Mart döneminde harcamaların 49.4 milyar YTL (faiz harcamaları da 15.9 milyar YTL), gelirlerin 46.1 milyar YTL ve bütçe açığının da -3.3 milyar YTL ile yer aldığı görülebilir.

• Sonuç

Yukarıda yer verilen oranlar, 2000 yılından beri kemer sıkamamıza rağmen, bütçe performansında çok önemli bir başarıya ulaşılmış olduğunu gösterse de ülkemizin ekonomik ve mali dengeleri hâlâ bıçak sırtındadır. Bundan dolayı, önümüzdeki yıllarda da kamu-

da mali disipline ve sıkı para politikalarına devam edilmesi gerekmektedir. Türkiye'nin esas meselesi dış borç stokundan çok iç borç stokudur; çünkü son 10 yıldır devlet bütçesinin en büyük kamburu olan toplam faiz ödemelerinin yüzde 85-90'ı iç borç faiz ödemelerine giderken 2002 yılından 2007 yılının Şubat ayına kadarki süreçte iç borç stoku 100 milyar Dolardan (150 katrilyon TL) 188 milyar Dolara (263.2 milyar YTL) çıkmıştır. Aynı dönemdeki dış borç stoku 130 milyar Dolardan 206.5 milyar Dolara ulaşmıştır. Dış borç stoku'nun yaklaşık yüzde 60'ı (124 milyar Dolar) özel sektöre (firmalar ve bankalara), yüzde 40'ı da (82.5 milyar Dolar) kamu kesimine aittir.

Türkiye'de son yedi yıldır uygulanan istikrar programları sonucu 2005 ve 2006'da yıllık enflasyon tek haneli rakamlara inmiştir. 2002-2006 dönemi yıllık büyüme hızı ortalaması yüzde 7.4 olarak gerçekleşmişse de Türkiye ekonomisinin esas sorunu, her yıl işgücüne yeni katılan en az 800 bin kişiye yetecek kadar istihdam artışı sağlayamamasıdır. Özetlersek her şeye rağmen Türkiye'nin önü açıktır. 2006 yılında Türk ekonomisi yıllık 117 milyar Doları aşan bir döviz kazanma potansiyeline (söz konusu değer 2005 yılında 104 milyar Dolar idi) ulaşmıştır. Bu meblağın 85.1 milyar Doları ihracattan, geriye kalan 32.4 milyar Doları da başta turizm, taşımacılık ve müteahhitlikten elde edilen hizmet gelirleri olmak üzere bavlul ticaretinden elde edilmiştir. Türkiye, 40 bin kişilik ihracatçı ordusuyla 140 dolayındaki ülkeye ihracat yapmaktadır. Türkiye'nin ihracatında imalat sanayi sektörünün payı yüzde 94-95, tarım ve balıkçılığın yüzde 4-4.5, madencilik ve taş ocaklarının payı da yüzde 1.5 dolayındadır.

2005 ve 2006 yıllarında TL'nin giderek değer kazanması, bir yandan yıllık enflasyon hızının tek haneli rakamlara inmesine önemli katkıda bulunmuştur. Bu durum döviz kazanan kesimlerin kazançlarını büyük ölçüde azaltmış ve dış ticaret ve cari işlemler açıklarının giderek artmasına yol açmıştır. Bu açıkların azaltılması için gerçekçi kur politikasına dikkat edilmelidir; çünkü 2006 yılının Temmuz ayında gerçekleştirilen İSO'nun durum tespit anketine göre, 2006 yılının ilk yarısında imalat sanayinde ihraç ürünleri içindeki ithal girdilerinin payı ortalama yüzde 36.6'dır. Bu oranlar tekstilde yüzde 35.2, giyimde yüzde 26.5, taş ve toprak da yüzde 15.5, metal eşya sanayinde yüzde 31.8, makine sanayinde yüzde 28.6, elektrikli makinede yüzde 30.9

ve taşıt araçlarında yüzde 36.3' tür. (Büyük ölçekli işletmelerde yüzde 39.8, orta ölçeklilerde yüzde 17.8, küçük ölçeklilerde yüzde 62.5).

2004 yılında Türk özel sektörünün ürettiği 20.4 milyon adet televizyonun yüzde 91'i (18.5 milyon televizyon), 4.7 milyon adet buzdolabının yüzde 62'si, 4.1 milyon adet çamaşır makinesinin yüzde 54'ü, 618 bin adet otomobilin yüzde 52'si ihraç edilmiştir. Aynı oranlar 2005-2006 döneminde de devamlılık göstermektedir. Kötümserliğe gerek yoktur; ancak yıllardır süregelen köklü reformları biran önce hayata geçirmek gereklidir.

Özellikle en kısa zamanda kayıt dışı ekonomiyle mücadelede önemli mesafeler alınmalıdır; çünkü Türkiye'deki toplam vergi gelirlerinin yüzde 70'inin dolaylı vergilerden (yüzde 30'unun sadece enerji sektöründen) alınmasının, enerji fiyatlarının (elektrik, petrol ve doğalgaz) ve gelir ve kurumlar vergilerinin yüksek seviyelerde bulunmasının, yerli ve yabancı sermaye yatırımlarını caydırarak haksız rekabetin varoluşunun en önemli sebebi yüzde 35 dolayında seyreden bu kayıt dışı ekonomidir.

Yatırım ve üretime dönük doğrudan yabancı sermaye yatırımlarını cazip hale getirecek ve yatırım iklimini (ortamını) hazırlayacak gerekli yasal değişiklikler ile uygulamalar yürürlüğe konulmalıdır.

Bu hedeflerin gerçekleştirilebilmesi için hükümetin daha cesur, kararlı ve aktif ekonomi politikaları uygulaması gerekmektedir. (Daha detaylı bilgi için bakınız Not)

NOT: Prof. Dr. Emin ÇARIKCI'nın "Öğrencilere Ekonomik Tavsiyeler", "Türkiye'de Ekonomik Gelişmeler: 2005-2006" (Her iki ayda bir revize edilmektedir), "AB ile İlişkiler ve GB'nin Zararı", "AB ile Müzakereler ve Beklentiler" ve "Türk Dünyasında Ekonomik Gelişmeler: 1980-2005" konulu 38 sayfalık makaleleri, yazarın Çankaya Üniversitesi'ndeki yeni web sayfasında yayınlanmaktadır.

Bakınız: <http://carikci.cankaya.edu.tr>

Prof. Dr. Üstün Diçek
Çankaya Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
İktisat Bölümü Öğretim Üyesi

Dünya Bankası Açısından Türk Ekonomisi

Dünya Bankası kurulduğu 1945 yılından beri bankaya üye ülkeler ile dünyanın diğer ülkelerinin ekonomik, mali ve sosyal durumlarını içeren ülke bazında yıllık "Ülke ekonomik araştırma notları" ile her yıl değişik bir konuyu ele alan geniş araştırma raporları şeklinde "Dünya ekonomik raporu" yayımlanmaktadır. Araştırma notları ilgili ülkenin yıllar içindeki ekonomik yapılarını detaylı bir şekilde ele almakta ve banka uzmanlarının ilgili görüşlerini de içermektedir. Dünya ekonomik raporlarının son bölümünde, Dünya Bankası'nın sınıflandırmasına göre, tüm ülkelere ait ekonomik göstergelere, karşılaştırmalı olarak yer verilmektedir.

Bu yazının amacı, her ne kadar araştırma notlarında ve raporlarda detaylara yer verilmiş ise de önemli kısımlar dikkate alınarak veri

ve bilgiler ışığında, diğer bir deyişle Dünya Bankası değerlendirmelerine göre, banka açısından Türk ekonomisinin durumunu ortaya koymaktır.

BÖLGE ve GELİR AÇISINDAN TÜRKİYE'NİN DÜNYA'DAKİ YERİ

Banka raporlarında, Banka'ya üye ülkeler ile nüfusu 30.000'inin üstündeki toplam 209 ülke incelemeye alınmaktadır.

(i) Ülkeler, bölgeler itibarıyla Doğu Asya ve Pasifik (24 ülke), Avrupa ve Orta Asya (27 ülke), Güney Amerika ve Karaipler (31 ülke), Ortadoğu ve Kuzey Afrika (48 ülke), OECD ülkeleri (24 ülke) ve diğer yüksek gelirli ülkeler olmak üzere 7 gruba ayrılmıştır. İlk 5 grup bölge kriterine göre oluşturulmuş iken;

coğrafi açıdan bu grupların içinde yer almalarına rağmen gayrisafi milli geliri 10.726 doların üzerinde olan ülkeler, son iki grup içine sokulmuştur. Türkiye, bölge bazında Avrupa ve Orta Asya grubunda yer almaktadır.

(ii) Gelir bakımından sınıflandırma, ülkelerin Dünya Bankası atlası metoduna göre hesaplanan kişi başına gayrisafi milli gelir kriterine göre yapılmıştır. Bu kriterlere göre, kişi başına gayrisafi milli geliri 875 dolardan az olanlar, düşük gelirli ülkeler (59 Ülke); geliri 875 dolar ve 3.465 dolar arasında olanlar, alt orta gelirli ülkeler (54 ülke); geliri 3.466 dolar ile 10.725 dolar arasında olanlar, üst orta gelirli ülkeler (41 ülke) ve geliri 10.726 dolar ve üzerinde olan ülkeler, (24 OECD ülkesi ve 33'ü diğer yüksek gelirli 55 ülke) olarak ülkeler beş grupta toplanmıştır.

Türkiye, 2002-2006 ve 2007 yıllarında üst orta gelir grubunda, 2003-2004 ve 2005 yıllarında alt orta gelir grubunda yer almaktadır.

EKONOMİK GÖSTERGELER IŞIĞINDA TÜRKİYE

Nüfus

2005 yılı verilerine göre Türkiye, 2000-2005 yılları arasında nüfusu yıllık ortalama yüzde 1.5 artan ve nüfus yoğunluğu bir kilometre kareye 94 kişi düşen, 73 milyon nüfuslu bir ülkedir.

Nüfus kompozisyonu açısından ele alındığında, 0-14 yaş arası nüfusu, toplam nüfusun yüzde 29'unu oluşturduğundan, Türkiye genç nüfusa sahip bir ülkedir. 2004 yılı itibarıyla ortalama ömür, erkekler için 69, kadınlar için 71 olarak belirlenmiştir. 2000-2004 yılları arasında, 15 yaş ve üzeri okur yazarlık oranı yüzde 87'dir.

Türkiye, nüfusun artış oranı açısından yüzde 1.2 olan dünya ortalamasının üzerinde, kilometrekare başına düşen kişi bakımından 50 kişi olan dünya ortalamasının çok üstünde, 0-14 yaş arası nüfus açısından ise dünya ortalaması ile aynı olan bir ülkedir.

Banka tarafından yapılan tespit ve çalışmalara göre, 1990 yılında 56.2 milyon olan nüfusumuz, 1990-2004 yılları arası ortalama yüzde 1.7 artarak 2004 yılında 71.7 milyona ulaşmıştır. 2004-2020 yılları arasında yıllık ortalama yüzde 1.2 artarak 2020 yılında nüfus-

sumuzun 86.8 milyon olacağı öngörülmektedir. Yine yapılan çalışmalara göre, 2004 yılında nüfusun yüzde 29.5'i 0-14 yaş arasında, yüzde 65'i 15-64 yaş arası ve yüzde 5.4'ü 65 yaş ve üstündedir.

Milli Gelir

Dünya Bankası atlası metodu kullanılarak yapılan hesaplamalara göre, 2005 yılı itibarıyla 342,2 milyar dolar gayrisafi milli geliriyle Türkiye, dünyanın 20'nci büyük ülkesi ve 4710 dolarlık kişi başına gayrisafi milli geliriyle dünyanın 43'üncü ülkesidir. Kişi başına düşen gayrisafi milli geliriyle 6.987 dolar olan dünya ortalamasının ve ortalama 5.625 dolar olan içinde bulunduğu üst orta gelir grubunun alt sıralarındadır.

Ülkelerarası gerçek fiyat seviyelerinin standart karşılaştırılmasına olanak sağlayan satın alma gücü baz alınarak yapılan hesaplamalara göre, ülkemizin gayri safi milli gelir 612 milyar dolar ve kişi başına milli gelir ise 8.420 dolardır. Kişi başına düşen geliriyle Türkiye, hem 9.420 dolar olan dünya ortalamasının hem de 10.924 dolar olan üst orta gelir grubunun alt sıralarında yer almaktadır.

2004-2005 yılları arasında, gayrisafi yurtiçi milli hasıla %6 oranında artmıştır. Aynı yıllarda kişi başına düşen gayrisafi yurtiçi milli hasıla, yüzde artışı dikkate alındığında, ülkemizin yüzde 2.4 olan dünya ortalamasının ve yüzde 5.0 olan yüksek orta gelir grubu ortalamasının üstünde olduğu görülmektedir.

Tabloda görüldüğü üzere, gayri safi yurtiçi hasılanın yüzde 12'si zirai, yüzde 24'ü sanayi ve yüzde 65'i hizmet sektöründen kaynaklanmaktadır.

Gayrisafi Yurtiçi Milli Hasıla Oluşumu (%)

	1990	2004	2005
Tarım	18	13	12
Sanayi	30	22	24
Hizmet	52	65	65

Gayrisafi Yurtiçi Milli Hasıla Ortalama % Büyüme

	1990-2000	2000-2004
GSYMH	3.8	4.2
Tarım	1.4	0.6
Sanayi	4.1	3.4
Hizmet	4.0	4.4

Tablolardan anlaşılacağı üzere, belirtilen dönemler itibarıyla tarım ve sanayi sektör-

lerinde azalış; hizmet sektöründe ise artış görülmektedir.

Harcamalar açısından ele alındığında, gayrisafi yurtiçi milli hasılasının yüzde 69.1'ini hane halkı nihai tüketim harcamaları ,yüzde 13'ünü kamu nihai tüketim harcamaları ve yüzde 25'ini gayrisafi sermaye oluşumu teşkil etmektedir. Bunun sonucu olarak GSYİH'un yüzde 7'si kadar mal ve hizmetlerle ilgili dış açık (denge) ortaya çıkmaktadır.

Dış Ticaret

2005 yılı ihracat geliri önceki yıla göre yüzde 5.0 artışla 73.275 milyar dolardır. Bu gelirin yüzde 85'i üretilmiş mal ihracatından ve bunun da yüzde 2'si yüksek teknoloji malı ihracatından elde edilmiştir. Aynı dönemde ithalat, yüzde 10.6 artarak 116.352 milyar dolara ulaşmıştır.

Dış ticaret, küresel ekonomi ile bütünleşme açısından ele alındığında gayri safi yurtiçi hasılasının içindeki payı 1990'da yüzde 23.4 iken; 2004 yılında yüzde 53.1'e çıktığı görülmektedir.

Dış Borç

Banka raporlarına göre, Türkiye'nin toplam dış borcu, 1990'da 49.924 milyar dolar iken; yüzde 327.1'lik bir artışla 2004 yılında 161.596 milyar dolara çıkmıştır.

1990 yılında, 39.924 milyon dolar olan vadesi bir yıldan fazla uzun vadeli dış borçlar, yüzde 271'lik bir artışla 2004 yılında 108.188 milyon dolara yükselmiştir. Uzun vadeli dış borçların toplam dış borç içindeki payı, 1990 yılında yüzde 80.75 iken; 2004 yılında yüzde 66.95'dir. Bu, borç yapısı açısından olumsuz bir göstere olarak kabul edilebilir. Uzun vadeli dış borçların içinde hazine garantili olanların payı 1990 yılında yüzde 97.4 ve 2004 yılında ise yüzde 63'tür. Buna bağlı olarak hazine garantili olmayan özel sektör dış borçların toplam uzun vadeli dış borç içindeki payı, yüzde 2.64 (1990)'dan, yüzde 36.95 (2004) ulaşmıştır. Garantisiz özel sektör dış borçlarının yıllar itibariyle artışı, Türk ekonomisine olan dış güvenirliliğin yükselişi olarak değerlendirilebilir.

Dış Borç (milyon dolar)

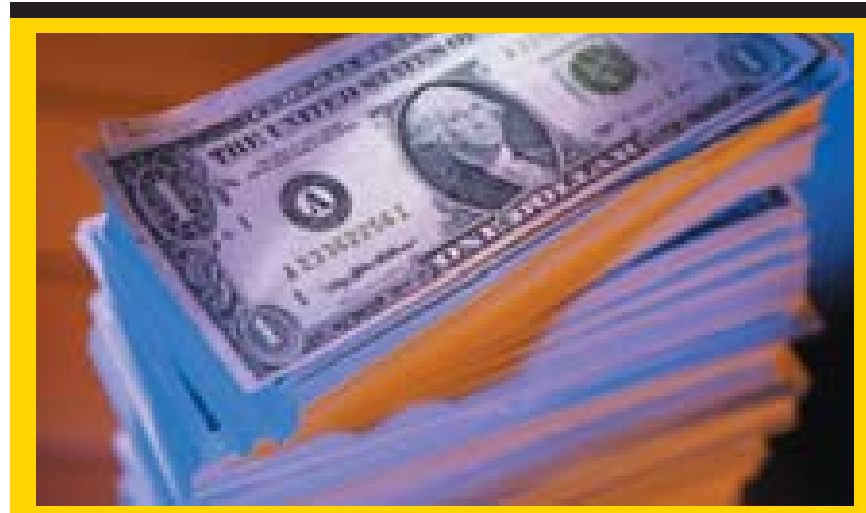
	1990	2004
Toplam	49.424	161.596
Uzun Vadeli	39.924	108.188
Hazine Garantili	38.870	68.212
Garantisiz Özel Sektör	1.054	39.976
IMF Kredi Kullanımı	0	21.507

Anapara ve faiz ödemelerinden oluşan toplam dış borç servisinin gayrisafi milli gelir içindeki payı, 1990 yılında yüzde 4.9 iken; 2004 yılında yüzde 11.3'e çıkmıştır.

Dış Yatırımlar

1990 yılında 684 milyon dolar olan dış doğrudan yatırımlar, 2004 yılında 2733 milyon dolara yükselmiştir. Aynı yıllarda portfolio yatırım akımlarından bonolar, 597 milyon dolardan 2.109 milyon dolara; tahviller, 89 milyon dolardan 1.427 milyon dolara çıkmıştır.

Gayri safi özel sermaye akımlarının gayri safi yurtiçi hasıla içindeki payı, 1990 yılında yüzde 4.3, 2004 yılında yüzde 12.8'dir. Doğrudan dış yardım net girişi ise GSYİH içindeki payları itibariyle doğrudan dış yardım net girişi (1990) yüzde 0.5'den, (2004) yüzde 0.9'a; net çıkışın ise (1990) yüzde 0.0 'dan (2004) yüzde 0.3'e yükseldiği görülmektedir.

İşgücü ve İşsizlik

1990 yılında 21.1 milyon olan toplam işgücü, yüzde 25.6'lık bir artışla 2004 yılında 26.5 milyona çıkmıştır.

Aynı yıllarda yaşları 15 ile 65 arasında olanlar arasında işgücüne katılma oranı, erkekler için yüzde 84.5'den yüzde 80.3'e, kadınlar için yüzde 36.2'den yüzde 29.0'a düşmüştür. 1990-92 yılları arasında sektörler bakımından ele alındığında, tarım sektöründeki erkek iş gücü, yüzde 33 iken; 2000-2004 yılları arasında yüzde 24'e, kadın işgücü yüzde 72'den yüzde 59'a düşmüştür. Sanayi sektöründe erkek işgücü bir değişme göstermezken (yüzde 26); kadın işgücünde yüzde 11'den yüzde 13'e az da olsa bir artış görülmektedir. Tarım ve sanayi

sektörlerinin aksine hizmet sektöründe, hem erkek iş gücünde (yüzde 41' den yüzde49'a) hem kadın işgücünde (yüzde 17'den yüzde 28'e) belirgin bir artış görülmektedir.

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) tanımına göre, çeşitli nedenlerle işini kaybeden veya işini kendisi bırakan; fakat iş arayanların oluşturduğu işsizlik, 1990-2002 ve 2000-2004 dönemleri karşılaştırıldığında, erkekler için yüzde 8.8'den yüzde 10.5'e; kadınlar için yüzde 7.8'den yüzde 9.7'ye ve toplumda ise yüzde 8.5'den yüzde 10.3'e artış göstermektedir.

2000-2003 yılları arası bir yıl ve daha uzun süre işsiz kalanların toplam işsizlik içindeki payı, erkekler için yüzde 22.1, kadınlar için yüzde30.9 ve birlikte yüzde 24.4'tür. Bu oranlar, ülkemizde müzmin bir işsizliğin göstergesi olarak kabul edilebilir.

"Birleşmiş Milletler Eğitim, Kültür ve Bilimsel Organizasyonu"na 1997 yılında kabul edilen "Uluslararası Standart Eğitim Sınıflandırması"na göre, eğitim seviyesi durumlarına göre ele alındığında, 2000-2004 yılları arasında toplam işsizlik içinde ilkökul mezunlarının payı, yüzde 53.5, ortaokul mezunlarının payı, yüzde 29.2 ve üst eğitim kurumları mezunlarının payı, yüzde 12.7'dir. Bu verilere göre, eğitim seviyesi yükseldikçe işsizlik oranı düşmektedir.

Gelir Dağılımı

Belirli bir dönemde toplumu oluşturan bireyler arasında ideal gelir dağılımından sapmaları gösteren GINI endeksi, Türkiye için 2003 yılında 43.6'dır. Yapılan araştırmaya göre, Türkiye'de en düşük yüzde 10 toplam gelirin yüzde 2'sini, en yüksek yüzde 10 ise gelirin yüzde 34.1'ini almaktadır.

Yüzde 20'lik dilimlere göre, toplumun en düşük yüzde 20'si, gelirin yüzde 5.3'ünü; ikinci

yüzde 20'si, gelirin yüzde 9.7'sini; üçüncü yüzde 20'si gelirin yüzde 14.2'sini, dördüncü yüzde 20'si, gelirin yüzde 21'ini ve en yüksek yüzde 20'si, gelirin yüzde 49.7'sini aldığı saptanmıştır. Diğer bir deyişle toplumun en üst yüzde 20'si, gelirin yaklaşık yarısını alırken; diğer yarı, toplumun yüzde 80'i arasında paylaşılmaktadır.

Dünyanın diğer ülkeleriyle karşılaştırıldığında ülkemiz gelir dağılımının, A.B.D. ve İngiltere dahil gelişmiş ülkelerle benzerlik gösterirken; gelişmekte olan diğer ülkelere göre daha iyi bir durumda olduğu görülmektedir.

SONUÇ

2000 yılı sonrası 4 Dünya Bankası yıllık raporları ve Türkiye özel çalışma notları (memorandum) incelendiğinde, 2000-2001 krizine rağmen, yıllar itibariyle ülkemiz ekonomik göstergelerinin giderek iyileştiği ve dünyanın diğer 208 ülkesiyle karşılaştırıldığında iyi bir durumda olduğu anlaşılmaktadır. Banka çalışma notlarında, ülkemizdeki iyileşmenin nedenleri, izlenen sıkı maliye politikaları ile makro ekonomik ve yapısal reform programlarıdır. Ayrıntıda ise net kamu borçlanmasının gayrisafi milli gelire oranının 2002 yılında yüzde 79'lardan 2004 yılında yüzde 64'e düşmesi; yıllar itibariyle gayrisafi milli gelir artışının yüzde 5'lerin üstünde gerçekleşmesi; tüketici fiyat endeksinin son 30 yıldır ilk kez tek rakamlara düşmesi; doğrudan yabancı yatırımların giderek artması; mali piyasalarda istikrarın tesisi; Avrupa Birliği'ne üye olma yolunda vergi yasalarında yapılan değişiklikler; yeni gelir yönetim yasası; yeni kamu mali yönetim ve kontrol yasası; yerel yönetimlerde yapılan yasal düzenlemeler gibi, kamu sektöründeki değişiklikler, somut nedenler olarak gösterilmektedir.

Prof. Dr. Faruk Yalçın Uğurlu
Çankaya Üniversitesi
Mühendislik-Mimarlık Fakültesi
İç Mimalık Bölümü Öğretim Üyesi

Yaşam Çevrelerinin Daha Kullanışlı Hale Getirilmesi

Giriş

Yaşam, her birey ve toplum için önemlidir. Yaşam ile mutluluk, sağlık, üretkenlik, başarı ve çok yönlü davranış arasında önemli ilişkiler bulunur. Bu anlamda, yaşam ile çevre ilişkisi, hep arka plânda kalmıştır. Toplam çevre olgusunun yaşam kalitemizin düzeyini yükseltmede ne gibi önemli katkıları olabilir? Örneğin, geniş alanlı bir yaşam mekânı, bizim için gerçekten olumlu ve yararlı bir çevre oluşturabilir mi? Çok küçük boşluklar kullanışlı hale geldiğinde, bireysel gereksinimler, toplumsal devinimler ve insanca yaşam standartlarını artıran mekânlara dönüşür. Bizce, hepimiz bu anlamda farklı görüşler oluşturabilecek dinamik düşüncelerle bu ve benzeri durumlara eleştirel yaklaşımlar yapabilmeli ve ilgili farklı anlayışlara açık olmalıyız. Bunun için, yaşamın temelindeki politik, sosyo-ekonomik, psikolojik, fiziksel

ve biyolojik tüm olguların olumlu gelişim eğiliminde olması gerekir. Bu özelliklerin ayrıntılarına inerek, karar verme sürecimizde önemli olumlu çıkarsamalar elde edebiliriz.

Mimari Tasarım, boşlukların mekânsal özellikler kazanmasına ve daha verimli kullanılmasına olanak sağlayacak niteliklerin bilimsel içeriklerini açıklar. Tasarım için bilinçli olma süreci, insanların çevreye ilişkin bilinci, çevreyi algılaması, görülebilmesi, farkındalık oluşturması, ayrıntı ile öz arasındaki doyum noktasına varması aşamalarından geçerek; neden, niçin, nasıl, vb. sorgulama, irdeleme noktalarına uzanan bir dizinden oluşur. (Şekil 1).

Şekil 1: Bilinçli Olma Süreci

Bu dizide, bilimsel boşlukların kültürel birikimlerle doldurulması, başarılı ve duyumsanabilen sanatsal olgunlukların önceliklerinin soyutlanması ve akılsal açıklamaların etkisi ile istenen düzeye varılır. Çok yönlü etkilerin dengeli birleşimi ile insan gereksinimlerinin karşılanması ilişkisi, nitelikli ve bireysel özellikteki olgunluğa doğrudan bağlıdır. Bireysel ve toplumsal çevrenin olumlu bir şekilde dengelenmesi, tasarımın bireysel tarz ve beğeni ölçütleri ile özümsemesine ve bu kimliğin paylaşılabilmeye olmasına bağlıdır. Bu nedenlerle rahatça iddia edebiliriz ki çevresel boşluklara mekânsal değerler yükleyebilme becerimiz oranında çevresel iyileştirme gerçekleştirebiliriz. Bu becerimizi geliştirmeyi aşağıdaki açıklamaların başlatabileceğini umuyoruz. (Şekil 2).

İnsan Faktörü

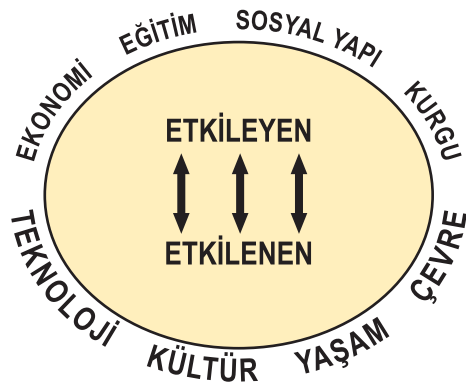
Bilindiği gibi, hacimsel boşluklara anlam kazandıran en önemli faktör; onları algılayan, gereksinimleri paralelinde kullanan, çağlar boyunca doğal ve yapay çevresine uyum sağlamaya ve bu nedenle bilimsel, kültürel, teknolojik devinimler içinde olan varlık; yani insanoğludur. İnsanoğlu, doğuştan gelen yetileri ile sosyalleşme sürecindeki zamana bağlı birikimleri sonucunda, her an daha olgun davranışlar sergileme özelliğine sahiptir; ancak, bu sürecin içinde evrensel olanaklara uyum sağlayabilme özelliği, rasyonel değerlendirme yapabilme konusunda bazen beklenen standartların altında kalabilmektedir. Bu konuda, öğretim ve eğitimin düzeyi ve kalitesi yanında, olumlu-olumsuz gelenek-görenek vb. kültürel şartlanmaların, iklimsel, coğrafi koşulların veya siyasi ve ekonomik olumsuzlukların etkisi ile bu eksiklikler, yaşamsal uygulamada bilerek veya isteyerek de ortaya çıkabilir. Bu açıdan insanoğlunun kendine has fiziki, biyolojik, içsel ve duygusal yapısı ile toplam karakterinin, çok özgün kimlik değerlerinin incelenmesi söz konusu-

dur. İnsanoğlu yaşamı boyunca, özellikle de yaşam mekânlarındaki çevresel koşulları ve değişik verimlerdeki kurgusal nitelikleri ayrıntılı gözleme, algılamaya, bilincine varma ve yorumlayabilme yetilerini sürekli olarak yaratıcı anlamda geliştirmelidir. Örneğin, mutfak, çalışma ya da uyuma mekânlarını yapısal niteliklerine uygun hale getiremeyen bir birey, sağlıklı, üretken ve en önemlisi de mutlu olamaz. Her ayrıntının olumsuzluktan sürekli yakınıp, gerçekte onlardan nasıl olumlu çözümlere yönelenebileceğinin farkına varamaması, kişinin yaşam kalitesini düşürür.

Kullanışlılık Faktörü

Zamanımızda kendi ekonomik koşullarımız paralelinde; hatta bazen üstünde çok yönlü tüketici olmaya adeta zorlanmaktayız. Tasarım sorunlarının en önemlilerinden biri, bu noktada ortaya çıkmaktadır. Örneğin, bir konuta gerçek bir yuva kullanılabilirliğini ve işlevselliğini kazandıracak çok önemli özelliklerin olması gerekmektedir. Buna karşın, ulusal ve uluslararası çıkar gurupları, işe yarar, mutluluk verici nicelik ve nitelik değerlerini hiçe sayarak, bir yandan sınırsız borçlanma eğilimleri ile yaşam süreçlerindeki denge arayışını yok eden kayıplara yol açarken; diğer yandan da toplumsal olumsuzluğun temelini oluşturan yanlış değer yarışlarını körüklemekte; özenlilik, doyumsuzluk, vb. yanlış noktaları öne çıkararak "ben" odaklı bir birlikteliği vurgulamaktadır.

Bir objenin, çevresel unsurun, araç-gerecin veya en azından bir giysisinin kullanılabilir olması demek, onun yükümlendiği işlev açısından kullanıcıyla oluşturacağı çok yönlü, düzenli, dengeli ilişkisinin ve işe yararlığının en anlamlı düzeylerde ortaya çıkmasıdır. Örneğin, iki kişilik bir ailenin, 4 odalı, 4 banyolu, 250 metrekare bir konuta istem oluşturmasının doğurduğu sonuçlara bakarsak bu, öncelikle elde edilecek mekân için ilk harcama, işleme, kullanma, ısıtma, soğutma, temizleme, güvenliğini sağlama ve periyodik bakım onarımını yapma gereksinimleri nedeniyle büyük ve riskli ekonomik yüklenmek demektir. Ayrıca, sosyal uyum açısından bakarsak, bu tür seçimler, ilişki içinde bulunan bireylerle belirli çok yönlü mesafeler oluşturma risklerini getirmektedir. En önemli risk ise, bireyin gelişim için ortaya koyabileceği hedeflerdeki tutarsızlıktır; çünkü birey, genetik refleks olarak geleceğe yönelik olarak daima daha iyi bir standardı hedefleyeceği

Şekil 2: İnsan-Çevre ilişkisi

ve çevresel eşitsizliklerin etkisiyle ona yaklaşması gittikçe zorlaşacağı için, bireysel mutluluk azalacaktır. Yaşam enerjisini tüketen birey veya ailenin, sağlıklı, başarılı, dengeli ve dinamik bir süreci elde etmesi beklenemez. Bu nedenle, tasarım sürecinin her aşamasında kullanılabilirlik faktörü büyük önem taşımaktadır.

Mekân Ölçüleri, Ölçek ve Oran Faktörü

Yaşam mekânlarımızda, yaratacağımız yakın veya uzak çevrelerde, bizim algılama sürecimizi etkileyen önemli bir nokta da fiziki veya algısal ölçülerdir. Bazen çok küçük; bazen çok büyük bir mekândan daha işlevsel olabilir. İnsanoğlunun çevreyi algılamasında ölçeği oluşturan değerler, malzeme, renk, doku, detay, yüzey veya kitleleri parçalayan çizgiler gibi ayrıntılardır. Yalın düzenlenmiş bir mekân çok ferah bir duyumsama yaratırken; çok parçalı bir mekân ise, algılamaya, ölçü yanında, onun ölçeksel algılanması potansiyelini zorlayarak olumsuz ezici bir duygu da oluşturabilir.

Mekân organizasyonuna yarayan objelerin belirli estetik ilişkilerle düzenlenmiş olması da algılamada ölçek düşüncesini getirir. Örneğin, anıtsal bir mekânda kapının ölçüsü küçük; ama tavan çok yüksek olduğunda oluşan zıtlık, boşluğun algılanmasını olumlu veya olumsuz etkileyebilir. Aynı olguyu göreceli durumlarda da yaşarız. Aydınlık bir mekândan karanlık bir mekâna geçerse mekân ölçeği küçülürken tersi durumda algılama ölçeği büyür.

Oran dediğimiz zamandan ise, boşluğu oluşturan en, boy ve yükseklik ölçülerinin birbirleri ile ilişkisini anlarız. Onları sınırlandıran yüzeylerin geometrik düzen girişimindeki özellikler ise oransal algılamayı oluşturur. Örneğin, en-boy dengesi olmayan dikdörtgen bir mekânın uzak veya yakın yüzlerinin koyu ile açık renkte boyanmaları, var olan oransal algılamayı olumlu veya olumsuz yönlerden ciddi şekilde etkiler. Böylelikle, yüzeylerin birbirlerine gerçekten daha yakın ya da uzak algılanabilmesi söz konusudur.

Optimizasyon Faktörü

İnsanoğlu, yapmak durumunda kaldığı seçimlerde içgüdüsel olarak en üst noktaları hedefleyebilir; ancak bazı diğer faktörler ortaya konulduğunda, bizim için en rasyonel

olan noktada karar vermeye çaba sarfederiz ki işte bu nokta, ne çok iyi, ne çok kötü; ama en uygun olan ortalama noktadır. Bu nokta bizim için optimum çözüm noktasıdır; çünkü birden çok yönün çakıştırılması sonucunda bazı aşırı değerleri göz ardı ederek öncelikleri, sonralıkları sıraya sokarak karar verilmiştir. Çevre iyileştirme sürecimizde de bu anlamda bir akıl yürütme gerekmektedir.

İnsan, her davranışında aradığı dengeyi, mekânsal organizasyon yaparken de devreye soktuğunda, kendi için yaşamsal önemi olan çevresel konforu nicel ve nitel anlamda daha da kolay elde edebilecektir. Bazı norm, güdülenme ya da alışkanlıklarımızdan kurtulabildiğimiz andan itibaren daha özgür ve esnek bir mekânsal düzene yönelebiliriz. Bu duruma en iyi örnek, biriktirme, saklama, depolama alışkanlığımızdır. Geçmişte gereksinimlerimizi hemen yakınımda bulamama riski taşıdığımız için ya bazı maddeleri depolardık ya da teknolojik değişimin bu derece hızlı olmadığı dönemlerde bir objenin bozulması veya eskimesi durumunda onun bir parçasını diğer bir tamirat aşaması için saklama eğiliminde olurduk. Bu durum, giderek yaşam çevremizde gereksiz bir depolama gereksinimini oluştururdu. Günümüzde koşullar değiştiği halde, bu alışkanlığı üstümüzden atamadığımız için mutfağın yanında bir kiler ya da evin altında veya çatıda kırık döküğün muhafaza edileceği bir depoya istem oluşturmaktayız. Bu ve benzeri durumları irdelemeli ve sahip olduğumuz mekânın tamamını daha etkin bir şekilde kullanma yollarını araştırmalı ve geliştirmeliyiz.

Mekândaki Elemanların Rasyonel Kullanımı

Yaşam mekânlarımızda bizim önemsememiz gereken bir özellik de hareket alanımızdaki gereksiz engellerin kaldırılmasıdır. Örneğin; iç mekânda yer tutan salon kapısı, içe açılan balkon kapısı ile pencere kanatları, dolap kapakları ve benzeri birçok unsur bizim rahat hareket etmemizi engellemelerinin yanında, aynı zamanda taradıkları yüzeyi başka amaçla kullanmamızı da etkiler. Büyük perde yüzeylerinin, hantal mobilyaların kapladığı alanların hepsi mekânsal kayıplar oluşturmaktadır. Buna benzer diğer bir nokta da mekân parçalanması ve artan temizlik gereksinimi getirme gibi olumsuzluklar yaratabilen gereksiz girinti-çıkıntılar ile dokulu yüzeylerdir.

Hareketli, yarı sabit ve sabit mobilya elemanlarının birbirleri ile olan form, kitle ve toplam estetik ilişkileri, onların sayıları, büyüklükleri ve aralarında kalan boşlukların organizasyonundaki duyarlılık da önemli tasarım konularını oluşturur. Çok sayıda ve hantal objeler seçmek yerine ölçüleri, özellikle de yükseklik

ölçüleri, ergonomik yapımıza tam uyan seçimler yapmamız, daha olumlu sonuçlar doğurur. Sunulmaya çalışılan değerlerin daha kolay algılanabilmesine yardımcı olmak üzere aşağıda bir örnek uygulama sunulmaktadır.

Örnek uygulama:

MEKAN İÇİ DÜZENİ VE ÇEVRESEL GETİRİLERİ

Şekil 3'de görülen plân üzerinde aşağıdaki değişiklikler gerçekleştirilmiştir:

- Balkon duvarları ve kullanılmayan bacalar kaldırılarak büyüme sağlandı.
- Salon kapısı kalktı, dolaşım rahatladı.
- Küçük geometrik mobilya ve açık renk baidana ile ferahlık elde edildi.
- İnce ve detaysız kartonpiyer tavanı yüksek hissettirdi.
- Dış kapı dâhil, kapılar sürgülü hale getirildi, dolaşım rahatladı, taradıkları alanlar geri kazanıldı.
- Pencere duvar orta ekseninden dış ekzene alınarak hacim ferahlatıldı.
- Perdeler sadece pencere boşluklarına konarak daha net görüntü oluştu.
- Balkonlar kapatıldı, toz ve ısı kaybı azaldı, toplam hacim yaz kış açık ve kapalı kullanışa açık hale getirildi.
- Dolaplar bir odaya toplanarak yandaki odayla içsel geçiş sağlandı, soyunma-giyinme işi ve işlevselliği geliştirildi.
- Radyatörler kaldırıldı. Tavan yüksekliğinden 7 cm. kaybedilerek panel sistemle aynı maliyetle yerden ısıtma yapıldı. Sağlık, iş-

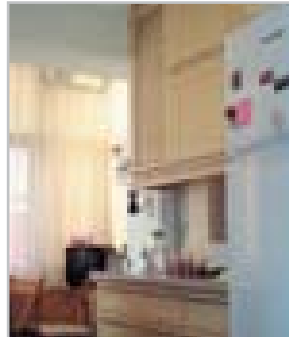
levsellik ve işletme ekopnomisi açılarından izolasyonlar geliştirildi.

- Antre mutfak arası taşıyıcı olmayan duvar kaldırılıp sürgülü bir bölme konması ile antrenin eni genişledi, sürgü pozisyonu paralelinde mutfak, açık, yarı-açık, kapalı kullanma esnekliği kazandı.
- Salon-antre-mutfak işlevselliği daha esnek ve kullanışlı hale geldi.
- Sarkan aydınlatma armatürleri tavana yapışık seçilerek modern ve net bir ışık düzeni sağlandı.
- Banyo, mutfak dolap ve tezgah düzeni daha kullanışlı, estetik ve hijyenik hale geldi. Hilton tipi lavabo, gömme rezervuar ve dairesel köşe duş kabini hem estetik, hem ekonomik çözüm getirdi.

Bu değişikliklerin sonucu olarak, 75 m²'lik bir hacmin, 90 m²'lik net bir kullanım alanına dönüşmesinin yanında, sağlanan ferahlık ve mekân akışkanlığı sayesinde kullanıcıların hissettiği büyüklük 90 m²'nin de üzerinde olabildi.

Perde – Pencere ilişkisi

Mutfağa eklenen balkon

Dolu-boş hacimli dolap

Mekânda Esneklik Faktörü

Yaşam mekânımızda her işlev için farklı bir nesne veya mekan parçası düşünmemiz, mekânın toplam büyüklüğünü olumsuz etkileyeceği gibi, işlev ilişkilerindeki uyumu da zorlaştırabilir. Bu nedenle, tasarım sürecimizde birbirine yakın işlevler için aynı objeleri ve mekânları kullanabilme ya da elemanların hareket edebilir özelliklerde detaylanması, beraberinde esnek mekân kullanımını getirebilir. Bu faktörlere cevap veren en güzel örnekler, Anadolu'daki geleneksel mekân organizasyonlarında rastlarız. Örneğin, gündüz oturma elemanı olan sedirler gece yatak olarak değerlendirilir. Bir ocak, hem pişirme, hem ısınma, hem de aile fertleri için estetik bir yakınlaşma hacmi olarak işlevsel. Aynı şekilde, bir mekân sadece bir işlev için değerlendirildiğinde, o mekâna ayrılan ekonomik değer geri dönüşü de sınırlı kalmaktadır. Çözüm olarak, çok amaçlı mekânların tasarlanması, uyuma hacimlerinin sadece gece değil; gündüz de işlevsel olması ya da kapatılan misafir odası yerine ailenin toplu yaşamına fırsat veren salon düşünce-sinin öne çıkarılmasının daha olumlu olacağı açıktır.

İmar Yönetmelikleri ile Yapıda Yapılabilecek Değişiklikler

Tasarımda bir diğer faktör de var olan mekân stoğunun nicel ve nitel değerlerinin ülke ekonomisine getirdiği olumsuz yüklerin, toplumsal dayanışma ve geleceğe yönelik çağdaş yaşam koşullarının iyileştirilmesi amacıyla ele alınmasının sağlanabilmesidir. Bu açıdan bakıldığında ülkemizde, özellikle de meslek insanları olarak çok tutucu bir davranış sergilediğimizi söyleyebiliriz. Örneğin, çevresel birçok değere saygı göstermemiş bir düzen içinde yapının ilk tasarımcısının kararlarını daha olumlu bir yönde bile değiştirecek önerilere karşı çıkılması şaşırtıcı olmaktadır. Bu bağlamda, konuya ilişkin yasa ve yönetmelikler ile geleneksel çarpık bürokratik alışkanlıklardan vazgeçilmesi gerekmektedir. Ülke kaynakları hepimizin ortak değeridir. Bir binanın içini kullanan sınırlı sayıdaki bireylerin yanında, dışını algılayan çok sayıdaki insanın göz önüne alınması bu konuda atılacak önemli bir adımdır. Mülkiyet kavramının, özellikle kentsel doku içinde, bireysel davranış modelleri ile birlikte yeniden ele alınıp gözden geçirilmesi şarttır.

Daha iyiyi hedeflemek için, tekil yapılardan oluşan çevreler yerine toplu tasarlanmış; bilimsel düzeyleri yüksek, toplam ömürleri, malzeme, teknoloji ve detayları önceden tanımlanmış yapılara yönelmeliyiz.

Sonuç

Toplumdaki mekânsal algılamayı sınırlayan etkenlerin ortadan kaldırılarak çevre duyarlılığının geliştirilmesi, tasarım sürecinin ilerlemesi için önemli bir adımdır. Çevre, yalnızca yakın çevreyi değil; kapalı, yarı-açık ve açık mekânları, doğal veya yapay ortamların tümünü birlikte içermektedir. Bunların birbirleri ile devamlı etkileşim içinde olduğu da açıktır. Çevre duyarlılığını üst düzeye çıkarabilirsek ekolojik dengeler ile eksik kaldığımız diğer noktalarda da bilimsel ve teknik yardıma açık olma, birey hatalarında uyarıcı görev yapma, vb. eylemlerin hepsinin, insan olmanın bize yüklediği doğal görevler olduğunu algılarız. Özellikle, artan çevre kalitesinin, toplam yaşam kalitesine getirdiği sosyo-ekonomik ve psikolojik geri dönüşler, sağlıklı ve mutlu yaşam dengemizi oluşturmaya başlamamız anlamına gelir. Büyüklük, ölçek ve geometri gibi değerler, çevremizi oluştururken, estetik değer duyumsama düzeyimize önemli katkı sağlar. Akılcı uygulama sorumluluğumuzu da önemseyerek değişim gelişen çevrelere uyum sağlayabilmede üstün başarı dileklerimizle.

KAYNAKÇA

F.Y., Uğurlu "A Different Approach For Furniture Design", 4th. FAE International Symposium, pp. 89-94, 30 Kasım-1 Aralık 2006, Lefke, KKTC

F.Y., Uğurlu "To See Or To Perceive Architecture?", Medi3ology, International Symposium, pp.159-166, 2004, 12-16 Nisan 2004, Gazimağusa, KKTC

ÇANKAYA ÜNİVERSİTESİ

Hidrojen Enerjisi Eğitim Programı 2

2-3 Haziran 2007

Çankaya Üniversitesi
Ankara

<http://hydrogen.cankaya.edu.tr>

hidrojen
gelecektir

ÇANKAYA UNIVERSITY

WORKSHOP ON INNOVATION AND ENTREPRENEURSHIP

NOVEMBER 1-2, 2007 - ANKARA, TURKEY

OBJECTIVE

We are well aware that innovation and related strategies shape economies in critical ways. In the U.S., in particular, innovation led growth has been fundamental to country's wealth. Apart from the developed world developing world has also been engaged in catching up with this race. There are many issues related to the developing world such as the patent law, cluster development and financing small and medium size enterprises which present a challenge for these countries. Much has been said about the developed world and it is time to understand the micro and macro issues of innovation and growth at the developing country scale. Against this background the main purpose of the workshop is to understand the fundamental issues of innovation and entrepreneurship in the developing world from a theoretical, empirical and political perspective.

KEYNOTE SPEAKERS

David B. Audretsch, Max-Planck Institute Jena, Indiana University
Bloomington, U.S.A

James B. Burnham, Duquesne University, Pittsburgh, U.S.A.

Gokhan Copoglu, Atilim University, Ankara, Turkey

Simon Tandogan, Tubitak, Ankara, Turkey

OPEN PAPER SESSIONS

Papers on the following topics are warmly invited:

- Innovation and patenting in developing countries
  - Cluster development in developing countries
  - Innovation Strategies and policy in developing countries
- Small and Medium size enterprises and innovation in developing countries
  - Market entry barriers and innovation in developing countries
  - Innovation and Growth in developing countries
  - Financing small and medium size enterprises

ORGANIZATION COMMITTEE

Dr. Neslihan Aydoğan, Cankaya University

Dr. M. Mete Deganay, Cankaya University

Ms. Arzu Kalemcı, Cankaya University

Ms. Ayşe Özçöten, Cankaya University

Mr. Alper Çelik, Cankaya University

Mr. Gokhan Degan, Cankaya University

SCIENTIFIC COMMITTEE

Dr. Neslihan Aydoğan, Cankaya University,
Economics Department, Ankara, Turkey

Dr. Hasan İsmail Demir, Cankaya University,

Department of Management, Ankara, Turkey

Mr. Simon Tandogan, TÜBİTAK, Ankara, Turkey

Please e-mail abstracts (50-100 characters) to innovation@cankaya.edu.tr either as Word or PDF file attachment and indicate whether you would like to serve as a discussant or session chair. All abstracts will be reviewed by a scientific committee. Selected conference papers will be published in a book by Springer Publishers U.S.A., Entrepreneurship book series.

Deadline for submission of abstracts: July 30, 2007

Notification of acceptance: August 15, 2007

Deadline for submission of papers: September 30, 2007

<http://innovation.cankaya.edu.tr>
innovation@cankaya.edu.tr

Prof. Dr. Aydoğan Özman'ın Ardından

Prof. Dr. Turgut Önen
Çankaya Üniversitesi
Hukuk Fakültesi Dekanı

Fakültemizde altı yıldır tam zamanlı olarak görev yapan Prof. Özman, Devletler Umumi Hukuku ve İnsan Hakları Hukuku derslerini, lisans ve lisansüstünde vermiştir.

Ankara Üniversitesi, Hukuk Fakültesi'nden emekli olan Prof. Özman, Kıbrıs Doğu Akdeniz Üniversitesi Kurucu Dekanlığı'na atandıktan sonra bu görevini iki dönem sürdürdü. Meslek hayatında bir çok üniversitede yarı zamanlı öğretim üyeliği de yaparak üniversitelerimize katkıda bulunmuştur. Bunlar arasında Hacettepe, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi yer almaktadır. Ayrıca, üç yıl Aix-Marseille Hukuk Fakültesi (Fransa) ve bir yıl Virginia Hukuk Fakültesi'nde (ABD) çeşitli konularda araştırmalarda bulunmuştur. Öğretim üyeliği yanında, bürokraside de çeşitli görevler üstlenen Prof. Özman, TC Başbakanlık ve Ulaştırma Bakanlığı bünyesinde denizcilik konularıyla ilgili Daire Başkanlığı, Genel Müdürlük, Denizcilik Müsteşarlığı ve Denizcilik Müsteşar Yardımcılığı yapmıştır. Aynı süreçte OECD Deniz taşımacılığı Komitesi / Çalışma Grubu Başkanlığına seçilerek iki yıl süreyle bu görevi yerine getirmiştir.

Çok iyi derecede Fransızca ve İngilizce bilen Prof. Özman'ın, bu dillerde neşredilmiş bir çok makale ve çevirileri bulunmaktadır.

Sakin ve ciddi bir kişiliğe sahip olan Prof. Özman, yazarken araştırmaya ve konuları en ince noktalarına kadar incelemeye özen göstermiştir. Vefatından kısa bir süre önce bitirdiği Deniz Hukuku kitabı da bu titizliğinin en bariz göstergesidir. Deniz Hukuku'nun kaynakları, kişileri, nesnelere ve ulusal yetkiye tabi deniz alanlarını inceleyen bu çalışma, "Türk Devletler Hukuku" doktrinindeki önemli bir eksikliği giderdiği gibi kendisinden sonra bu alanda yapılacak çalışmaları özendirme ve bunlara kaynaklık etmesi bakımından önem taşımaktadır. Çalışmasının, planını ve hazırlığını yaptığı ikinci cildini, hastalığı nedeniyle tamamlayamamış olması, teorisyen ve uygulamacıları Deniz Hukuku'nun diğer önemli meselelerine ve özellikle Türk Denizcilik Sektörüne ilişkin görüş ve düşüncelerinden mahrum bırakmıştır.

Piri Reis Vakfı Kurucu Üyesi, Galatasaraylılar Birliği ve Ankara Barosu mensubu olan Prof. Özman'ı verimli bir çağında yitirdik. Bilim hayatımız için çok büyük bir kayıptır.

Kendisine rahmet, ailesine ve hukuk camiasına başsağlığı diliyorum.

Bir Hüzne Başlarken Çıraklık Etmek: Hilmi Yavuz'la Söyleşi

Gülşen Çulhaoğlu: *Seminerimizin başlığı, Bir hüzne başlarken çıraklık etmek, aslında Sayın Yavuz'un "Baki'ye Rubai" adlı bir şiirinden alıntı ey bakışlar ustası umutlar pehlivanı/sen anlattın bir gülde/ anlatılmaz olanı/biz bir hüzne başlarken/ sana çıraklık ettik/uçurduğun kuşlardır şimdi Bâkî Divanı/Hüzün... hüzün ki en çok yakışandır bize/Belki de en çok anladığımız"*

Şiirlerinizde sıklıkla karşımıza çıkan "Hüzün" kelimesinin sizdeki çağrışımları nelerdir? Haşim'in "Melali anlamayan nesle aşına değiliz" mısraıyla beraber düşünebilir miyiz sizdeki hüznü?

Hilmi Yavuz: Benim ilk toplu şiirlerim zaten Nazım Hikmet'e adanmış olan bir şiirin ilk dizesini taşıyor, "Hüzün ki en çok yakışandır bize" diye. Bu, hiç kuşkusuz benim, bizim insanımıza ilişkin olarak düşündüğüm, bizim insanımızın temel koyucu vasıfları nelerdir,

Türk insanını başka insanlardan ayıran özellikler neler olabilir konusunda, yaptığım küçük ölçekte bir çalışmanın sonucunda vardığım yargı idi. Bizi galiba en iyi bizim hüznümüze betimliyor; çünkü şarkılarımıza, türkülerimize, şiirlerimize bakıldığında; yani bizim kendimizi, kendi var oluşumuzu dile getirme konusunda yapıp ettiğimiz bütün estetik etkinliklerde ağır basanın, hüzün olduğunu görüyoruz. İlginç bir örnek vermek gerekirse bizim şarkı güftelerimizin –tabii klasik musikimizden söz ediyorum- bir katalogu yayımlanmıştı. O binlerce şarkının hangileri yürek yakıcı "âh" sözü ile başlıyor diye bir küçük anket yaptım ve sonuçta bizim şarkılarımızın büyük bir bölümünün "âh" ile başladığını gördüm. Bu bir yakınma, bir hüzün dile getirme ünlemidir bildiğiniz gibi. Dolayısıyla eğer bizim insanımızın temel koyucu vasıfları, temelli vasıfları nedir, diye düşünüldüğünde akla ilk gelenin hüzün olduğunu ve onun bize çok yakıştığını düşündüğümü gördüm ve o dizeyi öyle yazdım. Aslında hüznün benim şiirlerimde

Gülşen Çulhaoğlu
Çankaya Üniversitesi Türkçe Okutmanı

ağır basması, benim çok hüzünlü bir kimlik oluşumdan değil, bizim insanımızın genel karakteristiği olarak, temel koyucu vasfı olarak hüzünlü olmasındandır.

Aynı şiirden yola çıkarak, şiir yazmanın bir usta-çırak ilişkisi gerektirdiğini söyleyebilir miyiz? Şiir sizce bir sanat mıdır; yoksa zanaat mı?

Her ikisi de. Sanat olması elbette çok önemli; ama işin bir de zanaatkârlık yanı var ve o genellikle göz ardı edilen bir şeydir. Zanaatkârlıktan kastettiğim, genellikle şiirin üzerinde yapılan çalışmadır. Bir dizinin hangi sözcüklerle nasıl yazılması gerektiğinin, dizinin söz diziminin bir dize olacağına bilgisinin, aslında bir tür zanaatkârlık bilgisi olduğunu düşünüyorum. Tıpkı bir marangozun ya da herhangi bir zanaatkârın kendi işini yapabilmesi için ya da üretebilmesi için gerekli olan teknik bilgilerin donanımına sahip olmasını anlıyorum. Dolayısıyla şiirin, -kaba tabirle söyleyeyim- "Al eline kalemi, yaz başına geleni" türünden bir etkinlik olmadığını sanıyorum. Öte yandan şiir sanattır; çünkü ortaya konulan yapının bir sanat yapıtı olması gerekir. Onun için onun belli birtakım estetik vasıfları da kendi içinde barındırması gerekir; ama sadece bu estetik vasıfların doğaçlama ya da esin yoluyla, ilham yoluyla gelmiş ve sadece onlardan ibaretmiş gibi düşünülmesinin doğru olmadığı kanısındayım; çünkü şiir, aynı zamanda onu; yani ilhamın ya da esinin getirdiğini işleme, onu yetkinleştirme sanatıdır da. Tanpınar'ın Fuzuli üzerine yazdığı harikulade bir yazı vardır, diyor ki, "Şair, dili ve sözcükleri, parmaklarının ucunda şekil verilebilecek bir madde gibi hissetmelidir". Burada belki bir analogi yoluyla heykeltıraşa da gönderme yapılıyor diye düşünülebilir. Dili, önünüze konulmuş olan büyük bir mermer parçası gibi düşününüz. Heykeltıraş, o mermerin içinden nasıl bir heykel çıkarıyorsa, şair de o dilin içinden aynen Tanpınar'ın söylediği gibi, sözcükleri parmaklarının ucunda hissederek, bir madde gibi hissederek dönüştürmek durumundadır. Sanılır ki şiir, gerçekten insanın doğaçlama duygularını dile getirdiği bir şeydir. Öyle değildir. Aziz Nesin'in güzel bir sözü vardır: "Türkiye'de her üç kişiden dördü şairdir" diye; çok da yanlış değil; çünkü yazmanın asla bir işçilik, zanaat olduğu; yani dile bir biçim verme meselesi olduğunu bilmeden yazmak, elbette şairlerin oranını her üç kişiden dördü şairdir biçiminde dile getirmeye yol açıyor.

İlk şiiriniz, Sesimiz dergisinde yayımlandı mı? "Sedef kutularda saklıdır adım/bilinecek elbet birgün yeniden/çocukken Hâşim'in şiirlerinden/yoğun menekşeler çalardım" diyorsunuz. Kimdir Hilmi Yavuz şiiri oluşurken onu şekillendiren ustalar? Sizdeki Asaf Halet Çelebi, Ahmet Haşim, Yahya Kemal, Behçet Necatigil etkisini bu bağlamda açıklayabilir miyiz?

Genellikle çok tekrarladığım bir şey var, burada belki daha önce benden duymuş olanlar da vardır, sorarlar genellikle siz ilham perilerine inanır mısınız, diye ben de evet, derim ve hemen arkadan da eklerim, benim ilham perilerim, benden önce yaşamış şairlerdir, diye. Bugüne kadar hep bunu uyguladığım için çok da yanlış olmadığını düşünüyorum. Bize öğretilen, değerli hocamın Behçet Necatigil'in, "Şiir, geçmişe atıflarla ilerler" sözüdür. Necatigil, ancak sizden önce yazılmış şiirleri bilirseniz ve o şiirleri kendinize bir çıkış noktası olarak alırsanız, onları dönüştürseniz ancak, bir şiiri, belki de büyük bir şiiri yazabilirsiniz, demişti. Bu, benim için çok önemli; çünkü daha sonra bu söz, çağdaş birtakım yazım kuramcıları tarafından da öne sürülmüştür. Julia Kristeva, Gerard Genet, Michael Riffaterre gibi. Onlar da yazınsal oluşun, metnin, daha önce yazılmış herhangi bir başka bir şiire gönderme yapıp yapmadığıyla ilişkili olduğunu söylemişlerdir. Eğer bir şiir geçmişle, geçmişte yazılmış başka bir metinle hiçbir biçimde ilişki kurmuyorsa, herhangi bir eski metnin, daha önce yazılmış bir metnin izini taşııyorsa o zaman o metnin, yazınsal bir metin olmadığını söyleyebiliriz kerteğe götürmüşlerdir işi. Dolayısıyla bir şiirin yazınsallığı, onun içinde barındırdığı geçmiş edebiyatın izleriyle belirlenen bir şeydir.

Biliyoruz ki şiirlerinizde yalnızca Osmanlı klasik şiirine gönderme yapmıyorsunuz. Sizin şiiriniz aynı zamanda halk şiiri, Batı felsefesi, mitolojisi ve şiirine yapılan göndermelerle de dolu. Bu anlamda, şiirlerinizin yaşamdan kopuk olduğu yönünde eleştiriler söz konusu. Bu konuda ne düşünüyorsunuz? Bu, şiirlerinizin felsefi içerikli olmasından mı kaynaklanıyor sizce?

Şiirin yaşamdan kopuk olması ne demek, bir kere bunu benim anlamam mümkün değil. Şiir bir yaşantıyla nasıl bir ilişki kurar? Doğrudan bir ilişki mi; yoksa dolaylı bir ilişki mi? Eğer

doğrudan bir ilişki kuracaksa bunun adının şiir olmaması gerekir; çünkü böyle bir ilişki, dilin çok edilgin bir biçimde kullanılması anlamına gelir. Birtakım duyguları ya da düşünceleri sözcüklere deyiş yerindeyse taşıtmak anlamına gelir. Gündelik konuşma dilimizde çok yapıyoruz bunu. Eğer birini seviyorsak ona seni seviyorum, diyoruz. Seni seviyorum, sözü bizim bu duygumuzu taşıyor. Gündelik konuşma dilinde bu iki sözcüğün bir araya getirilmesi, bir düşünceyi o üç sözcüğe taşıtmak anlamına geliyor. Asıl gündelik konuşma dilidir yaşamla dolaysızca ilişki kuran. Şiirin yaşamla kurduğu ilişki, dolaysız ya da doğrudan, direkt bir ilişki değildir ve bu, o yaşantının, o sözcüklerle yeniden üretilmesidir. Dolayısıyla şiirin yaşamla kurduğu ilişki, sözcüklerin bu yaşantıyı etkin bir biçimde yeniden üretmesidir. Ancak böyle şiir böyle yaşamla ilişki kurar. Yaşamla ilişki kurmanın bir tek yolu yok, yaşamla ilişki kurmanın yolu, o ilişkiyi dolaysız bir biçimde kurmaktan geçmiyor. Dolayısıyla ben, benim şiirimim yaşamla ilişki kurmadığı konusundaki görüşü çok cahilce buluyorum ve bu yaklaşımı, şiirle yaşantı arasındaki ilişkinin sanki doğrudan kurulması gerekiyormuş ve başka bir türlü ilişki şiir bağlamında kurulamazmış gibi konulmasından kaynaklanan bir cehalet olduğunu düşünüyorum.

Çok doğru. Buradan yola çıkarak felsefe-yaşam ve şiir ilişkisi nasıl kurulabilir?

Tabii, bu bağlantı dediğim gibi dolaylı bir bağlantı. Dolaysızca kurulan ya da doğrudan kurulan bir ilişki değil. Eğer ben, birtakım şeyleri anlam olarak iletmek istiyorsam, gündelik konuşma dilinde anlam daima öndedir; çünkü iletişim dediğimiz şeyde iletilen, şimdi benim size yapmaya çalıştığım gibi, bir anlamdır. Anlamli bir şeyler söylemektir ve sizin de onu alımlamanızdır. Bu, çok önemli bir şey; çünkü ancak bu bağlamda bir iletişim kurulabilir; oysa şiirde anlam meselesinin ben, ikincil bir mesele olduğunu düşünüyorum. Size anlam iletmek istersem o zaman elimde başka birtakım araçlar var; düzyazı var. Felsefe ya da başka konulardaki düşüncelerimi, fikirlerimi doğrudan dile getirecek, anlamı önce çıkaracak, sizinle iletişim kuracak bir biçimde dile getirecek bir vasıtaya sahipsem, niye bunu şiirle yapayım ki! Şiirin işlevi, duyguları ve düşünceleri dolaylı bir biçimde dile getirmektir. Eğer doğrudan dile getirmek istiyorsanız, onun adı düzyazı olan bir aracı vardır. Nutuk mu çekmek istiyorum,

makale mi yazmak istiyorum, elimde düzyazı gibi birtakım imkânlar var. Niye bunu şiire yükleyeyim ki ben!

Bedrettin Üzerine Şiirler'le TDK yarışmasına katılmışsınız; ancak çok fazla Osmanlıca kelime kullandığınız gerekçeyle ödül size verilmemiş. Bu anlamda, şiirde Osmanlıca kelime kullanmanın sakıncalı olarak değerlendirilmesi hakkında ne düşünüyorsunuz? Soruyu daha da genellersek yazın dilinde ya da gündelik dilde Osmanlıca ve/veya yabancı kökenli kelimeleri kullanmayı nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bedrettin Üzerine Şiirler kitabım dolayısıyla bana Türk Dil Kurumu ödülünün verilmemiş olmasında öne sürülen gerekçeyi bir kez daha gündeme getireyim. Osmanlıca sözcükler kullandığım iddia edilmiş, bu, bana dolaylı olarak söylendi. O şiirlerde Osmanlıca sözcükler kullanmamın birtakım gerekçeleri var. Ben durup dururken bu sözcükleri kullanmıyorum ki. Bir kere belli bir tarihsel olayı anlatıyorum ben. XV. yüzyılda Anadolu'da bir başkaldırma olan Şeyh Bedrettin olayını hangi sözcüklerle yazmalıydım? Yapıtsal, sözcüksel bir dille mi yazmalıydım? Böyle bir şey olabilir mi? Elbette, hangi tarihsel dönemi yazacaksınız, o tarihsel dönemin deyiş yerindeyse atmosferini verecek olan sözcüklerle yazmak zorundasınız. Şiirde atmosfer yaratmak çok önemli bir şeydir. Bu da işin zanaatkârlık yanısıdır. Bunları bileceksiniz. İkincisi, kullandığım sözcükler, Osmanlı iktisadî hayatına, Osmanlı toprak düzenine ilişkin terimlerdir. Osmanlı toprak düzeninden söz edilirken miri toprak rejiminden söz edilir; yani özel mülkiyetin bulunmadığı bir toprak rejiminden söz edilir ve bunun adı miri topraktır. Bu iktisadi bir terimdir. Ben, bu terimi kullanıyorsam eğer, bunu bir terim olarak kullanıyorumdur. Başka türlü bunun dile getirilmesi mümkün değil ki. Buna ne diyeceğiz biz, sorarım size! Tarihi bir terim bu. Ne deseydim! Osmanlıca kullanıyor; ama bu adam hangi gerekçelerle bunu yapıyor, hangi argümanlar var bunun arkasında diye düşünmek yok. Bana ödül verilmedi diye kızmıyorum, gerekçenin budalalığına kızıyorum.

Bakış Kuşu, Bedrettin Üzerine Şiirler, Doğu Şiirleri, Yaz Şiirleri, Gizemli Şiirler, Zaman Şiirleri, Söylen Şiirleri, Ayna Şiirleri, Çöl Şiirleri, Akşam Şiirleri, Yolculuk Şiirleri ve Hurufi Şiirler... Şiir kitaplarını-

zı bir tema çerçevesinde oluşturduğunuz dikkati çekiyor. Bunun nedenini biraz anlatır mısınız?

Eğer bir meseleyi ele alıyorsam, diyelim ki zaman meselesini irdeleyeceğim ya da mesela Gizemli Şiirler'de tasavvuf meselesini irdeleyeceğim. Bir tek şiirle benim problematize ettiğim meseleyi kuşatamayacağımı anladım. Dolayısıyla, o konuda ne kadar çok şiir yazabilirim, meseleyi o kerte de daha kuşatıcı bir biçimde ele alabileceğimi düşündüm.

Gelelim aşk konusuna... "Her sevda şiirini başka türlü yazdırır" diyorsunuz. Sizin sevdalarınızı da görmek mümkün mü şiirlerinizde? Örneğin, Doğu Şiirleri'nde...

Her sevda şiirini başka türlü yazdırır, sözü benim için geçerli olan bir şey. Belki başka şairler her aşkı aynı biçimde yazıyorlardır, onu da bilemem; ama bana daha farklı yazdırmıştır. Benim şiirlerimi okuyanlar o duyguyu herhalde birbirinden farklı şiirlerde, birbirinden farklı bir biçimde dile getirdiğimi göreceklerdir, diye düşünüyorum.

Şiirinizin sonraki kuşakları etkilediğine inanıyor musunuz?

İnanıyor muyum; görüyorum aslında çünkü bir soy kütüğü var. Bir geleneğin içinden geliyorum ben. O geleneğe bağlı olarak; yani kendimi hem Doğu şiirine hem Batı şiirine yakın konumda hissederek; çünkü bunun böyle olması gerekiyor. Türkiye'de şairin hem Doğulu hem Batılı olması gerekiyor; çünkü 1800'lü yıllardan beri biz hem Doğulu kalmaya hem de Batılı olmaya çalışıyoruz. Dolayısıyla şair de bu entelektüel tarihe, bu zihin tarihine karşılık gelecek bir şiir yazmak durumunda. Biz hem modern bir toplumuz hem de geleneklerimizi koruyan bir toplumuz. Bu anlamda hem Doğulu hem Batılıyız; hem gelenekseliz hem moderniz. Dolayısıyla, eğer bizim tarihimiz böyleyse şiirimizin de öyle olması lazım; yani bir şair kalkıp, bana ne efen-dim Baudelaire'den, T.S Eliot'tan, Verlaine'den bana ne, ben geleneksel ve Doğulu bir şairim, ben Baki Efendi'yi okurum, Fuzuli'yi okurum, Karacaoğlan'ı okurum, Yunus'u okurum dı-yorsa eğer, bu, onun bu entelektüel tarihe, bize hem Doğulu hem Batılı olmayı dayatan bu tarihe, ters düşmüş olduğu anlamına gelir. Aynı şekilde biz artık modern ve Batılı olduk monşer, bize ne Baki Efendi'den, bize

ne Fuzuli'den, bize ne Karacaoğlan'dan, onlar ilkel, geride kaldılar, biz Batılıyız, moderniz gibi düşünüyorsa aynı ölçüde gayr-ı sahih bir konumdadır, kendi entelektüel tarihiyle ve bugünüyle ters düşen bir konumdadır. Onun için benim kendi şiirim böyle bir geleneğin içinden geliyor. Bunu Yahya Kemal; Ahmet Haşim, Nazım Hikmet, Necip Fazıl, Behçet Necatigil, Asaf Halet Çelebi yapmıştır. Bu şairler, hem Doğuludur hem Batılıdır. Böyle bir aile ağacı var yani. Bu aile ağacına kendimi eklemliyorum ve bu aile ağacının bir de devamı var. Benden sonra, bu geleneği edinmiş olan genç şairler var. Ben onlara yol açıcılık yapmıyorum, onlar beni taklit etmiyor. Benim açtığım yoldan gitmiyorlar, açılmış olan bir yol var, Yahya Kemal ve Ahmet Haşim'in açtığı bir mecra var. O mecradan akıyoruz hepimiz. Benim şiirimi taklit falan etmiyorlar ki, o geleneği sürdürüyorlar.

Kabataş Erkek Lisesi yıllarınıza gelelim...Kabataş'ta okumasaydınız yine şair olur muydunuz? Bunu soruyorum; çünkü buradaki edebiyat hocanızın Behçet Necatigil olduğunu biliyorum. Necatigil'le olan hoca-öğrenci ilişkinizden bahsedermisiniz?

Necatigil'in, benim formasyonumda çok büyük bir etkisi olduğu muhakkaktır; ama ben Kabataş Lisesi'ne değil de başka bir liseye gitsaydım ve Necatigil'in öğrencisi olmasaydım herhalde bir şeyler yazardım; ama Necatigil'in gösterdiği o doğrultu, o yön bir anlamda benim şiirimde eksik olurdu diye düşünüyorum.

Lise bitiyor ve siz bir hukuk öğrencisi oluyorsunuz. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi ve daha da önemlisi, Hukuk Fakültesi kantini... Bu kantinde Kemal Özer, Adnan Özyalçın, Demir Özlü, Ülkü Tamer, Hikmet Sami Türk, Erdal Öz, Onat Kutlar'dan oluşan "dev" bir arkadaş grubu bir masada toplanıyor ve a dergisini çıkarmaya başlıyor. Bu gruba daha sonra sizlerden yaşça küçük olan Doğan Hızlan da katılıyor... Bu günlerden biraz bahsedermisiniz? Belki zamanlarını kantinde oturarak geçiren arkadaşlarımıza şevk verir bu anlattıklarınız...

Ben, kantindeki birlikteliklerimizin çok eğitici olduğunu düşünmüştümdür çünkü a dergisini diye bir dergi yayımladık 1955'de. O derginin yayımlanışı ve daha sonraki sa-

yıllarının hazırlanışında, Gülşen'in de adını saydığı arkadaşlarım ki bunların arasında bir tanesi Onat Kutlar, diğeri Erdal Öz çok yakın arkadaşlarımdı. Onlarla yaptığımız tartışmalar, edebiyat üzerine, şiir üzerine, sanat üzerine, o günkü Türkiye'nin siyasi ve entelektüel koşulları üzerine yaptığımız konuşmalar benim için çok eğitici olmuştur. Tabii bu derslerin de ihmal edildiği anlamına gelmemeli.

Bir kantinde çıkan dergi olma özelliğinin dışında tabii İkinci Yeni'nin İstanbul'daki yayınlarını yaptığı dergi olma özelliğine de sahip. İkinci Yeni'nin yayın organı haline geliyor daha sonra. Cemal Süreyya, Edip Cansever destekliyor.

Bu önemli bir şey çünkü o yıllarda Ankara'da Pazar Postası diye bir gazete çıkardı. O gazete tabloid bir gazeteydi. Haftada bir çıkıyordu. Orta sayfası sanat ve edebiyat sayfasıydı. Muzaffer Erdost yönetiyordu. İkinci Yeni'nin asıl ağırlığını taşıyan Pazar Postası'dır. İstanbul'da bu işi biz üstlendik. Dolayısıyla, İkinci Yeni'nin bir nevi gayr-ı resmî İstanbul organı gibiydik.

Benim gizem öğretmenimdi annem; hüznün nasıl yaşandığını, sessiz bir teslimiyetle onda öğrendimdi"... Bulanık Defterler'de, "Baba düzyazıdır; anne şiirdir"; "Baba retoriktir; anne liriktir" diyorsunuz. Düzyazı ve şiiri karşılaştırırsak? Biliyoruz ki deneme, anı, düşünce yazısı türlerinde oluşan geniş bir düzyazı kulliyatınız var. Kendinizi şiir dışında nasıl değerlendiriyorsunuz? Şiirlerinizde sıkça kullandığınız anne imgesiyle beraber düşündüğümüzde özellikle...

Bir insanın duygusal; bir de düşünsel, zihinsel yaşamı vardır ve benim zihinsel yaşamım daha çok babama borçlu olduğum bir yaşamdır. Benim entelektüel formasyonumun oluşumunda, babamın çocukluk yıllarımda bana okudukları, bana öğrettikleri, çok belirleyici bir işlevi olmuştur. Dolayısıyla, ben babamı daha çok zihinle özdeşleştiriyorum. Annemden de daha çok duygusal yanlarımı edindim. Duygusal oluşumumu, duygusal eğitimimi annemden aldım. Dolayısıyla annemin benim yaşamımda lirizmi, babamın da retorik temsil etmesinden daha doğal bir şey olamaz diye düşünüyorum. O yüzden anne şiir; baba düzyazıdır demiştim.

Biliyoruz ki polemik yaratmayı, birçok şair, yazar ve "sanatçı"yı eleştirmeyi çok seviyorsunuz. "Türkiye'de birey olmanın yolu, düşman edinmekten geçer. Yoksa, herkese şirin görünüp arkadan alay ederek edebiyat çevreleriyle ilişkisini sürdürülen insanlar var. Adam seninle konuştuğu zaman yüzüne gülüyor; arkadan dedikodunu yapıyor. Ben o ahbap-çavuş birlikleri içinde hiçbir zaman olmadım. Doğru bildiğimi söylerim, söylemeye devam edeceğim. Buna devam ettiğim müddetçe düşman kazanmaya da devam edeceğimi biliyorum. Ne gam!" diyorsunuz.

Gerçekten edebiyatta ahbap çavuş ilişkileri çok önemlidir. Ben böyle bir ilişkinin içinde olmadım. Benim bir eleştiri dile getirmem söz konusu olursa, ben açıkça bunu dile getiririm. Tabii insanlar hangi toplumda olursa olsun, eleştirilmekten haz etmezler. Bu, çok anlaşılabilir bir şey. Ben hep, Türkiye'de birey olmanın yolu düşman edinmekten geçer, demişimdir; çünkü eğer siz bir cemaat adamı halinde olursanız; yani kimseyi eleştirmeden, belli birtakım düşünceleri ve değerleri hiçbir biçimde sorgulamadan, tartışmadan ya da eleştirmeden kabul ederseniz, o zaman cemaatin içinde fevkalade mutlu olursunuz. Hiç kimse size bir şey söylemez. Gelgelelim birtakım şeyleri eleştirmeye, sorgulamaya, tartışmaya başladığınız zaman artık siz o birliktelikten "cemaatten" daha farklı, daha ayrıksı bir yerde bulunmaktasınızdır; artık bir boyalı kuşsunuzdur siz. Herkes bunu göze alamaz. Bu cesaret işidir; ama bana göre bir cesaret işi olduğu kadar bir ahlak meselesidir.

Şiirim Gibi Yaşadım'da size yöneltilen "Orhan Pamuk, önümüzdeki birkaç yıl içinde Nobel alsa tepkiniz ne olur?" sorusunu : "Alsa bunu, bizzat Orhan Pamuk tarafından çok örselenmiş, değersizleştirilmiş bir armağan olarak telakki ederim; yani bütün bunların şamatası yapıldıktan sonra ve böylesine bir takım meselelere konu edildikten sonra alınmış olan Nobel'in bence hiçbir değeri yoktur; parasal karşılığı dışında" diye yanıtlamışsınız. Türk edebiyatının "Pamuk Prensi" olarak adlandırdığınızı; özellikle oryantalist söylem çerçevesinde kaleme aldığı romanlarını eleştirdiğiniz Orhan Pamuk'un Nobel edebiyat ödülünü almasından sonraki görüşlerinizi sormadan geçemeyeceğim; çünkü biliyorum ki siz uzun zamandır Orhan Pamuk'u eleştiriyorsunuz..Sadece Nobel bağlamında değil..

Orhan Pamuk'un o demeçleri, talihsiz demeçlerdir bana sorarsanız. Katılırsınız ya da katılmazsanız onu tartışmıyorum; ama mademki böyle birtakım meseleler, Türk kamuoyunun gündemine gelmiş, bunlar tartışılmıştır, bunların üzerine olumlu ya da olumsuz birtakım şeyler söylenmiştir, tüm bunlar ödül örselenen, kirlen argümanlardır. Bu yüzden ödülün parasal karşılığı dışında ki -1.4 milyon dolardır çok büyük bir anlam taşıdığı kanısında değilim. Türk kamuoyu açısından söylüyorum.

Bir romancı olarak nasıl değerlendirebiliriz Orhan Pamuk'u?

Kötü bir romancı değil; ama büyük bir romancı olduğu kanısında değilim. Büyüklük, küçüklük çok sübjektiftir; kimine göre iyidir. Ancak klasikleşmiş olanlar üzerinde tartışılmaz. Şimdi biri kalkıp Shakespeare kötü şairdir dese herkes güler, neden? Çünkü klasikleşmiştir. Klasikler, iyinin ve kötünün ötesindedir; onlar hakkında iyi ya da kötü herhangi bir değerlendirme yapılamaz; ama bu, Orhan Pamuk da olabilir, Hilmi Yavuz da olabilir. Herkes olabilir. Bana göre Orhan Pamuk, kötü bir yazar değil asla; ama çok büyük bir yazar değil. Bana sorsaydınız kim Nobel ödülü almalı Türkiye'den diye, ben şunu söylerdim: İlber Ortaylı'nın çok güzel bir tespiti var, diyor ki İlber, " Türk roman geleneğinin geçmişi, şunun şurasında yüz elli yıldır. Kaldı ki roman bizim türümüz de değildir. Bizim asıl büyük edebiyat geleneğimiz, şiiirdir. Bin yıllık, bin beş yüz yıllık geçmişi olan şiir var." Dolayısıyla bugün eğer Türk Edebiyatı ödüllendirilecek idiyse, Türk edebiyatına bire bir karşılık gelen bir türde; yani şiir türünde verilmesi gerekirdi bana sorarsanız. Bence, Fazıl Hüsni Dağlarca'ya verilmeliydi. Necatigil yaşıyor olsaydı elbette benim adayım Necatigil olurdu. Çelebi yaşasaydı elbette Çelebi olurdu, tabii Yahya Kemal'i, Haşim'i, Nazım'ı, Necip Fazıl'ı yani benim geldiğimi söylediğim o geleneği saymazsak; ama o gelenekten hiçbirisi yok şimdi, bir kişi hariç o da benim. Ben, Türkiye'de şiirin ödüllendirilmesinin daha doğru olduğunu düşünüyorum

50. sanat yılını kutlayan bir sanatçı olarak ne gibi duygular içindediniz; çünkü değer yargılarının hızla değiştiği bir tüketim toplumunda elli yıl boyunca nitelikli eserler kaleme almak ve nitelikli bir okur kitlesine sahip olmak çok zor. Bu konuda neler düşünüyorsunuz?

Nitelikli okur meselesi tabii çok önemli; çünkü nitelikli okur diye düşündüğüm okurun sayısının giderek azalmakta olduğunu maalesef görüyorum; çünkü nitelikli okur, nitelikli eserle ilişki kuran okurdur. Okurun nitelikli olup olmaması, onun hangi yapıtları seçip okuduğu ile ilişkin bir meseledir. Eğer bir edebiyat okuru Yahya Kemal'i okuyorsa, Baudlaire'i okuyorsa, T.S. Eliot'u okuyorsa, Nazım'ı okuyorsa, Necip Fazıl'ı okuyorsa, Necatigil'i okuyorsa, Hilmi Yavuz'u okuyorsa o, nitelikli bir okurdur. Türkiye'de nitelikli okur sayısının, özellikle şiir

okuru açısından söyleyeyim, toplasanız beş bini geçmeyeceğini düşünüyorum. Nitelikli okur, kendi beğenisiyle kitap seçip okuyan insandır. Niteliksiz okur, en çok satanlar listesine bakar oradan alır. Dolayısıyla, kendi beğenisi değil; başkalarının beğenisiyle kitap satın alan ya da okuyan insan konumundadır. Medyanın öne çıkarmasıyla, niteliksiz okurların sayısının arttığını düşünüyorum. Nitelikli yapıtların sayısının da bir hayli azaldığını söyleyebilirim. O yüzden böyle bir açmazla doğru gidiyoruz; niteliksiz okur sayısı artıyor, kendi beğenileriyle kitap alanların, okuyanların sayısı azalıyor; nitelikli yapıtların sayısı da azalıyor. Böyle bir dengesiz durum var.

SORU-CEVAP

Yard. Doç. Dr.Özkan Göksu: Şiirlerinizi tematik bir grupta içine aldınız. Örneğin Zaman Şiirleri, yayımlandıktan sonra, zaman konusu sizin için problematik olmaktan çıktı mı?

Hilmi Yavuz: Hayır, problematik olmaktan çıkmadı; ama en azından o şiirleri yazdığım dönemde benim o konuda söylemek istediklerimin tümünü söyleyebildiğimi düşündü bana. O şiirleri yazdığım dönem, problemdi zaman. Şiirleri yazdım, kitap bitti, o konuda söyleyebileceğim her şeyi dile getirdiğimi düşündüm. Bu, benim için bir problem olmaktan çıktı anlamına gelmiyor. Sadece kitabı bitirdiğim anda o konuda söyleyebileceğim şeylerin tümünü söyleyebildiğimi düşündüm.

Kaan Yamaner: Öncelikle teşekkür etmek istiyorum, konuşmanız sırasında özellikle Necatigil'e atıfta bulundunuz. Necatigil, bir kitabında birtakım edebi modellerden ve kelime oyunlarından söz ediyordu. Bunları anlatırken de diyordu ki: "Genç şair bunları oku, anla; ama ilk şiirime başladığın zaman da hemen unut ve kendi dilediğin gibi yaz". Kalıp meselesi ile ilgili bir soru sormak istiyorum. Burada Necatigil, benim anladığım kadarıyla kalıpların galiba şairi biraz uysallaştırdığına işaret etmek istiyordu ki bunları hemen unut ve dilediğin gibi yaz diyordu. Siz de bu şiir yolculuğuna başladığınız sıradaki ruh halinizle, şu an geldiğiniz yeri değerlendirmek lütüfünde bulunursanız, nasıl görüyorsunuz, kalıplar şairi uysallaştırır mı? Şairin uysallaşması iyi midir?

Hilmi Yavuz: Uysallaşma dediniz; ama ben bunu ehlileşme diye dile getirebilirim. Şiirin

ehlileşmesi, onun konvansiyonel olması demektir. Şiirin herhangi biçimde bir muhalefet içermemesi demektir ve bu muhalefetin zorunlu olarak şiirin içeriğine ilişkin bir muhalefet anlamına gelmiyor olması demektir. Dolayısıyla eğer ehlileşmemiş bir şiirden söz edeceksek ki ben, şiirin böyle olması gerektiğini düşünüyorum, bu ehlileşmemişliğin şiirin içeriği, dile getirdiği düşüncelerden çok şiirin formunda aranması gerektiğini düşünüyorum. Şiir biçimiyle muhaliftir bana sorarsanız, formuyla muhaliftir ve formuyla ehlileştirilmeyi reddeder.

Tuba Herken: Şair kimliğinizle düşündüğünüz zaman, bir şiir ortaya çıkardıktan sonra, geri dönüp baktığınızda şair, şiir yazdıktan sonra, şiir mi şairi yoğuruyor sizce yoksa şair mi şiiri yoğuruyor? Aslında şairler yazarken okuru düşünmeden mi yazıyor? Okur ölü bir şey mi gerçekten?

Hilmi Yavuz: Bunu belki yadırgayacaksınız; ama ben kendim için yazıyorum. Benim için okur, ikinci bir meseledir. Önce şiiri kendim haz duyacak biçimde yazabilmeliyim ben. Eğer ben haz duymuyorsam yazıp acaba başkaları bundan haz duyar mı, diye yayımlamak gibi bir alışkanlığım yok. Önce kendim beğenmeliyim. Böyle bakıldığı zaman, benim için okur, ikincil bir meseledir. O yüzden zaten beni çok fazla insan okuyor mu, okumuyor mu, şiir kitaplarım çok satıyor mu satmıyor mu, beni çok fazla ilgilendirmiyor açıkçası. Öylesine bir disiplinle meseleye bakarsanız, bunun bir problem olmadığını görürsünüz. Okur haz duyar ya da duymaz, ben yazmış, haz duymuş olurum. Kendim için yazdığım için. Çok fazla umursamıyorum, beni çok fazla kişi okusun, çok fazla hayranım olsun istemiyorum açıkçası.

Serhat C. Birdal: Şiirin, usta çırak ilişkisi olduğundan bahsettiniz. Bundan bahsederken de çeşitli yerlerde Oedipal kompleksten; yani çırağın ustasını öldürmesinden de bahsettiniz. Nerede öldürür çırak ustasını ve siz öldürebildiniz mi ustalarınızı? İkincisi de şu, şiirde anlam üzerine şöyle bir deyiş okumuştum, "Anlaşırlık, anlamın en ilkel boyutudur". Buradan baktığımızda şiir bir örtmedir, şiir kendini örtendir, katmanlara ayırandır, peki şair nerede, hangi noktalarda o ipuçlarını, o düğümleri bırakır veya bırakmadığı zaman, kapalı şiir kendi içinde patlar mı?

Hilmi Yavuz: Aslında tabii bu, Bloom'un bir meselesidir. Mümkün olduğu kadar şair, Oedipal babanın; yani şiirsel babanın etkisini mümkün olduğu kadar kendi şiirinde bastırarak durumundadır. Ne kertede bastırabiliyorsa babanın etkisini, o kertede başarılı bir şairdir. Eğer bastıramıyorsa, babayla ya da şiirsel babayla gereğince hesaplaşmamış, dolayısıyla ona yenik düşmüş demektir. O yüzden meseleyi böyle almak mümkündür. Bizim eski öğrencimiz Pınar Aka, bir yazı yazdı ve benim şiirsel babamın Behçet Necatigil olduğunu öne sürdü. Beni sevdiği ve şiirlerime değer verdiğinden olacak, benim şiirlerimde Necatigil'in etkisini bastırdığımı ve dolayısıyla babanın üstesinden geldiğimi belirtti.

Anlam meselesine gelince, şiir ne kertede örtten bir şeydir, onu da sorgulamak gerekiyor. Behçet Necatigil'in bir dizesini hatırlıyorum, "Gerçek, çok zaman örtülüdür" der. Aslında örtmekten çok, şiir, örtülü olanı ifşa edendir belki de. Eğer şiir, hakikati ortaya koymaksa, hakikat de ifşa etmeksiz, o zaman şiir açığa çıkararak bir şeydir. Nitekim Adorno da buna benzer bir şey söylüyor, şiirin, ideolojinin örtbas ettiğini, açığa çıkardığını söylüyor. Acaba bilmiyorum açığa mı çıkarıyor, örtbas mı ediyor? Şiir, ancak gündelik konuşma dilini aşan bir dille yazılmalıdır. Yahya Kemal kelimeleri öylesine bir istifle, istif derken söz dizimini kastediyor, öylesine bir istifle yan yana getirilmiştir ki ancak bu istifle, o şedit şevk anını verir, o şiddetli haz yaşantısını verir diyor.

Hangi sözcükler yan yana getirildiği zaman dize olur? Örneğin, niçin "Ağır ağır çıkacaksın bu merdivenlerden" dizedir de, "Bu merdivenlerden ağır ağır çıkacaksın" dize değildir? Bunu düşünmek lazım. Çok basit bir örnek Haşim'in dizesi; Merdiven Şiiri'nin ilk dizesi. Ağır ağır başkadır. Neden? Herhangi biçimde anlam kaybına uğramaksızın siz o sözcükleri daha farklı bir biçimde yan yana getirebilirsiniz. Nazım, "Şiir zor zanaattır" diyor. Öyledir gerçekten, bu işin bilgisiyle donanmamışsanız eğer, bu işin sadece teorik bilgisiyle değil; pratik bilgisiyle donanmamışsanız eğer yapamazsınız. Yaparsınız yapmasına; ama büyük şiir olmaz. Şiir, imal edilen bir şeydir.

Gülşen Çulhaoğlu: Çok soru var aslında Hilmi Yavuz'a sorulacak; çünkü Hilmi Yavuz çok büyük bir şair, çok büyük bir felsefeci, çok iyi bir hoca; açıkçası ben bu soruları hazırlarken zorlandım; özellikle sınırlandırma konusunda. Kendisine bizimle bu söyleşiyi yaptığını için çok teşekkür ederiz.

Bu söyleşi 14 Aralık 2006 tarihinde yapılmıştır.

Prof. Dr. Cengiz Tosun
Çankaya Üniversitesi
İngilizce Hazırlık Okulu Müdürü

Şair Sezai Karakoç'a Verilen "Ödül'ün Gerekçesi" Üzerine

2007 Şubat başında Kültür ve Turizm Bakanlığı, şair Sezai Karakoç'a "Kültür ve Sanat Büyük Ödülü'nü verdi.

Bir şairin ödül alması çok hoş ve güzel bir olay. Bu açıdan bakıldığında, görüntü ve davranışı takdir etmek gerekir.

Ben burada şair Sezai Karakoç'un ne denli bu ödüle layık olup olmadığını tartışmayacağım; ancak ödül gerekçesini okuyunca bazı soruları sormaktan ve gerekçeyi nasıl anlamam gerektiğini sorgulamaktan kendimi alamadım.

5 Şubat 2007'de Doğan Hızlan'ın Hürriyet'teki "Bakış" adlı sütununda "Edebiyatçıların Saklı Hayatı" yazısında yer alan ödül gerekçesi aynen şöyle: "Karakoç, insanda insani duyguların canlı algılar halinde yaşayarak gittiği büyük şiir yatağında akması, insanlık macerasında, ruhun ve milletimiz özelinde yüksek bir ifadeye kavuşmuş olan tarihi yeniden yapılanma fırtınalarını şiirlerinde yansıtmaları sebebiyle ödüle layık görüldü."

Bu cümleyi defalarca okuyarak anlamaya çalıştım; ama pek de yararlı olmadı. İlk sorum, haliyle Sezai Karakoç'u niteleyen sıfatların hangileri olduğuydu. Bununla ilgili bir tek sıfat bulamadım. "İnsanda insani duygular canlı algılar halinde yaşayarak gidip büyük şiir yatağında akıyor"muş. Sonra, "İnsanlık macerasında ruhun ve milletimiz özelinde yüksek bir ifadeye kavuşmuş olan tarihi yeniden yapılanma fırtınaları var"mış. Karakoç da bunları şiirlerinde yansıtmış. Acaba böyle söyleyince anlaşılıyor mu? Acaba bunu yazan çok büyük laflar ettiğini mi sanmış? "Anlam bütünlüğü", "tutarlılık", "bağdaşıklık" açılarından olaya hiç mi bakmamış? "Canlı algı" deniyorsa "ölü algı" da olabilir; ama olamaz; çünkü bir canlıda "algı" olgusu, onun duyuşsal ve zihinsel işlevleriyle oluşur. Burada kavramlar öylesine yuvarlanmış ki "İnsanlık macerası, ruhun özeli, milletimizin özeli, tarihi yeniden yapılanma fırtınaları" gibi, her birinin neyi kapsadığı, neyi çağrıştırdığı, neye karşılık olduğu anlaşılabilir.

Bu durumda kişi ister istemez şu soruyu soruyor: Niçin böyle karışık, anlaşılması güç, ne demek istediği belli olmayan bir gerekçe yazılır?

Sebebini yazanda mı, yazdıranda mı aramak gerekir? Bunu yazan, hazırlayan bir raportör varsa eğer, bu olguyu önemsemedi mi, inandı mı yoksa hiçbir hazırlığaa gerek mi duymadı?

İşte bu sorulara açıkça bir cevap bulmak gerçekten güç.

Bu durumda, hangi özellikleriyle bu şair ödülle layık görülmüştür sorusuna anlaşılabilir bir yanıt bulmak için Prof. Dr. Mehmet Kaplan'ın Dergah Yayınları'ndan çıkmış olan şiir Tahlilleri

II (Eylül 2005, 14. baskı) adlı kitabının 309'uncu sayfasındaki yazdıklarına bakmak gerekiyor: "Sezai Karakoç, hayat görüşü bakımından ne İkinci Yeni akımına ne de aynı üslubu kullanan ve çoğu Marksist olan gruba dahildir. Onu umumi bir ideoloji veya temayüle bağlamak istersek milliyetçi, dindar, muhafazakar zümreye sokabiliriz". Gene aynı kitabın 314'üncü sayfasında: "Sezai Karakoç, Cumhuriyet devrinde, kendi denemelerinden önce çok sapa görünen bir yol tutturmuştur. Basmakalıplar içine hapsolmuş, kurumuş katılaşımış din duygusunu taze bir ilhamla yeniden diriltmiştir".

Acaba gerekçeyi yazan, bu tür yargıları açığa vurmaktan mı kaçınmıştır, ne dersiniz ?

9 şubat 2007

ARI

spor ve dinlenme tesisleri

yüzme havuzu
yüzme okulu
fitness
sauna
futbol
tenis
sport's café

Öğretmenler Caddesi No: 112/2

Yüzüncü Yıl / ANKARA

T: 0.312- 266 57 27 - 50

F: 0.312- 266 42 21

e-mail: arisports@cankaya.edu.tr

http://arisports.cankaya.edu.tr

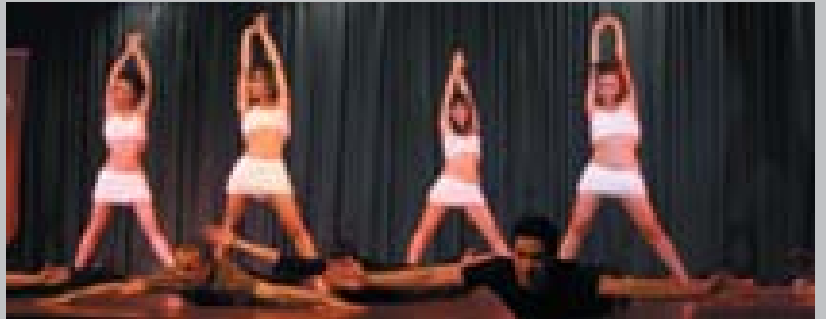

Çankaya Üniversitesi Dans Topluluğu

1999 yılında dans kursu olarak başlayan Çankaya Üniversitesi Dans Topluluğu, 2001 yılında resmî ismini almıştır. İlk gösterisini 2000 yılı Bahar Şenliği'nde gerçekleştiren topluluğumuz; takip eden yıllarda üniversitemizin her bahar şenliğinde gösterileriyle yer almıştır. 2003 yılında çıkardığı "Grease" müzikaliyle üniversiteler dans toplulukları arasında sergilenen ilk ve tek müzikal gösteri olarak, bir ilke imza atmıştır. Ayrıca 2004 yılında diğer üniversitelerden gelen talepler doğrultusunda "Grease" müzikalini Polis Akademisi ve Gazi Üniversitesi'nde sergilemiştir. 2005 yılında hazırlamış olduğu gösteriyle okulumuz bahar şenliğinde sahne almıştır. 2007 yılı boyunca devam eden eşli danslar; tango, salsa, cha cha gibi kursların yanısıra iki ayrı gösteri grubu oluşturmuştur. Bunlardan biri,

yine "Grease" müzikal grubu, diğeri ise ; latin danslarından ve "Notre Dame de Paris", "Moulin Rouge", "Blues Brothers" ve "Chicago" gibi müzikallerin parçalarından oluşan karışık danslardır. Ayrıca Lösev 'de gönüllü olarak görev almıştır. Bunun yanında bu yıl, diğer üniversitelerin düzenlediği, "Dans Festivali" adı altındaki organizasyonlarda görev almış; Hacettepe Üniversitesi ve Başkent Üniversitesi'nde hazırladığı gösterileri sergilemiş; müzikal gösteri anlamında yarattığı farklılıkla diğer üniversiteleri de kendine hayran bırakmıştır. Çankaya Üniversitesi Dans Topluluğu, bundan sonra da yeni danslar ve yeni gösterilerle ilklere imza atmaya devam edecektir.

Çankaya Üniversitesi Sualtı Topluluğu

Çankaya Üniversitesi Sualtı Topluluğu'nu 2005-2006 yaz döneminde yoğun çabalarımızla kurmuş bulunmaktayız. Kurucu üyemiz ve aynı zamanda başkanımız Bihter Başköylü'nün mezun olmasıyla ben Erdem Canlı, yeni dönemde başkanlığa getirildim. Sualtı Topluluğu'nu kurarken su altına meraklı, çevresine duyarlı arkadaşlarımızla bir araya gelmeyi amaçladık. Çeşitli etkinlikler düzenlemek, bu arada sualtına meraklı; ama sualtıyla ilgilenememiş arkadaşlarımızın meraklarını gidermek, dalışa meraklı arkadaşlarımıza dalış dersleri vermek, isteyen lisanslı arkadaşlarımızla birlikte düzenli aralıklarla

dalışlara katılmak, derslerin verdiği monotonluğu bir nebze üzerimizden atıp arkadaşlarımızla birlikte güzel vakit geçirmeyi amaçladık.

Bu sene Ankara'da bulunan tüm dalış okullarıyla konuşup fiyatları ve yapılabilecek indirimleri öğrendik. En uygun olan dalış okulunu seminere çağırdık. Seminerimiz güzel; ama katılım yönünden biraz sönük oldu. Bu seneki bahar şenliğinde ise önemli bir adım atıp ilgilenen arkadaşlarımıza üniversite havuzumuzda deneme dalışı yaptırdık. Şenliğimizin ilk günü, kırk kişiden isim aldık; hatta saat sınırimız olması sebebiyle sonradan gelen kişileri geri çevirmek zorunda kaldık. Deneme dalışı, otuz kişilik bir katılım- la sonuçlandı. Dalmaya gelen kişiler içinde öğrencilerin yanı sıra öğretim görevlileri de vardı. Çoğu brövesiz olmak üzere, brövesi olan birkaç kişi de deneme dalışımıza katıldı. Bu deneme dalışı, yine uygun bulduğumuz dalış okulu eğitmenleri tarafından yaptırıldı ve herkese katılım belgesi düzenlendi.

İleride Çankaya Üniversitesi Sualtı Topluluğu olarak isteyen arkadaşlara bröve verebilmek için yetkili eğitmenleri okulumuza getirmeyi amaçlıyoruz. Aynı zamanda okul destekli gezilere gitmek, en büyük amaçlarımızdan biri. Kim bilir belki de dalış seçmeli bir ders bile olabilir...

Çankaya Üniversitesi

Öğrenci Toplulukları

- 1-Amatör Film ve Fotoğrafçılık Topluluğu
- 2-Amerikan Futbolu Topluluğu
- 3-ATAK (Atatürk İlkeleri, Tarih ve Kültür Topluluğu)
- 4-Atatürkçü Düşünce Topluluğu
- 5-Bilimsel Düşünce Topluluğu
- 6-Bilişim Teknolojileri Topluluğu
- 7-Bowling Topluluğu
- 8-Çankayalı Aslanlar Topluluğu
- 9-Çankayalı Fenerbahçeliler Topluluğu
- 10-Çankayalı Kartallar Topluluğu
- 11-Dans Topluluğu
- 12-Edebiyat Topluluğu
- 13-Endüstri Mühendisliği Topluluğu
- 14-Extreme Sporlar Topluluğu
- 15-Felsefe Topluluğu
- 16-FRP Topluluğu
- 17-Gelişen Türkiye Topluluğu
- 18-Gençlik (Youth) Topluluğu
- 19-Go-Kart Topluluğu
- 20-Halk Bilimi Topluluğu
- 21-Hukuk Topluluğu
- 22-IEEE Topluluğu (Institute of Electrical and Electronics Engineers)
- 23-İletişim Topluluğu
- 24-İşletme ve Ekonomi Topluluğu
- 25-İş ve Kariyer Topluluğu
- 26-Kayak, Dağcılık ve Snowboard Topluluğu
- 27-Kişisel Gelişim Topluluğu
- 28-Kültür ve Sanat Topluluğu
- 29-Münazara Topluluğu
- 30-Müzik Topluluğu
- 31-Nanoteknoloji Topluluğu
- 32-Organizasyon Topluluğu
- 33-Robot Topluluğu
- 34-Satranç Topluluğu
- 35-Siyaset ve Diplomasi Topluluğu
- 36-Tiyatro Topluluğu
- 38-Toplumsal Dayanışma Topluluğu
- 39-Türk Tarih Platformu Topluluğu
- 40-Türk Japon Topluluğu
- 41-Türk Sanat Müziği Korosu
- 42-Uluslararası Ticaret Topluluğu
- 43-Yapay Zeka Topluluğu

Bilgi için: Kültür Hizmetleri Müdürlüğü
Tel: 0312 284 45 00 / 150
Faks: 0312 285 63 36
e-posta: kultur@cankaya.edu.tr

Özden Müge Kırkımçı

**Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mezunu
Stajyer Avukat - Bursa**

Neden bu mesleği seçtin?

Avukatlığı seçme sebebim okumayı, araştırmayı ve özellikle dinlemeyi sevdiğim ve gerçekten bu meslekte başarılı olabileceğime inandığımdan içindi. Eğer Hukuk okumasaydım İç Mimarlık okumayı isterdim; fakat o yönde bir el becerim yok, dolayısıyla bitirmiş olduğum üniversite, bölüm ve meslekten çok memnunum.

Şu anda yaptığın iş, görev ve sorumlulukların nelerdir?

23 kişiden oluşan bir hukuk bürosunda stajyer avukat olarak çalışıyorum. Stajımın ilk altı ayını doldurduğum için Avukatlık Kanunu 26'ncı maddesinde, bana stajyer avukat olarak verilen tüm yetkileri ve görevleri icra ediyorum. Bulduğum büro ağırlıklı olarak

icra üzerine çalıştığı için icra hukukunda yedi ayda uzman oldum diyebilirim.

Geriye baktığında aldığın eğitim programını nasıl değerlendiriyorsun?

Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi diğer vakıf üniversiteleriyle kıyaslandığında bana göre açık ara önde. Öncelikle eğitim kadrosu seçilmiş ve Türkiye'nin önde gelen öğretim üyelerinden oluşuyor. Ve onlarla birebir diyaloga girip, az kişiden oluşan sınıflarda tartışma imkanımız olması, diğer devlet okullarındaki fakültelerden de bu okulu farklı kılıyor. Pratik çalışmalar, derste anlamadığımız ya da takıldığımız konularda gerek öğretim üyesi, gerek asistanlara çekinmeden soru sorabilme imkanımızın bulunması, konuyu daha iyi kavramamızı sağlıyor. Farklı okullardan mezun olan arkadaşlarıma baktığımda özellikle

uygulama alanında daha başarılı olduğumu görüyorum. Hukuk sadece okumak değil, okuduğunu anlayabilmek ve somut olaya bağlayabilmektir. Bu da ancak uygulamalı çalışmalarla gerçekleşebilir. Dolayısıyla ders saatleri dışında bile uygulama çalışma saatleri koyup , öğrencilerini daha iyi eğitmek isteyen bir fakülteden mezun olduğum için muazzam bir eğitim aldığımı inanıyorum.

Aldığın eğitimin çalışma yaşamına katkısı/faydası nasıl oldu?

Az önce bahsettiğim gibi, özellikle uygulamalı çalışmalar, konuları daha iyi anlamamı ve önüme bir olay geldiğinde bilgilerimi pratiğe dökmekte bana kolaylık sağladı. Kaldı ki kaç okulda mezun olduktan sonra bile bilemediğiniz, takıldığınız konularda hocalarınızı arayıp yardım isteyebilirsiniz. Konuları kapsamlı bir şekilde öğrendiğimiz ve bu bilgileri daha da iyi pekiştirebileceğimiz, pratik ağırlıklı sınavlardan geçtiğimiz için, hiçbir mezun arkadaşımın çalışma hayatında sıkıntı çektiğini sanmıyorum.

Üniversitenin sosyal ve kültürel faaliyetlerini nasıl değerlendiriyorsun? Bunlara etkin olarak katıldın mı?

Spor anlamında üniversitemin basketbol, Amerikan futbolu gibi tüm takımlarını destekliyorum; fakat böyle bir yeteneğim olmadığı için hiç aktif olarak bir takımda oynamadım, amatör kalıp izlemeyi seviyorum. Bunun yanında yapılan seminerler bana göre çok başarılı. Tüm bu seminerlerin içinde de beni şimdi en çok mutlu eden Bülent Ecevit'i daha yakından tanıma ve hatıralarını bizzat onun ağzından dinleme fırsatı bulmamdı. Yine aktif çalışan çok çeşitli öğrenci topluluklarıyla da bizleri sosyalleşme anlamında desteklediğine inanıyorum.

Kariyer hedeflerin nelerdir?

İsim yapmış bir avukat olmak. Hakimlik ya da savcılık sınavlarına girmeyi hiç düşünmedim. Ben yargının savunma kısmında yer almak istiyorum. Stajımı tamamlayıp, ruhsatımı aldıktan sonra yurtdışında İngiliz Hukuku alanında yüksek lisans yapmak istiyorum. Hukuk fakülterini çok fazla mezun veriyor. Dolayısıyla diğerlerinden bir şekilde ayrılmak gerekiyor. Elbette okuduğunuz üniversitenin çok büyük bir önemi var; ancak bir takım eklemeleri

de kendimizin yapması gerekiyor. Bu devirde her şeyin sadece üniversiteyi bitirmekten ibaret olmadığı, kişinin kendini her anlamda geliştirmesi gerektiği bir gerçek. Ve bunun için elimden geleni yapıyorum. Kim bilir belki bir gün Çankaya Üniversitesi'nde öğretim görevlisi olurum.

İş dışı zamanlarını nasıl değerlendiriyorsun?

Haftanın altı günü çok yoğun bir şekilde çalışıyorum. Bana kalan kendime ayırabileceğim bir tek pazar günüm var. Bu günde de ya ata biniyorum ya da tenis oynuyorum. Günün geri kalan zamanını da arkadaşlarıma ayırıyorum. Aynı zamanda üyesi olduğum bir yardım derneğinde aktif olarak çalışıyorum.

Halen Çankaya Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrencilere neler söylemek istersin?

Çok doğru bir seçim yaptıklarını mezun olduktan sonra daha iyi anlayacaklar. İtiraf edeyim; okurken hep şu okul bitse diye düşünürdüm. Oysa, şimdi ki aklım olsa herhalde bir-iki sene daha uzatırdım. Bence okuduğumuz üniversitenin, aldığımız eğitimin değerini bilmeliler; çünkü bitirdikten sonra üniversitelerini çok özleyeceklerine, keşke bitmeseydi diyeceklerine ve göğüslerini gererek toplumda Çankaya Üniversitesi'nden mezun olduklarını söyleyeceklerine garanti verebilirim.

Sinem Abay

Çankaya Üniversitesi Endüstri Mühendisliği

Bölümü Mezunu

Prefi Prefabrik Yapı Ltd. Şti.

Maliyet Analisti - Satış Yetkilisi / Ankara

Neden bu mesleği seçtin?

Sayısal yeteneğimin iyi olduğunu fark ettiğimden bu yana mühendisliğe yatkın olduğumu düşünmeye başlamıştım. Çankaya Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi'nde okuyup da Endüstri Mühendisi olmak bir ayrıcalık. Mesleğim sayesinde bütün sektörlerle yakın ve yatkın hissediyorum kendimi.

Şu anda yaptığın iş, görev ve sorumlulukların nelerdir?

Müşteriden gelen talepler doğrultusunda talepleri proje bazında başından sonuna kadar değerlendirip son noktaya; yani satış aşamasına getirmek. Yaptığım işin en önemli ve zevkli tarafı projeyi maliyetlendirip satacağımız fiyat noktasına getirmek. Yaptığım işte insan ilişkileri çok önemli. Prefi'de gerçekten öğreniyorum ve her yönden mutluyum.

Geriye baktığında aldığın eğitim programını nasıl değerlendiriyorsun?

Aldığım eğitimden memnunum. Bana hayatım boyunca gereksinim duyacağım formasyonu kazandırdı.

Aldığın eğitimin çalışma yaşamına katkısı/faydası nasıl oldu?

Bir endüstri mühendisinin öğrendiği ve en güzel yapabildiği şey; bir işin minimum maliyet maksimum verimlilikle yapılabilmesi, olay ve problemlere farklı yönden çözümler üretebilmesidir. Bunu çok önemsiyorum.

Üniversitenin sosyal ve kültürel faaliyetlerini nasıl değerlendiriyorsun? Bunlara etkin olarak katıldın mı?

Sosyal ve kültürel faaliyetlere zaman buldukça katılmaya çalıştım. Bu konuda üniversitemi çok zengin görüyorum.

Kariyer hedeflerin nelerdir?

İyi bir yönetici olabilmek.

İş dışı zamanlarını nasıl değerlendiriyorsun?

Çoğunlukla ailemle ve arkadaşarımla değerlendiriyorum. Fırsat buldukça spor yapmaya çalışıyorum. Vizyondaki filmleri takip etmeye çalışıyorum. Yurt içi ve yurt dışı gezilere katılıyorum.

Halen Çankaya Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrencilere neler söylemek istersin?

Üniversiteyi bitirmemelerini ve olabildiğince uzatmalarını tavsiye ediyorum. Hayat okuldan sonra başlıyormuş. Eğitim boyunca kapasitelerini zorlamalarını ve olabildiğince çok şeyi öğrenmelerini tavsiye ediyorum. Üniversitemiz çok iyi bir yükseköğretim kurumu, bu avantajı kendimize yarar sağlayacak şekilde değerlendirelim. Mezun olduktan sonra da Çankayalılık ruhunu yaşatmalarını diliyorum.

ARI KOLEJİ YAZ OKULU

Bal gibi tatil Bal gibi eğlence

Kampüs alanımız içinde

*Olimpik yüzme havuzu,
çocuk havuzu, güneşlenme
terası, piknik alanları, spor salonları, tenis
kortları, açık - kapalı basketbol sahaları, halı
futbol sahaları, sinema salonu, drama odası,
çocuk parkı, yaratıcı sanatlar atölyeleri,
masa tenisi mekanları
ve internet odaları
bulunmaktadır*

- Yaz Okulu (4 -13 yaş)
- Yüzme ve Tenis Kursları (14 - 15 yaş)

**20 Haziran
31 Ağustos
2007**

- Öğrencilerimiz yaşlarına göre oluşturulan gruplarda yer alacaktır.
- Programlarımız yukarıdaki etkinliklerin tümünü kapsamaktadır.
- Yaz okulumuz hafta içi her gün 08:30 - 17:00 saatleri arasındadır.
- 4-13 yaş arası herkes yaz okuluna katılabilir.

Çankaya Üniversitesi'nin Erasmus İkili Anlaşmaları

FEN - EDEBİYAT FAKÜLTESİ

Üniversite	Anlaşma Alanı	Çankaya Üniversitesi Bölüm Denkliği	Ülke
Aarhus Üniversitesi (University of Aarhus)	Matematik Bölümü (Mathematics)	Matematik-Bilgisayar Bölümü	Danimarka
Aveiro Üniveritesi (University of Aveiro)	Matematik Bölümü (Mathematics)	Matematik-Bilgisayar Bölümü	Portekiz
Viyana Teknik Üniversitesi (Technische Universität Wien)	Matematik Bölümü (Mathematics and Geoinformation)	Matematik-Bilgisayar Bölümü	Avusturya
Nicolaus Copernicus Üniversitesi (Nicolaus Copernicus University)	İngilizce Çalışmaları Bölümü (English Studies)	İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü	Polonya
Valencia Üniversitesi (Universitat de Valencia)	Çeviri Bölümü (Traduccion, Interpretacion)	Mütercim-Tercümanlık Bölümü	İspanya
Valencia Üniversitesi (Universitat de Valencia)	Modern Diller Bölümü (Lenguas Modernas De La Ce)	İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü	İspanya

İKTİSADİ VE İDARİ BİLİMLER FAKÜLTESİ

Üniversite	Anlaşma Alanı	Çankaya Üniversitesi Bölüm Denkliği	Ülke
Louis Pasteur Üniveritesi (Universite Louis Pasteur Strasbourg)	Ekonomi Bölümü (Economics)	İktisat Bölümü	Fransa
Minho Üniversitesi (Universidade do Minho)	Ekonomi Bölümü (Economics)	İktisat Bölümü	Portekiz
Varşova Uluslararası Ticaret ve Finansman Yüksekokulu (Fryderk Skarberk Graduate School of Business Economics Higher School of Commerce and International Finance)	Ekonomi Bölümü (Economics)	İktisat Bölümü	Polonya
Avans Uygulamalı Bilimler Üniversitesi (Avans University of Applied Science)	İşletme Bölümü (Business Studies)	İşletme Bölümü	Hollanda
Londra Metropolitan Üniversitesi (London Metropolitan Univeristy)	İşletme Bölümü (Business Studies, Management Science)	İşletme Bölümü	İngiltere
Molise Üniversitesi (Universita' Degli Studi Del Molise)	İşletme Bölümü (Business Management)	İşletme Bölümü	İtalya

Varşova Uluslararası Ticaret ve Finansman Yüksekokulu (Fryderk Skarberk Graduate School of Business Economics Higher School of Commerce and International Finance)	İş İdaresi ve İşletme Bölümü (Business Administration and Management Science)	İşletme Bölümü	Polonya
Viyana Uygulamalı Bilimler Üniversitesi (University of Applied Sciences BFI Vienna)	İşletme Bölümü (Management and Business)	İşletme Bölümü	Avusturya
GEA Girişimcilik Koleji (GEA College of Entrepreneurship)	Uluslararası Ticaret Bölümü (International Trade, International Business)	Uluslararası Ticaret Bölümü	Slovenya
Neu-Ulm Uygulamalı Bilimler Enstitüsü (Fachhochschule Neu-Ulm / University of Applied Science)	İşletme Bölümü (International Business, International Trade)	Uluslararası Ticaret Bölümü	Almanya
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Ulusal Okulu (Scoala Nationala de Studii Politice si Administrative Facultatea de Administratie Publica)	Uluslararası Ticaret Bölümü (International Trade, International Business)	Uluslararası Ticaret Bölümü	Romanya
Bremen Üniversitesi (Universität Bremen)	Sosyal Bilimler, Avrupa Çalışmaları (Social Scinces/ European Studies)	Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü	Almanya
Salamanca Üniversitesi (Universidad de Salamanca)	Siyaset Bilimi Bölümü (Political Sciences)	Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü	İspanya

MÜHENDİSLİK - MİMARLIK FAKÜLTESİ

Üniversite	Anlaşma Alanı	Çankaya Üniversitesi Bölüm Denkliği	Ülke
Duisburg-Essen Üniversitesi (Universität Duisburg-Essen)	Elektronik ve Haberleşme Mühendisliği Bölümü (Electronic and Communication Engineering)	Elektronik ve Haberleşme Mühendisliği Bölümü	Almanya
Greifswald Ernst Moritz Arndt Üniversitesi (Ernst-Moritz-Arndt-Universität Greifswald)	Elektronik Bölümü (Electronics)	Elektronik ve Haberleşme Mühendisliği Bölümü	Almanya
Porto Politeknik Enstitüsü (Instituto Politecnico do Porto)	Elektroteknik Mühendisliği Bölümü (Electrotechnical Engineering)	Elektronik ve Haberleşme Mühendisliği Bölümü	Portekiz

Vilnius Gediminas Teknik Üniversitesi (Vilnius Gediminas Technical University)	Elektronik ve Haberleşme Bölümü (Electronics and Communication)	Elektronik ve Haberleşme Mühendisliği Bölümü	Litvanya
Viyana Teknik Üniversitesi (Technische Universität Wien)	Elektrik Mühendisliği ve Bilgi Teknolojileri Bölümü (Electrical Engineering and Information Technology)	Elektronik ve Haberleşme Mühendisliği Bölümü	Avusturya
Vytautas Magnus Üniversitesi (Vytautas Magnus University)	Elektronik ve Haberleşme Bölümü (Electronic and Communication)	Elektronik ve Haberleşme Mühendisliği Bölümü	Litvanya
Hame Politeknik Üniversitesi (Hame Polytechnic University of Applied Science)	Mühendislik Bölümü (Engineering)	Bilgisayar Mühendisliği Bölümü	Finlandiya
Viyana Teknik Üniversitesi (Technische Universität Wien)	Bilişim Bölümü (Informatics)	Bilgisayar Mühendisliği Bölümü	Avusturya
Viyana Teknik Üniversitesi (Technische Universität Wien)	Mimarlık ve Planlama Bölümü (Architecture and Planning)	İç Mimarlık Bölümü	Avusturya
Weimar Üniversitesi (Universität Weimar)	İç Mimarlık (Interior Architecture)	İç Mimarlık Bölümü	Almanya

HUKUK FAKÜLTESİ

Üniversite	Anlaşma Alanı	Çankaya Üniversitesi Bölüm Denkliği	Ülke
Avans Uygulamalı Bilimler Üniversitesi (Avans University of Applied Science)	Uluslararası Hukuk (International Law)	Hukuk Fakültesi	Hollanda

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Üniversite	Anlaşma Alanı	Çankaya Üniversitesi Bölüm Denkliği	Ülke
Aarhus Üniversitesi (University of Aarhus)	Matematik Bölümü (Mathematics)	Matematik-Bilgisayar Bölümü	Danimarka
Duisburg-Essen Üniversitesi (Universität Duisburg-Essen)	Elektronik ve Haberleşme Mühendisliği Bölümü (Electronic and Communication Engineering)	Elektronik ve Haberleşme Mühendisliği Bölümü	Almanya
Porto Politeknik Enstitüsü (Instituto Politecnico do Porto)	Elektroteknik Mühendisliği Bölümü (Electrotechnical Engineering)	Elektronik ve Haberleşme Mühendisliği Bölümü	Portekiz
Vilnius Gediminas Teknik Üniversitesi (Vilnius Gediminas Technical University)	Elektronik ve Haberleşme Bölümü (Electronics and Communication)	Elektronik ve Haberleşme Mühendisliği Bölümü	Litvanya

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Üniversite	Anlaşma Alanı	Çankaya Üniversitesi Bölüm Denkliği	Ülke
Nicolaus Copernicus Üniversitesi (Nicolaus Copernicus University)	İngilizce Çalışmaları Bölümü (English Studies)	İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü	Polonya
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Ulusal Okulu (Scoala Nationala de Studii Politice si Administrative Facultatea de Administratie Publica)	Uluslararası Ticaret Bölümü (International Trade, International Business)	Uluslararası Ticaret Bölümü	Romanya
Viyana Uygulamalı Bilimler Üniversitesi (University of Applied Sciences BFI Vienna)	İşletme Bölümü (Management and Business)	İşletme Bölümü	Avusturya

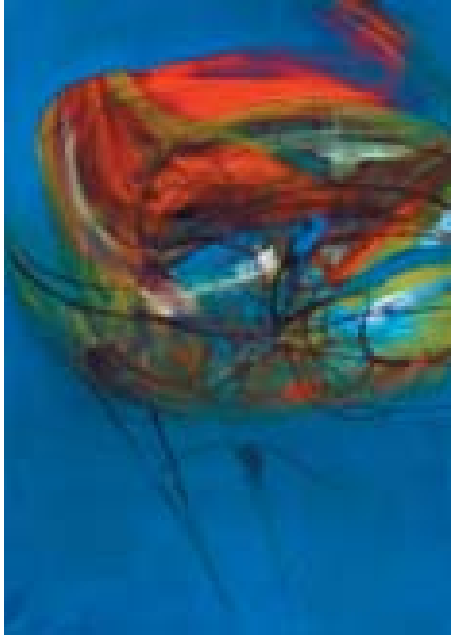
Tekin Koçan Resim Sergisi

Öğr. Gör. Tekin Koçan
Çankaya Üniversitesi
Plastik Sanatlar Birimi Öğretim Görevlisi

Tekin Koçan, 15 Ocak – 2 Şubat 2007 tarihlerinde Ziraat Bankası Kültür Merkezi Mithatpaşa Sanat Galerisi'nde açtığı resim sergisinde figür kökenli bir yoruma sahip olduğu için, somut figüratif öğeleri, 'Foto gerçekçi' bir yapıyı, figüratif imler içinde dağıtıp titleştirerek eriyip akan kaygısız lekelerle dönüştürerek soyutlamıştır. Böylece yoğun bir araştırma olgusunun görüntülediği farklı anlatım dili içindeki bütünlüğü yakalamaktadır.

"Malzemede farklılığı amaçlıyorum. Anlaşılabilir; ama kişiden kişiye göre değişen izafi anlamlar arıyorum" diyen sanatçı, tek bir resim tekniğine bağlı kalmadığını dile getirmektedir. Anlam yüklemek ve zihindeki konuyu tuvale aktarmak için her türlü yöntem ve malzemeyi değerlendiren Tekin Koçan, ışık, varak, geometrik ve optik şekiller ile soyut ve somut teknikler kullanmaktadır.

Uzman Olgu Sümengen
Çankaya Üniversitesi
Plastik Sanatlar Birimi

Olgu Sümengen Seramik Sergisi

TANRIÇALAŞAN SERAMİK FORMLAR

İlk çağlardan günümüze KADIN'ın değişmez imgesi olan DOĞURGANLIK-BEREKET ya da DOĞURKANLIK-BEREKET'in imgesi olan KADIN... Böylesine birbiriyle bütünleşen ve ayrılmaz hale gelen iki olgunun tek evrensel imgeleşimi-simgeleşimi...

Kadının bu imgesi tarih öncesi ilk insanlarda dünyanın bütün coğrafyalarında ve uygarlıklarında küçük farklılıklar gösterse de birbirine çok benzer biçim ve anlayışla ana tanrıça idolleri olarak karşımıza çıkmaktadır. İlk insanlardan günümüz çağdaş toplumuna kadar süren insanlık tarihinin her döneminde 'Doğurganlık-Bereket + Kadın' imgesi farklı biçimsel yorumlarla hep varolmuş ve de bundan sonra da varolacaktır.

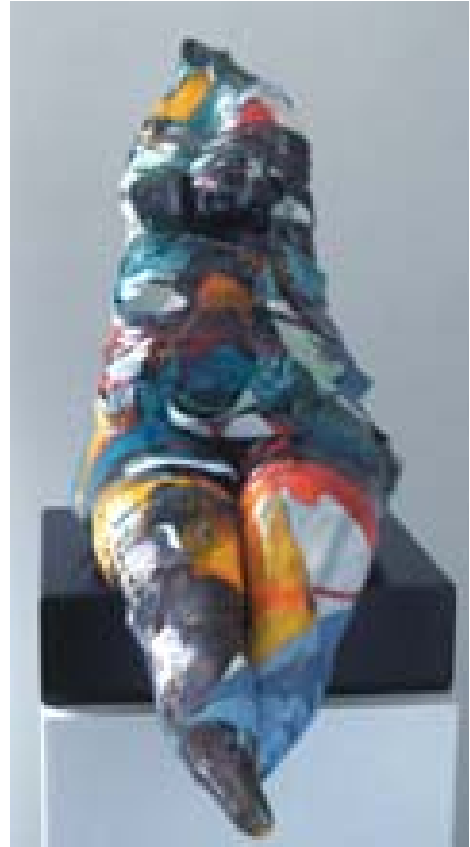
20. yüzyıl ve getirdikleriyle her şey bütünüyle değişmiş; ama 'Doğurganlık-Bereket + Kadın' imgesi hâlâ hiçbir değişim-başkalaşım göstermemiş ve göstermeyecek olgulardan biridir.

Her çağ ve her sanatçı 'Doğurganlık-Bereket + Kadın' imgesini kendi koşulları ve anlayışıyla yeniden ele almıştır. Bunun somut bir göstergesi, Olgu SÜMENGEN'in son dönem seramik eserleridir.

Günümüzün çağdaş anlayışı, kadına yeni roller, misyonlar ve görünüşler kazandırmıştır.

SÜMENGEN bunları, seramik kadın figürlerinde kendi plastik diliyle göstermesinin yanında kadının değişmez 'Doğurganlık-Bereket' imgesine de göndermeler yapmaktadır. Bunun ötesindeki ve seramik sanatı açısından çok önemli olan ikinci gönderme ise bu kadın figürlerinin seramik sanatının en evrensel-klasik formlarına gönderme yapmasıdır. Dikkatli bakıldığında ilk algılanan seramik formların kadın figürüne yönelmesi ve sonrasında Doğurganlık-Bereket' imgesinin yakalanması... Çok farklı olguların bir arada ve bütünleşmiş bir şekilde; ama yine de kendi özgül değerlerini taşıyarak bütünü oluşturabilmesi yetkinliği ve başarısı açısından bir sanatçı olarak Olgu SÜMENGEN alkışı hak ediyor.

Kemal ULUDAĞ

Atmosfer Doğurmuş; ama Çocuk Kendinden Değil

Ayça Eren
Çankaya Üniversitesi
Endüstri Mühendisliği Bölümü Öğrencisi

Nerede olursan ol... Yalnızsın kabul et. Telefonla konuşuyor olman da bir topluluğa ait olduğunu göstermiyor. Sadece merak; ama o da yine sende. Başka birine. O başka biri ne kadar meraka sahip senin adına tartışılır. Belki de sadece numarayı tanımadığı için açtı. Merak etti; ama seni değil; numarayı...

Çok yorgun burası, herkes yavaş adımlar atıyor, kısa cümleler kuruyor, çoğunlukla dalıp gidiyor. Doktorlar gülümsüyor hem de son raddede; ama bu gülümseyiş böyle bir ortamda gerçek anlamını yitiriyor. Buradaki herkes sevgiye, ilgiye aç; o halde hep beraber gülümseyelim! Bir kiii üç! Acaba doktorlara eğitimleri sırasında nasıl gülümseyecekleri de öğretiliyor mu?

Öyle huzurlu bir gerginlik var ki aklı başında olanlar tüm iradeleriyle buraya alışmış, eğleniyor görünmek çabasında; oysa sanki küçücük bir işaret bekliyor hepsi de.

"Sen! Çabuk olduğun gibi davran!" dese biri çıkıp da belki de herkes aslına dönecek...

Çıkmak istiyorum diyorum arada buradan; ama öylesine de çekici ki tüm bunlar! Daha önce hiç bilmediğim bir elektrik dolaşiyor atmosferde.

Üstü açık bir kafes burası. Çok istersen bir şekilde çıkabilirsin; ama öyle kötü ki içeri girdikten sonra ardındaki kapıda bir anahtar sesi duymak...Tanrım ben hiç benim olmayan bir anahtar tarafından bir yerde kilitli bulunmadım...

Hem burada öyle çok vakit var ki sanki anahtar zamanı da içeri kilitliyor. Eve giderken dolabından eşyalarıyla birlikte harcamadığın zamanı da atıyorsun çantana...

Gölgem bile benden yavaş burda sürekli arkama bakmaya başladım kaybolmasın diye.

Acaba kalemim yazdıklarımın hepsini aktarabildi mi? Yoksa kalanları da mı çantaya atmalı...?

5 Şubat 2007

Zeynep Özdemir
Çankaya Üniversitesi
Hukuk Fakültesi Öğrencisi

Gidememek

Koşuyordu! Kaçuyordu kendinden...Öyle acizdi ki bilinmeyene koşuyordu can atarak! Öyle umutsuzdu ki kötü olacağını bile bile, iki dakikalık mutluluk için ruhunu satıyordu! İhtiyacı vardı sevmeye, sevlmeye...Kurtulmalıydı bu karanlıktan, göçüp gitmeliydi kendi dünyasından...Baş başa kalmak istemiyordu kendisiyle..Sadece kendine zararı dokunan tiplerdendi.. Bu yüzden herhangi biri, onu daha çok mutlu edebilirdi...

Görüyordu! O uzakta bekleyenin yanlış, sapkın ve kötü olduğunu biliyordu...Teselli ediyordu kendini "En azından uzaklaşıyorum artık kendi diyarlarımdan,bir şeyler öğrenir; öğrendikçe mutlu olurum" diyordu. Dediğinin, kendini kandırmak olduğunu da farkındaydı...Ama elinden sadece denemek gelirdi! Denemek! Uzaklaşmayı, mutluluğu denemek...

Gitti! Yanlış yollara girdi, mutlu oldu sahte sevgilerle, mutluym, dedi yalan sözlerle ve güldü inanmayan gözlerle...Gözleri parlıyor, dudakları tebessüm ediyordu... Bunu istiyordu; ama içi kan ağlıyordu hâlâ!

Farkındaydı! Gitmek istediği yerden daha da uzaklaştığının farkındaydı...Ama kendi-

sinden uzaklaşmamış mıydı işte? İşte bak, gülüyordu,eğleniyordu...İşte başkasıyıldı, kendini başkalarına adıyordu...Hayır, hayır sadece kendini kandırıyordu! Hâlâ ve hâlâ kendindeydi, kurtulmamıştı o hastalıklı beyninden!

Güzeldi! Her şeye rağmen o kısacık anlar, yalan da olsa güzeldi...Artık kendini kandırabiliyordu! Vicdanı bile ses etmez olmuştu ona...Kırıntılarla besleniyor, yalanlarla mutlu oluyordu...Başka bir gözlük takmıştı artık dünyaya bakmak için! İçini göstermeyen ve tüm o karanlıkları aydınlatan..

Bilmiyordu! Düşünmüyordu iyi mi doğru mu güzel mi diye...ve... ve sonra geldi! Yapmaktan her zaman kaçındığı şeyi istemedi yaptı! İşte aynaya bakıyordu...

Gördü! Ve gördü gözlerini.. Nasıl da kararışlardı! Halbuki içini karartan, kendisini kaçılacak kişi yapan, yine kendisiydi! İşte yine kendisine zarar vermişti! İşte göz göze gelmiş, baş başa kalmıştı kendisiyle...İşte o zaman anladı! Kimse kendinden kaçamazdı! Doğruları gördü, kendisini gördü yine, kendi gözleriyle aynaya bakarken...

İçimdeki Boşluk

Yatağına yatmış, uykusunun gelip koynuna girmesini bekliyordu. Bu sırada gözleri anlamsızca uzağı dikildi. Kafasının içi bomboştul! İçinde çok fazla düşünce olduğundan mı; yoksa yorgunluktan mı böyle düşüncesizdi, bilmiyordu; Ama şu sıralar bunu çok fazla yaşıyordu, dalgındı...

Derken, kendini rüya benzeri bir düşüncenin içinde buluverdi. Uyumuyordu, bundan emindi; Ama bilinci çoktan uyuyup kendi hayal dünyasını yaratmıştı. Uyumayan sadece bedeniydi.

Gözleri açtı; ama baktığı yerde değildi... Ayrı bir dünyaya girmişti, düşüncenin içine..

Duvarlar vardı etrafta, siyahı...İlk önce sadece karanlığa baktığını zannetti. Siyah duvarlardan gözlerini ayırıp yere baktığında ise üzerinde durduğu zeminin beyaz olduğunu gördü...Bu zıtlığa bir anlam veremiyordu. Daha yakından bakıp yere eğildiğinde, o beyaz tabanın üzerinde yazılar olduğunu gördü. Üzeri yazılı bir kağıdı andırıyordu bastığı yerler.

Her adımda yeni kelimeler, cümleler oluşuyor ve bunlar da yeni sayfalar yaratıp ona zemin yaratıyordu. Sanki düşünmese, o boş kağıtların üzeri kelimelerle kaplanmasa ilerleyemeyecek gibiydi. Adımının ilerisi boşluktu ve gerisi sanki bir hikaye anlatıyor gibi, kelimelerle doluydu...

Bir an kafasını yerden kaldırıp ileriye baktığında bir kelimenin ondan kaçtığına gördü. Kapılar vardı siyah duvarların arasında. Zihnindeydi bu kapılar. Biri açılıp biri kapanıyordu, o kendisinden kaçan kelime hareket ettikçe; ama anlam verememişti...Kelime onu bir yerlere mi götürmeye çalışıyordu? Onu takip mi etmeliydi? Cevap her ne olursa olsun onu kovalayacaktı. Gözlerini kelimeye dikmiş, her bir adımda oluşan kelimelerle yeni yazılı sayfalar ona yol oluyordu.

Ve en sonunda durdu; çünkü kelime de durmuş, tam karşısında dikiliyordu. Yol bitmişti, buraya kadardı. Kelimeye iyice yakınlaştı, gözlerini üzerine dikti. Anlamamıştı neydi o? Yere baktı daha sonra ve fark etti ki kağıdın tam ortasında bir boşluk vardı. O karaltının içinde kendisini o denli belli ediyordu kibir ışık gibiydi...Sonradan anladı ki o boşluk dolmadığından sayfa tamamlanamıyor; yeni yol oluş-

muyordu...O yüzden yolun sonuna gelmişti. Düşündü ki kendisinden kaçan kelimenin ait olduğu yer, bu boşluğu ve onu yerine yerleştirdiğinde, boşluğu tamamlayıp yoluna devam edebilirdi.

Düşünceleri doğrultusunda gözlerini tekrar kaldırıp kelimeye baktı ve baktığı yerde bir kelime göreceği yere ona bakan bir çift gözle karşılaştı. Aynaya bakıyor gibi oldu.. O kadar gerçekti! Ne yapacağını şaşırılmış; öylece kendisine bakan gözleri incelerken gözlerin kendisine doğru yakınlaştığını hissetti ve bu yakınlaşmayla gözler de bedene bürünüyordu. Daha da yakınlaştı ve kendisine sarıldı. Böyle bir sıcaklığı daha önce hissetmemişti, gerçekti resmen! Güvendeydi, huzurluydu, sevgi doluydu, içindeydi, kendindeydi, zihnindeydi...O sırada aklına boşluk geldi, yere baktı. Etraf yavaş yavaş karardıkça, boşluk da harf harf doldu: B-E-N

Kuşlar da Gitti

Gitmeseydin adını kalbime değil,
Göklere yazdırırdım.
Ben söyledim kuşlar yazardı.
İşte o zaman belki
Tüm dünya şahit olurdu;
Sana olan aşkıma,
Senden uzak olamayışıma.

Gittin!
Sen gidince kuşlar da gitti.
Oysa onlar vardı sanırdım,
Bir tek beni anlayan.
Her kanat çırpışlarında;
Duyduğum heyecanı,
Her dala konuşlarında;
Yanımda olma isteğimi,
Her ötüşlerinde;
Sana söylediğim şarkıları,
Ve dönüp dolaşıp yuvaya dönüşlerinde;
Sensiz olamayışıma,
Ben yazardım,onlar anlatırdı sana.

Ne anlatacak bir şey kaldı şimdi,
Ne de beni anladığımı sandığım kuşlar...
Sen gidince her şey bitti,
Kahrolası anılar kaldı bir tek.

Meğer ne zormuş yalnızlık!
Gittin, beni yalnız bıraktın bu dünyada.
Ruhumu da, yıllarımı da götürdün giderken.
Seninle geçen o güzel günlerin anıları kaldı bir tek bende.
Beni o günlere mahkum ettin.
Suçlu ben, suçum sevmek,
Ölüm de şahit oldu bu ayrılığa.
Anılarımız esir, ben de
Esaretimizin gardiyanıyım artık.

Masal gibiydi yaşadığımız her ne varsa,
Masal hâlâ devam ediyor.
Annemim sesi hâlâ kulaklarımda;
İnsanlar ölünce melek olur,
Gökyüzünde bizi izleyip,
Etrafımızda uçarlar derdi.
Bana doğru olduğunu söyle n'olur,
Gökyüzünde beni izlediğini,
Yanımda olduğunu söyle.
Ya da kanatlarını gönder bana,
Kuş olup yanına uçmak,
Gökyüzüne adını yazıp,
Yanımda olmak istiyorum.
Sen gittin, kuşlar da gitti.
Ben de gidiyorum.

Berna Öz
Çankaya Üniversitesi
İşletme Bölümü Öğrencisi

Leyla Tosun
Çankaya Üniversitesi
İİBF İşletme Bölümü Öğrencisi

Yeni Hayat

Gözlerine baktım, gözlerini göremedim... Gözlerine baktım, hiçbir şey göremedim. Gözlerine baktım, dünyayı gördüm...Kışın karını, baharın yağmurunu, yazın güneşini getirişini gördüm...Gözlerine baktım, içimi doldurdun; gözlerine baktım, içimi çoşturdun. Sen! Gözlerine baktım, sahte sevgileri öldürdün; sevgilerin başını döndürdün. Sen! Sen gözlerime baktın yüreğimi doldurdun ve en güzel yerine kondun.

Gözlerin miydi her şeyi bu kadar anlamlı kılan? Gözlerini kapadın, elini tuttum güven duydum, gözlerini kapadın, elini tuttum

seni buldum; gözlerini kapadın, elini tuttum en sevdiğilerimi buldum; gözlerini kapadın elini tuttum olanları unuttum; gözlerini kapadın elini tuttum hoş geldin can, memnun oldum.

Elini tuttum, gözlerini açtın ve gülerek bana baktın belki en zor anımda en büyük mutluluğu yaşattın. Sabahı geceye, geceyi yıldızlara, yıldızları gülüşüne kattın; suyu toprağa, toprağı havaya, havayı nefesimize kattın. Sen yeni bir bahar, yeni bir hayattın. Benim en sevdiğim hayat hoş geldin...

Sefil Sefer

Küçük bir hareketle başlamıştı her şey. Gözlerini kapatmış ve düşünmüştü sadece... Uzun bir yolda kendisini görüyor ve devam ediyordu düşünmeye.Düşündükçe ayrıcalıklı hissetmeye başlıyor, garip bir ayrıcalık yüklüyordu kendine. Hem ona çok yakın hem ondan çok uzak bir ayrıcalıktı bu. Ona yaklaştıkça tanımlanamayan, o yaklaştıkça tanımsızlaşan, tanımsızlaştıkça kendisini tanıyamaz hale sokan garip bir ayrıcalık işte. Bir bilse zaten kendini de tanımlayacaktı büyük ihtimalle. Yeniden düşünmeye başlıyor ve başka ayrıcalıklar yaratmak istiyordu; kendini bir kenara koyuyordu kendi gibi olanlarla. Bir ayrıcalık daha yaratıyordu kendi gibi olmayanlar için, ayrıcalıklar ayırıyorlardı onları zaten nasıl olduğu bilinmez bir şekilde. Ayrılmışlardı; ama çizginin neresindeydi ve adil miydi bu ayırım? Yoksa bin bir ayrıcalıklar mı olmalıydı bin bir hayatlara özgü?

Bir hayatın içinde bin bir ayrıcalık, bin bir ayrıcalığın oluşturduğu bir hayat, bin bir hayatın oluşturduğu bir dünya. Derken ona hangi ayrıcalığı yüklediği bir önemi olmayan hayatı, hangi ayrıcalıkların yüklediği önemli olmayan hayatların dünyası dar geldi. Çıktı yola ayrıldı, ayrımlara baktı. Yeni ayrımlar yaratarak ya da ayrımları birleştirerek... Zaferler ilan etti, yenilgiler aldı, gitti, gitti ve gitti. Bazen durdu o, yorulmuştu unuttu ayrımları tekrar kapattı gözlerini

güzel hayaller kurdu, hikayeler uydurdu. Gözlerini açar açmaz bakındı etrafına denizlere, kumlara, dağlara ve taşlara ayrımları hiç düşünmedi bu anlarda. Farklı ayrımları keşfedebilmişti uçuğu görmüştü, zirveleri, geceleyin yıldızları, çok ses işitmişti...Tekrar gitti, gitti ve gitti bir ayırım gördü orada yaşadı.Yaşadığı ayırımı unuttu bazen.Geri dönmek istedi ve gitti.Ayrımlar değişmişti ne geldiği gibiydi ne de düşündüğü gibi bir şeyler yitirmiş gibiydi.Duraksıyordu ne geri dönmek istedi ne de ileri gitmek. Ayrımların içinde kaybolmuş gibi hissediyordu. Ayrıcalık yüklediği kendinden korkmuş gibi bir hali vardı. Tıpkı bir ses duymuş gibi. Sesler şöyle diyordu:

"Her seferinde yola çıkmanın başından başlıyorsun ve bin bir seferler geliyor başladığın o sefere. Bin bir seferler düşünüyorsun ve o bin bir seferler dağılıyor bin bir yere, yola çıkmanın başında başladığın o seferde. Bin bir yere dağılan seferlerini toplamaya başlıyorsun bin bir biçimde biçimin bozularak...Toplamaya çalışıyorsun; ama bin bir seferler bir bir dağılıyor yakalıyor birkaç tane! O da ne aklında hep gidenler düşünüyorsun yine bin bir biçimde...Kaçıp giden bin bir seferlerin içinde koyverdiğin birkaç tane daha işte. Birkaç taneler hep artıyor bin bir biçimde ve yine bin bir seferlerin hiç bitmiyor vahim bir biçimde..."

Eski Adlar Müzesi

Sırtımın sıvazlanmasını istemiyorum.
Sadece yorgunum o kadar.
"Mademki bu defa mağlubuz
yağmur çiseliyor..."
İyiliği bol olana, hakkı geçene...
En kötüsü,
Unutmayı seçtim, tüm uğraşları, emekleri.
Kolayı seçtim.
Neticede unutmayı seçtim...

En iyi arkadaşım.
Ona veda etme fırsatım bile olmadı.
Bir denizin karşı kıyısından baktığımız;
yanlış saksıda büyüyen
bir çiçekti aşkımız.
Bir göçmen kuş gibi yoruldun mu yoksa?
Biz geride kalanlar, bir dalganın
savurduklarıydık.
İfadenin fakirliği düşüncenin güdüklüğüdür.
Aşkın sızısı, sevmenin getirdiği...

Ve yazık edilmiş sevgililerin adları
geçerken...
Şehrin sokaklarında tuhaf bir heyecan
hüküm sürüyor.
Işık deryaları akıyor nemli sokaklardan...
İnsanlar koşuyor, kovanlarına girip çıkan
arı telaşları...
Şehir akıyor, gidiyor, hızlı, heyecanlı

Sirenler...
Bu ne amansız bir iç savaş?
Bedenin ruhumu taşıyamayacak kadar
küçük müydü?
Zayıf mıydı?

Siyah ateşler yanıyor cadde başlarında...
Geçiyor adlar hızla sokaklardan...
Harfler uçuşuyor
göğsüm daralıyor
hava boşalıyor
dünyam küçülüyor.
Küçülüyor...
Küçük!
Bir aşk... Geri kalanında yaşanan.
Sadece
Boynu bükük...

Şimdi sen,
En hayal edilmez düşlerin
Zamanın
Aydınlıkların
Haması şiirlerin kahramanısın.
Yetişemezse dedim kendime, yetişemezse
aşkım bir hülyaya...
Yeminli, ezber bozan bu fırtınaya...

Ankara - 16.02.2007

Kerem Gün
Çankaya Üniversitesi
Türkçe Öğretmeni

Sır

Düşündüm de...

Benim için uzun senin için kısa bir zaman
(Aslına bakarsan ikimiz için bir an)

Anlayamadım

Dedim ki
Mademki
Anlayamıyorum
Anlamlandırayım

Anlayamadığımı anlamlandırmaya
çalıştığım an
Anladım ki
Anlayamadan anlamlandırdığım anlamı
anlamadan
Anlayıp da anlamlandıramadığım anlamı

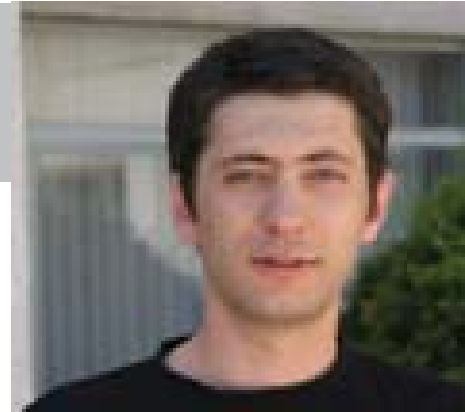
anlamlandırmak
Anlağın ötesinde

Peki bu anlaşılmayan anlamı
Anlamamı sağlamaya çalışan anlam
Anlamanın neresinde

Tersinden baksak o ana
Anlıyor mu acaba
Benim onu anlamaya çalışırken
Anlamlayalandırmayadığımı

Belki onun da
Anlamaya çalıştığı
Bir anlam vardır

Anlıyor musun beni?

Kaan Yamaner
Çankaya Üniversitesi
Hukuk Fakültesi Öğrencisi

ÇANKAYA UNIVERSITY

WORKSHOP ON FRACTIONAL DIFFERENTIATION AND ITS APPLICATIONS

NOVEMBER 5-7, 2008 - ANKARA, TURKEY

Deadline for submission of proposals: April 15, 2008

Notification for acceptance of proposals: June 6, 2008

Further information is available on our conference web site
<http://www.cankaya.edu.tr/fda08>

The scope of the workshop is to present the state of the art on fractional systems, both on theoretical and application aspects. The growing research and development on fractional calculus in the areas of mathematics, physics and engineering, both from university and industry, motivates this international event gathering and unifying the whole community.

Honorary Chair : Stefan Samko (Portugal)

Chair: J. A. Tenreiro Machado (Portugal)

Co-Chairs: Alain Oustaloup (France), Wen Chen (China)

International Program Committee

D. P. Agrawal (USA)
M. Avci (Turkey)
D. Baleanu (Turkey)
R. Barbosa (Portugal)
G. W. Bohannon (USA)
R. Caponetto (Italy)
W. Chen (China)
Y. G. Chen (USA)
K. Diethelm (Germany)
M. Eidelund (Sweden)
M. Fliess (France)
N. J. Ford (UK)
R. Gorenflo (Germany)
M. Guglielmi (France)
T. T. Hartley (USA)
K. Hedrith (Serbia)

N. Heymans (Belgium)
R. Hilfer (Germany)
B. Kampfe (Germany)
A. Kilbas (Belarus)
Y. Kiryakova (Bulgaria)
M. Klimak (Poland)
P. Lanasse (France)
C. F. Lorenzo (USA)
J. A. T. Machado (Portugal)
R. Magin (USA)
F. Mainardi (Italy)
S. Manabe (Japan)
T. McKelvey (Sweden)
A. Mehta (France)
P. Melchior (France)
S. Mustin (Italy)
R. Nigmatullin (Russia)
K. Odham (Canada)

M. Ortigueira (Portugal)
A. Oustaloup (France)
H. Ozkan (Turkey)
I. Podlubny (Slovak Republic)
E. Rabel (Jordan)
J. Sabatier (France)
E. Scalas (Italy)
N. Shimizu (Japan)
F. A. Silva (Portugal)
W. Tan (China)
J. Tar (Hungary)
J. Trigeassou (France)
J. J. Trujillo (Spain)
M. Unser (Switzerland)
M. Xu (China)
G. Zaslavsky (USA)
S. Zhang (China)

Organizing Committee

Chair: Dumitru Baleanu (Turkey)
Adnan Bilgen (Turkey)
Murat Cengiz (Turkey)
Özlem Dehant (Turkey)
Erdal Dind (Turkey)
Ahmet Eris (Turkey)
Lino Figueiredo (Portugal)
Berdar Ethem Hamamci (Turkey)
Haldun Ozkan (Turkey)
Manuel Silva (Portugal)

Editors:

Jocelyn Sabatier (France)
Blas M. Vinagre (Spain)
Dumitru Baleanu (Turkey)

Contact: Dumitru Baleanu (Turkey)

Phone : +90 (312) 284 45 00 / 309
Fax : +90 (312) 286 89 82
E-mails: fda08@cankaya.edu.tr
dumitru@cankaya.edu.tr

Cankaya University
Faculty of Arts and Sciences
Department of Mathematics and Computer Science

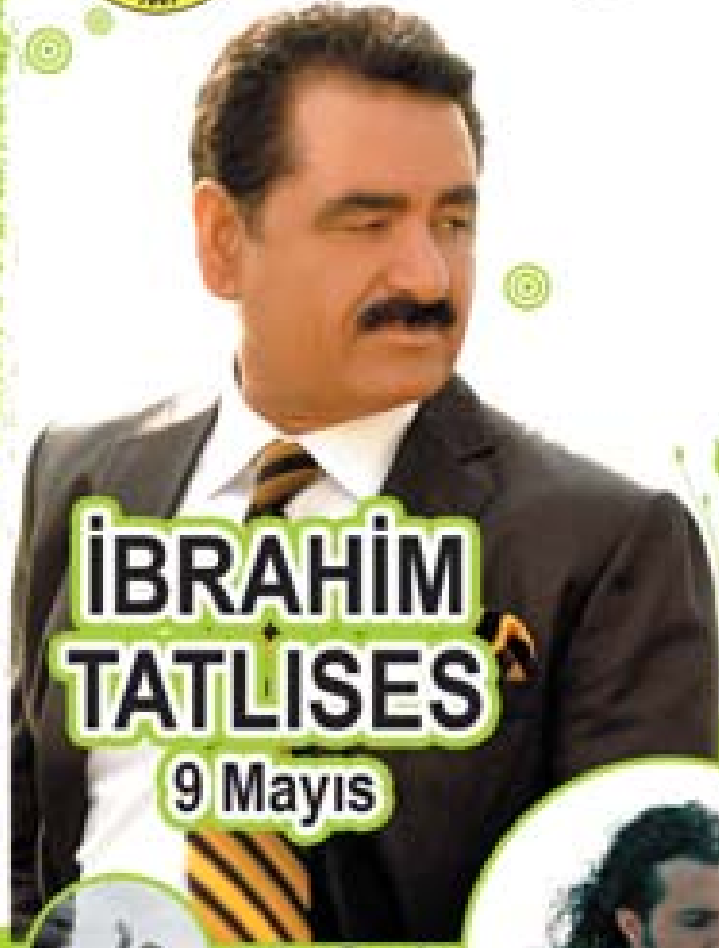

<http://www.cankaya.edu.tr/fda08>

ÇANKAYA ÜNİVERSİTESİ

**İBRAHİM
TATLİSES**

9 Mayıs

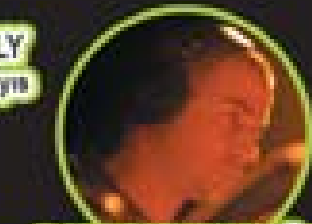
HANDE YENER

10 Mayıs

MURAT MERMER

11 Mayıs

DJ MURAT UNCULOĞLU

11 Mayıs

**TERCÜ-KORAD
GİTAR İKİLİŞİ**

10 Mayıs

SALİM K. DELÎ MC

11 Mayıs

DJ LEVENT ÖZKAZANÇ

10 Mayıs

DJ MALLY
9-10-11 Mayıs

9-10-11 MAYIS

**BAHAR
ŞENLİĞİ**

2007

YER:

ÇANKAYA ÜNİVERSİTESİ
Öğretmenler Cad. No:14, Yüzyüzyıl - Ankara
Tel: 0312 280 41 00 www.cankaya.edu.tr
Faks: 0312 280 14 21 web@cmu@chankaya.edu.tr

Havaî Fişek Gösterileri
Film Gösterimleri
Konserler
Yarışmalar
Spor Turnuvaları
Animasyonlar

OSTİM'LE ÇANKAYA ÜNİVERSİTESİ ARASINDA NANOTEKNOLOJİ PROTOKOLU İMZALANDI

Çankaya Üniversitesi, Ostim Organize Sanayi Bölgesi Yönetimi ile birlikte geleceğin teknolojisi olarak öne çıkan ve sağlıktan savunma sanayine kadar pek çok sektördeki üretim anlayışını, ölçeğini ve rekabetini değiştirecek olan Nanoteknoloji konusunda ilk adımı attı.

Çankaya Üniversitesi ile Ostim arasında nanoteknolojinin sektörel bazda kurulan kümelere kazandırılması konusunda işbirliği yapılmasına dair protokol imzalandı.

Protokol, Çankaya Üniversitesi Rektörlüğü'nde düzenlenen törenle Çankaya Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ziya Burhanettin Güvenç ve Ostim Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Aydın tarafından imzalandı.

Orhan Aydın, Nanoteknolojinin üretim ve ticarete gelecekte önemli bir role sahip olacağını, bu yöndeki girişimlere bir an önce başlamak istediklerini söyledi.

Üniversite-sanayi işbirliği konusunda Ostim'de önemli adımlar atıldığını anlatan Aydın, 'Üniversite-Sanayi İşbirliği projelerimizi Çankaya Üniversitesi ile sürdürmek istiyoruz. Nanoteknoloji konusu sanayici ve bölge yönetimi olarak bizim ilgisimizi çekiyor.

Amacımız bölgesel kalkınmayı geliştirmek ve Ostim'in rekabetçi gücünü artırmaktır. Bu yönde sektörel bazda kümelenme çalışmalarını ve her kümeye ilişkin nanoteknolojiyi kazandırmak istiyoruz' diye konuştu.

Rektör Güvenç de nanoteknoloji ile savunma sanayinden çevreye, plastikten otomotiv ve tekstilden sağlığa, her türlü malzeme de fonksiyonel üretimin geliştiğini söyledi. Bunun sanayiciler için hem fırsat hem tehlike olarak nitelediğini anlatan Prof. Dr. Güvenç, 'Bugün siyah-beyaz televizyon üreten birinin küresel dünyada pazar edinme şansı ne ise, 2015 yılında pek çok Türk ürününün akıbeti aynı olabilir' dedi.

KAN BAĞIŞI KAMPANYASI YAPILDI

1-2 Kasım 2006 tarihlerinde Kızılay ile işbirliği yapılarak kan bağıışı kampanyası düzenlendi. Çankaya Üniversitesi çalışanları ve öğrencileri bu kampanyaya yoğun ilgi gösterdi.

ENDÜSTRİ MÜHENDİSLİĞİ BÖLÜMÜ SEMİNERLERİ

Çankaya Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Endüstri Mühendisliği Bölümü tarafından 6 Kasım 2006 tarihinde 'Zaman Yönetimi' semineri düzenlendi. Etkinlik Mavi Salon'da gerçekleşti. Bölüm tarafından diğer bir seminer de 15 Aralık 2006 tarihinde yapıldı. 'Proje Yönetimi ve Endüstri Mühendisliği' başlıklı semineri HC Üretim Planlama Müdürlüğünden Mustafa Hafızoğlu verdi. Bölümün düzenlediği üçüncü seminer ise 18 Aralık tarihinde yapıldı. Bu seminerde Prof. Dr. Burhan Türkşen 'Bulanık Sistem Modelleri' üzerine konuştu.

ULU ÖNDER ATATÜRK'Ü ANDIK

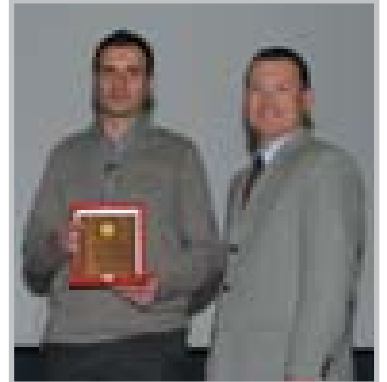
Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ü tüm Çankaya Üniversitesi mensupları olarak ölüm yıldönümü olan 10 Kasım 2006 tarihinde andık.

MÜTERCİM-TERCÜMANLIK BÖLÜMÜ SEMİNERLERİ

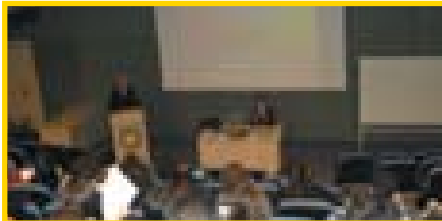
Çankaya Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Mütercim-Tercümanlık Bölümü Kasım ayında bir dizi seminer düzenledi. Öğrencileri kişisel gelişimleri için gerçekleştirilen seminerlerin ilkinin konusu 'Sözel İfade ve Diksiyon'du ve Devlet Tiyatrosu Sanatçısı Can Öztopçu tarafından 10 Kasım 2006 Cuma günü verildi. Konusu 'Yoga Terapi' olan ikinci seminer ise Yoga Eğitmeni Aslı Can tarafından verilen 17 Kasım 2006 günü verildi. Üçüncü ve son seminer ise 24 Kasım'da yapıldı. Konusu '4 Yıl İleride Çevir Var' olan semineri TRT Haber Dairesi Canlı Ya-

yın Başçevirmeni Baybars Öncü verdi. Tüm seminerler Konferans Salonu'nda yapıldı.

UYUŞTURUCU MADDE SUÇLARI KRİMİNOLOJİSİ

Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi tarafından 5 Aralık 2006 tarihinde 'Uyuşturucu Madde Suçları Kriminolojisi: Uyuşturucu Madde Suçları, Tutkunluğu, Ülke Profili' konulu bir seminer düzenlendi. İnterpol'den Emniyet Müdürü İsmail Sevimli tarafından verilen seminer Mavi Salon'da yapıldı.

İNSAN HAKLARI EVRENSEL BİLDİRİSİ

Çankaya Üniversitesi Ortak Dersler Koordinatörlüğü tarafından 11 Aralık 2006 tarihinde 'İnsan Hakları Evrensel Bildirisi İmzasının 58'inci Yıldönümü' konulu bir konferans düzenlendi. Mehmet Emin Arsoy tarafından verilen konferans Mavi Salon'da yapıldı.

YENİ YIL VE BAYRAMLAŞMA

Çankaya Üniversitesi çalışanları 29 Aralık 2006 Cuma günü hem bayramı, hem de yeni yılı Arı Spor ve Dinlenme Tesisleri'nde kutladı.

İNGİLİZ DİLİ MEZUNLARI İLE SÖYLEŞİ

Çankaya Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü 26 Aralık 2006 tarihinde düzenlediği bir söyleşide bölüm mezunları ile öğrencileri bir araya getirdi.

İÇ MİMARLIK ÖĞRENCİLERİ PROJELERİNİ SERGİLEDİ

Çankaya Üniversitesi İç Mimarlık Bölümü öğrencileri her yıl olduğu gibi bu yılda projelerini sergiledi. Bütün proje ve tasarımları kendileri yapan öğrenciler geceli gündüzlü çalışarak bu sergiye hazırlandı. Serginin açılış töreninde başarılı olan öğrencilere 'başarı ve teşvik belgeleri' verildi. Sergiye başta Mütevelli Heyeti Başkanı Sıtkı Alp ve Rektör Prof. Dr. Ziya Burhanettin Güvenç olmak üzere birçok öğretim üyesinin katıldı. Gruplar halinde ve bireysel olarak bu yıl yedincisi düzenlenen sergiye hazırlanan öğ-

renciler "Gelecekte kendi tasarladığımız mekanlarda yaşamak-yaşatmak ve onlarla gurur duymak istiyoruz ve bu nedenle çok çalışıyoruz" dediler.

14-21 Şubat 2007 tarihleri arasında gezilebilen sergide öğrenciler, bölüm meslek derslerine ait projeleri izlenime sundular. İç Mimar adayları, ofis ve ev tasarımları, Çengel Han binasının gençlik yurdu veya çarşı olarak işlevlendirilmesi, Metropolitan Otel'in banka genel müdürlüğü olarak yeniden tasarlanması vb konularındaki projelerini sergiledi.

VERGİ KONFERANSI

TÜRKLERDE KANUN GELENEĞİ

Vergi Haftası dolayısıyla 21 Şubat 2007 tarihinde Ankara Vergi Dairesi'nden Mehmet Çankaya 'Vergi' konulu bir konferans verdi. Etkinlik Mavi Salon'da gerçekleşti.

Çankaya Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Bülent Arı 23 Şubat 2007 tarihinde Mavi Salon'da 'Türklerde Kanun Geleneği' konulu bir konferans verdi.

ÇANKAYA ÜNİVERSİTESİ'NDE DÜNYA KADINLAR GÜNÜ ETKİNLİKLERİ

Çankaya Üniversitesi Kadın Çalışmaları Araştırma ve Uygulama Merkezi KADUM, Dünya Kadınlar Günü dolayısıyla 8 Mart Perşembe günü bir dizi etkinlik düzenledi.

Çankaya Üniversitesi'nde Dünya Kadınlar Günü etkinlikleri, 8 Mart Perşembe günü Mavi Salon'da yapılacak açılış töreniyle başladı. Törende KADUM Müdürü Prof. Dr. Emel Doğramacı ve Rektör Prof. Dr. Ziya Burhanettin Güvenç'in yaptığı konuşmaların ardından

konulu kompozisyon, 'Kadın: Beklentiler ve ikilemler' konulu şiir ve kısa-kısa öykü, 'Kadın' konulu resim, fotoğraf, vitray ve seramik yarışmalarında dereceye giren eserler 8-9 Mart 2007 tarihlerinde Öğrenci İşleri Müdürlüğü önünde sergilendi.

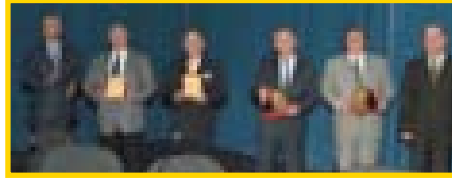

'Kadın' konulu düzenlenen yarışmalarda ödül almaya hak kazananlara ödülleri verildi. Ödül töreninin ardından öğrenci ve öğretim elemanlarının katılımı ile 'Kadın Olmasa' başlıklı panel düzenlendi.

Çankaya Üniversitesi öğrencileri, çalışanları ve mezunların katılabildiği 'Kadının söz hakkı var mı? Kadının kendini ifade etme biçimleri'

AAUM'DAN ÇANAKKALE PANELİ

10. yıl etkinlikleri kapsamında Çankaya Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi AAUM, 20 Mart 2007 tarihinde 'Çanakkale Savaşlarının Türk ve Dünya

Tarihi Açısından Önemi ve Sonuçları' başlıklı bir panel düzenledi. Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Doğan Soyaslan tarafından yönetilen panelde Başkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ünsal Yavuz, Emekli Büyükelçi Dr. Bilal N. Şimşir, Emekli Kurmay Albay Dr. Orhan Coşkun ve Cumhuriyet Gazetesi Yazarı ve Ankara Temsilcisi Mustafa Balbay konuşmacı olarak yer aldılar.

ÖZGÜRLÜKLER VE TCK 301. MADDESİ PANELİ

Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Üniversitenin 10. Yıl Etkinlikleri kapsamında 3 Nisan

2007 Salı günü 'Özgürlükler ve Türk Ceza Kanunu 301. Maddesi' konulu bir panel düzenledi.

Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Erzan Erzurumluoğlu'nun yönettiği panelde yine aynı fakültede öğretim üyesi olan Prof. Dr. Yahya Zabunoğlu '301 ve Düşünce Özgürlüğü', Prof. Dr. Doğan Soyaslan 'Türkiye ve Avrupa Birliği Ülkelerinde 301' ve Anayasa Mahkemesi Raportörü Doç. Dr. Osman Can 'Özgürlükler ve Anayasa' konularında birer konuşma yaptı. Panel üniversitenin konferans salonunda ve herkesin katılımına açık olarak yapıldı.

İNGİLTERE'DE HUKUK SEMİNERİ

Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi 5 Nisan 2007 tarihinde 'İngiltere'deki Eğitim Sistemi ve Hukuk' konulu bir seminer düzenledi. Oxford Brookes Üniversitesi'nden Dr. Lawrence Schäfer seminerin konuşmacıydı.

TÜRK EKONOMİSİ KONFERANSI

Çankaya Üniversitesi Rektörlüğü, Üniversitenin 10. Yıl Etkinlikleri kapsamında 11 Nisan 2007 tarihinde Ankara Ticaret Odası Başkanı Sinan Aygün tarafından verilen 'Türk Ekonomisi Nereden Gelip Nereye Gidiyor?' konulu bir konferans düzenledi.

WINDOWS VISTA 2007

Akyel'in yaptığı etkinlikte, Bilgi Çalışanı Ürün Müdürü Sibel Yılmaz '2007 Office System', Ürün Yöneticisi Onur Görür 'Windows Vista' ve S2B Program Yöneticisi Mehmet Nuri Çankaya '.net Framework 3.0' konularıyla sunum yaptılar.

Microsoft, 13 Nisan 2007 tarihinde Windows Vista 2007 Office System ve .Net Framework 3.0 Lansman Etkinliğini Çankaya Üniversitesi Konferans Salonu'nda gerçekleştirdi. Açılış konuşmasını Genel Müdür Yardımcısı Cemal

SÜLEYMAN DEMİREL'DEN 10. YIL KONFERANSI

Ziya Burhanettin Güvenç ile Mütevelli Heyeti Başkanı Sıtkı Alp'in açılış konuşmalarının ardından 9'uncu Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel '10. Yıl Konferansı'nı verdi. Konferansta, Cumhurbaşkanlığı döneminde 5 Kasım 1997 tarihinde Çankaya Üniversitesi'nin açılışını yapan Süleyman Demirel, ülke ve dünya gündemini değerlendirdi.

Çankaya Üniversitesi, 10. Yıl Etkinlikleri kapsamında 18 Nisan 2007 Çarşamba günü 9'uncu Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel tarafından verilen '10. Yıl Konferansı'nı düzenledi.

Program Terci-Korad Gitar İkili'si'nin verdiği mini konserle başladı. Konserin ardından üniversitede 10. hizmet yılını dolduranlara plaket ve hediyeleri verildi. Rektör Prof. Dr.

TEVFİK EKİZ'DEN KONFERANS

Çankaya Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü 27 Nisan 2007 tarihinde Mütercim-Tercümanlık Bölümü Öğretim Görevlisi Dr. Tevfik Ekiz tarafından verilen 'Avrupa-Türk Edebiyatı: Emine Sevgi Özdamar' konulu bir konferans düzenledi.

MÜHENDİSLİK-MİMARLIK FAKÜLTESİ SEMİNERLERİ

Tarihi, Seminer Konusu, Konuşmacı

9 Kasım 2006, Grid Mimarisi, Onur Temizsoylu - TUBİTAK

30 Kasım 2006, IEEE, Doç. Dr. Özlem Aydın Çivi - ODTÜ

21 Aralık 2006, Yazılım Dünyasında Son Gelişmeler, Mehmet Nuri Çankaya – Microsoft S2B Program Koordinatörü

22 Aralık 2006, Computational Nanoscience and Engineering, Prof. Tahir Çağın – Teksas A&M Üniversitesi Kimya Mühendisliği Bölümü

22 Şubat 2007, Institute of Electrical and Electronics Engineers (IEEE), Yasemin Başer - Bilkent Üniversitesi

1 Mart 2007, İç Mimarlıkta Tasarım Kuralları, Dr. Faruk Yalçın Uğurlu - Çankaya Üniversitesi İç Mimarlık Bölümü

22 Mart 2007, An introduction to quantum dots, Prof. Dr. Ashok Chaterjee - Bilkent Üniversitesi

5 Nisan 2007, Traffic Engineering in Communication Networks, Dr. Ayşe KARAMAN – Çankaya Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümümüzden

12 Nisan 2007, Anomalous Diffusion in the Bloch-Torrey Equation Reflects Fractional Order Spin Dynamics in Space and Time, Prof. Dr. Richard L. Magin - Chicago Illinois Üniversitesi

19 Nisan 2007, Yazılım Teknolojilerinde Tasarım Kalıpları, Murat Tevfik Yağlıcı - ARF Bilgi Teknolojileri

ÖĞRENCİ KONSEYİ'NDEN HABERLER

Edip İlkay SUNAY
Çankaya Üniversitesi Öğrenci Konseyi Başkanı
Ulusal Öğrenci Konseyi Çalışma Gurupları Sorumlusu

1-2-3-4 Şubat 2007 tarihlerinde, Çankaya Üniversitesi'nin ev sahipliğinde gerçekleştirildiğimiz, "Ulusal Öğrenci Konseyi Yönetim Kurulu Toplantısı" ile Üniversitemiz ve Ulusal Öğrenci Konseyi adına çok olumlu gelişmeler yaşanmıştır.

Üniversitemiz, "Ulusal Öğrenci Konseyi Yönetim Kurulu"nda aldığı görevi başarı ile sürdürerek Ulusal Öğrenci Konseyi Genel Merkezi'nin Çankaya Üniversitesi'ne alınmasını sağlamıştır.

Ulusal Öğrenci Konseyi Genel Merkezi'nin bu seneden itibaren Çankaya Üniversitesi bünyesinde yer alması karara bağlanmıştır. Alınan bu karar ile Çankaya Üniversitesi, Türkiye'de üniversite öğrencilerinin tek resmi temsilcisi olan Ulusal Öğrenci Konseyi'ne ev sahipliği yapacak; kendi bünyesinde Genel Merkez için sağlayacağı imkanlar ile üzerine düşen görevi Türkiye'deki tüm üniversitelerden de fazla yerine getirecektir.

Çankaya Üniversitesi Öğrenci Konseyi Başkanı ve Ulusal Öğrenci Konseyi Çalışma Gurupları Sorumlusu Edip İlkay Sunay, 'YÖDEK' Temsilciliğine getirilmiştir.

YÖDEK, yükseköğretim kurumlarında akademik değerlendirme ve kalite geliştirmeyi amaç edinen bir komisyondur. Sakarya Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Mehmet Durman'ın başkanlığında on asil ve iki yedek üyeden oluşmaktadır.

1 Şubat 2007: Anıtkabir Ziyareti

Ulusal Öğrenci Konseyi Programı, ilk olarak Ata'nın huzuruna çıkarak başladı. Askeri tören eşliğinde mozaleye çelenk konulmasının ardından saygı duruşunda bulunuldu. Daha sonra Ata'ya hitaben, Türk Gençliği adına anı defterine günümüz koşulları hakkında üniversite gençliğinin düşünceleri yazıldı.

Çankaya Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ziya Burhanettin Güvenç'i ziyaret, birlikte yemek.

Çankaya Üniversitesi'nin ev sahipliğinde düzenlenen yönetim kurulu toplantısı sürecinde, Rektörümüz Prof. Dr. Sayın Ziya Burhanettin Güvenç ile yapılan görüşmelerde, Ulusal Öğrenci Konseyi Yönetim Kurulu üyeleri ile tanışıldı, üniversite gençliğinin sorunları ve bu sorunlara uygulanabilecek çözümler geliştirildi. Son derece verimli geçen görüşmeler sonucunda, Prof. Dr. Ziya Burhanettin Güvenç ile birlikte yönetim kurulu üyeleri yemek yedi. Yemekte üniversite gençliğinin Türkiye'nin geleceği olduğunu, çok çalışması, yılgınlığa ve teslimiyete ödün vermemesi gerektiğini vurgulayan Prof. Dr. Ziya Burhanettin Güvenç, öğrencilere verdiği değeri bir kez daha göstermiş oldu. Ulusal Öğrenci Konseyi Yönetim Kurulu adına kendisine sonsuz teşekkürlerimizi sunuyoruz...

2 Şubat 2007 Yüksek Öğretim Kurumunu Ziyaret, YÖK Başkan Vekiliyle görüşme.

YÖK'te yapılan görüşmelerde, Ulusal Öğrenci Konseyi'nin bütçesi, internet adresi, komisyonları, faaliyetleri ve genel merkezi tartışılıp bu konular hakkında kararlar alındı. İlk görüşmede, istenilen sonuç alınmasa da bu konuda başarılı bir adım atılmış oldu; beklentiler dile getirildi ve artık yapıcı gelişmelerin olması gerektiği, önemle vurgulandı.

Sakarya Üniversitesi Rektörü ve Ulusal Öğrenci Konseyi Genel Koordinatörü Prof. Dr. Mehmet Durman'la görüşme.

Sakarya Üniversitesi Rektörü ve Ulusal Öğrenci Konseyi Genel Koordinatörü Prof. Dr. Mehmet Durman'la yapılan görüşmede, kendisinden tam destek sözü alındı. Genel Koordinatörümüz olması sebebiyle birlikte yürüttüğümüz ve yürütecek olduğumuz faaliyetler belirlendi, kararlar onandı.

ENDÜSTRİ MÜHENDİSLİĞİ ÖĞRENCİLERİ ÇANKAYA ÜNİVERSİTESİ'NDE BULUŞTU

Çankaya Üniversitesi Endüstri Mühendisliği Topluluğu öğrencileri, 24-25 Şubat 2007 tarihlerinde 'Ankara Endüstri Mühendisliği Platformu AnkaraEM'yi düzenledi. AnkaraEM'nin bu yılki konusu 'Üretim Planlaması ve Yönetimi'ydi.

AnkaraEM Platformu, sosyal anlamda da üniversite öğrencileri için önem teşkil etmektedir. Organizasyon kapsamında yapılan sosyal etkinliklerde farklı üniversitelerden gelen öğrenciler birbirleriyle tanışıp kaynaşmakta, yeni bağlantılar ve arkadaşlıklar kurmaktadır.

AnkaraEm Platformu, bir anlamda sanayi ve hizmet sektörünü, siyaset ve devlet adamları ile akademisyenleri bir araya getirmektedir. Alanında uzman öğretim görevlileri, iş hayatında sayısız tecrübeleri olan iş adamları ve şirket yöneticileri ile devlet adamları platforma katkı sağlamakta, bilgi, birikim ve tecrübelerini öğrencilerle paylaşıp onlara yol göstermektedir.

AnkaraEM, Ankara'daki yedi üniversitenin (Atılım, Başkent, Bilkent, Çankaya, Gazi, ODTÜ, TOBB ETÜ) Endüstri Mühendisliği Öğrenci Topluluklarının bir araya gelmesiyle oluşturulmuş, iki gün boyunca belirlenen konu çerçevesinde seminer, panel vb çeşitli etkinliklerin gerçekleştirildiği ve katılımın ücretsiz olduğu bir organizasyondur. Bu organizasyona, her sene farklı bir Endüstri Mühendisliği Topluluğu ev sahipliği yapmakta ve konusu üniversite temsilcilerinin katıldığı bir toplantıda ortaklaşa belirlenmektedir.

AnkaraEM 2007'nin konusu 'Üretim Planlaması ve Yönetimi'

AnkaraEM 2007, AnkaraEM Platformu'nun yedincisidir. Bu sene Çankaya Üniversitesi Endüstri Mühendisliği Topluluğu bu organizasyona ikinci kez ev sahipliği yaptı. 24-25 Şubat 2007 tarihleri arasında Çankaya Üniversitesi Konferans Salonu'nda yapılan organizasyonun konusu 'Üretim Planlaması ve Yönetimi'ydi.

AnkaraEM'de akademik çalışmaların dışında, öğrencilere hem uygulamalı hem de sözlü olarak belirlenen konular hakkında detaylı bilgiler verilmekte, değişik sektörlerden firma temsilcilerinin tecrübeleri öğrencilere aktarılmakta, yapılan teknik geziler, vaka analiz çalışmaları ve panellerle uygulamalı olarak çalışmalar yapılmaktadır. Bunların dışında

Platformun açılış töreninde Ankara Sanayi Odası Başkanı Zafer Çağlayan, OSTİM Organize Sanayi Bölgesi Başkanı Orhan Aydın, MMO Yönetim Kurulu Üyesi Mehmet Eniş, Çankaya Üniversitesi Mütevelli Heyeti Başkanı Sıtkı Alp, Çankaya Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ziya Burhanettin Güvenç, Çankaya Üniversitesi Endüstri Mühendisliği Topluluğu Akademik Danışmanı Benhur Satır ve Topluluk Başkanı Fevzi Gökalp birer konuşma yaptılar.

Etkinliğin ilk gününde, Çankaya Üniversitesi Endüstri Mühendisliği Bölüm Başkanı Prof. Dr. Levent Kandiller 'Kurumsal Kaynak Planlaması', Tepe Ahşap Şirketleri Eski Murahhas Üyesi ve MD Ltd. Şti. Kurucusu Şükrü Sedat Özbacı 'Endüstri Mühendisliğinin Önemi: Gerçek Hayatta Endüstri Mühendisleri Neler Yapıyor?', Mercedes Benz Türk AŞ DCPS/Kaizen Ofis Kısım Müdürü Cengiz Tevek 'Mercedes Benz Türk'te Yalın Üretim ve Kaizen Uygulamaları' ve Türk Traktör ve Ziraat Makineleri AŞ İnsan Kaynakları ve Kalite Sistemleri Yöneticisi Sait Atınç 'Malzeme Yönetimi' konularında birer konuşma ve sunum yaptılar. Günün sonunda öğrenci topluluklarının sunumları da yapıldı.

AnkaraEM'nin ikinci gününde ise Hidromek Planlama Yöneticisi İlktuğ Çağatay Kepek 'Hidromek'te Üretim Planlaması ve Ağ Üzerinden Yönetimi', Otoyol-Iveco Üretim Kontrol Birim Yöneticisi Tamer Baykara 'Değişim Süreçlerinde Üretim Planlama ve Yönetimi',

Erkunt Sanayii AŞ Planlama Müdürü Vahdetin Bayöz 'Erkunt Döküm Sanayii'nde Uygulanan Üretim Planlaması', MAN Türkiye AŞ Grup Yöneticisi Dr. Mehmet Tan 'MAN Türkiye'de Üretim Planlama ve Yönetimi' ve Arçelik Bulaşık Makinesi AŞ Üretim Planlama Mühendisi Bülent Karanlık 'Planlama Sürecinde Kayıpsız İletişim' konularında birer konuşma ve sunum yaptılar.

Ankara içi ve dışından öğrencilerin büyük ilgi gösterdiği AnkaraEM Platformuna katılan her öğrenciye katılım sertifikası verildi.

Çankaya Üniversitesi Endüstri Mühendisliği Topluluğu, daha önce de 8-9 Mart 2003 tarihlerinde 'Yeniden Yapılanma ve Verimlilik' konulu 3. Ankara EM'yi de düzenlemişti. Çankaya Üniversitesi'nde gerçekleşen bu büyük organizasyonla Ankara EM'nin süresi ilk kez bir günden iki güne çıkmış ve Ankara dışından katılımların artması ve medyanın ilgisıyla önemini artırmıştı.

Endüstri Mühendisliği Topluluğu'nun gerçekleştirdiği diğer etkinlikler ise sırasıyla şöyle:

27 Kasım 2006, 'SPSS ve Veri Madenciliği' semineri.

15 Aralık 2007, HC Üretim'den Mustafa Hafizoğlu'ndan "Proje Yönetimi ve Endüstri Mühendisliği" başlıklı bir seminer.

16 Nisan 2007, Ostim Organize Sanayi Bölgesi'ne teknik gezi.

MEZUNLAR ve ÖĞRENCİLER BİRARAYA GELDİ

Çankaya Üniversitesi Bilişim Teknoloji Topluluğu'nun düzenlediği 'Çankaya Üniversitesi Mezununu Piyasada Bekleyenler?' adlı söyleşilerinin ilki, 23 Kasım 2006 tarihinde Mavi Salon'da gerçekleştirildi. Söyleşiye Çankaya Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü mezunu ve üniversite bünyesinde çalışan Araştırma Görevlisi Burçak Sönmez ile Uzman Deha Çaman'ın yanı sıra yine üniversitenin Bilgisayar Mühendisliği Bölümü mezunları olan Koç Sistem eski çalışanlarından ve ARF Bilgi Teknolojileri kurucularından Adnan Özgüner Erdursun, Mikrobiz Limitet Yazılım Müdürü Edip Berker ve Tübitak eski Sistem Yönetici Çağlar Ülküderner katıldı.

Söyleşide öğrenciler, üniversite yaşamlarında hayata nasıl hazırlanacaklarından, mezun olduktan sonra ne gibi yollar izlemeleri gerektiğine, yapılan mülakatlara, mezunların üniversite döneminde ve iş hayatlarında yaşamış oldukları zorluklara kadar birçok konuda sorular sorarak bilgiler aldı.

Mikrobiz Limited Yazılım Müdürü Edip Berker, askerliğini yapan tek mezun olduğu için, oradaki anılarından da bahsederek söyleşiyi neşelendirirken diğer üniversitelerin mezunlarıyla çalışmanın nasıl olduğu hakkında bilgiler verdi ve Çankaya Üniversitesi'nin artlarından bahsetti. Adnan Özgüner Erdursun ve Çağlar

Ülküderner, devlet ve özel sektörde çalışmanın zorlukları ile şirketleşmenin nasıl olabileceği ile ilgili deneyimlerini öğrencilerle paylaşırken üniversite öğrenimleri döneminde yapmış oldukları çalışmalardan bahsedip, stajların önemini anlattı. Üniversite Araştırma Görevlisi Burçak Sönmez, neden akademisyenliği seçtiğini anlatırken Uzman Deha Çaman da sevdiği işi yapmanın önemi ile mezun olan kişilerin mezun oldukları alan ile ilgili iş yapma oranları hakkında istatiki bilgiler verdi.

Söyleşi, mezun ve öğrencilerin en kısa zamanda tekrar görüşebilme dileğiyle sona erdi.

Çankaya Üniversitesi Bilişim Teknolojileri Topluluğu'nun gerçekleştirdiği diğer etkinlikler ise sırasıyla şöyle:

- 29 Kasım 2006: "C Temelleri ve Programlamaya Giriş" seminer, Dr. Abdülkadir Görür
- 12 Aralık 2006: "Bilgi Teknolojileri, Bilişim Karrierleri ve ACAD" semineri, Abdullah Zengin, Yüce Bilgi Akademisi
- 20 Aralık 2006: "Animasyon ve Bilişim" belgeseli gösterimi
- 20 Mart 2007: "SQL Server 2000/IVTYS Gerçekleştirme" semineri
- 23 Mart 2007: "Filemaker ile Veritabanı" semineri
- 7 Nisan 2007: "Ankara Bilişim Platformu Bil-Anka"
- 4 Mayıs 2007: "Javascript Ajax" semineri

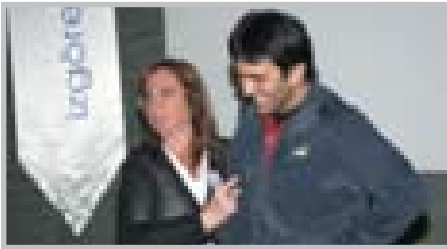

HİLMİ YAVUZ'LA SÖYLEŞİ

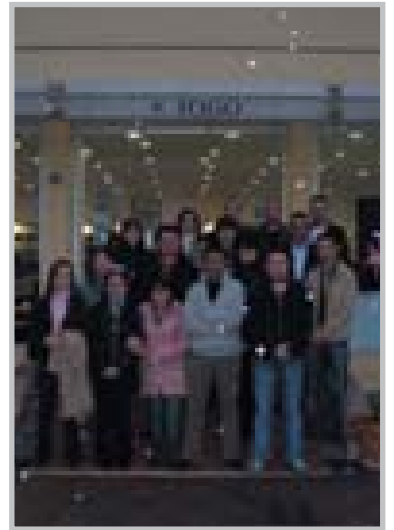
Çankaya Üniversitesi Edebiyat Topluluğu 14 Aralık 2006 tarihinde Şair, Yazar Hilmi Yavuz'la bir söyleşi düzenledi. 'Bir Hüzne Başlarken Çıraklık Etmek: Hilmi Yavuz'la Söyleşi' başlıklı söyleşi Mavi Salon'da gerçekleşti.

HAFIZA TEKNİKLERİ SEMİNERİ

Çankaya Üniversitesi İşletme ve Ekonomi Topluluğu, 20 Aralık 2006 Çarşamba günü Mavi Salon'da "Hafıza Teknikleri" başlıklı bir seminer düzenlendi. Semineri PDA Eğitim & Danışmanlık Genel Koordinatörü Abdulkadir Özbek verdi. Seminer, hafıza tekniklerini anlatmanın yanı sıra test ve oyunların da bulunduğu aktivitelerle neşeli ve eğlenceli bir havada geçti. Yaklaşık 2 saat süren seminere ilgi yoğundu.

Topluluk ayrıca; 22 Aralık 2007 tarihinde 'Avrupa Birliği Gençlik Projeleri' adlı semineri, 26-27-28 Şubat ve 1 Mart 2007 tarihlerinde Spor Merkezi'nin katkılarıyla Voleybol Turnuvasını, 14 Mart 2007 tarihinde üretim, satış ve pazarlama konusunda bilgi edinmek için Togo Mağazası'na şirket gezisini, 22 Mart 2007 tarihinde İzgören&Akın'den Banu Akın tarafından verilen 'Beden Dili' başlıklı seminerini, 31 Mart-1 Nisan 2007 tarihlerinde Alarko Carrier Eğitim Direktörü tarafından "Satış ve Pazarlama" eğitimini, 4 Nisan 2007 tarihinde Ulusal Ajans'tan Aytaç Torun'un yaptığı 'GMAT, SAT, TOEFL, GRE' sınavları tanıtımını ve 24 Nisan 2007 tarihinde Şerif Songör tarafından verilen 'Türk Perakendecilik Sektörü ve Makromarket' başlıklı semineri düzenlemiştir.

TIYATRO TOPLULUĞU'NDAN BİR OYUN

Çankaya Üniversitesi Tiyatro Topluluğu 23 Aralık 2006 tarihinde Yıldırım Şentürk'ün yazdığı 'Bıçaksırtı' adlı oyunu Konferans Salonu'nda sahnelledi. Umut isimli genci intihara sürükleyen nedenlerin anlatıldığı Bıçaksırtı'nda farklı bölümlerden 20 öğrenci rol aldı.

SUALTI SEMİNERİ

Çankaya Üniversitesi Sualtı Topluluğu 27 Aralık 2006 tarihinde Sualtı Sporunu tanıtmak ve sevdirmek amacıyla bir seminer düzenledi. Seaborne Dalış Okulu'ndan 3* Eğitimci ve Rehber Dalıcı Hale Yılmaz bu bağlamda ilgili öğrencilerle bir araya gelerek deneyimlerini paylaştı.

TOPLUM GÖNÜLLÜLERİ ÇANKAYA ÜNİVERSİTESİ'NDE BİR ARAYA GELDİ

Çankaya Üniversitesi Toplumsal Dayanışma Topluluğu öğrencileri, 2 Mart 2007 Cuma günü Ankara üniversitelerinden yaklaşık 200 toplum gönüllüsünü bir araya getirdi.

Ankara'daki sekiz üniversitenin (Ankara, Atılım, Başkent, Bilkent, Çankaya, Gazi, Hacettepe, ODTÜ) toplum gönüllüsü Öğrencileri Çankaya Üniversitesi'nde buluştu. Düzenlenen organizasyona Çankaya Üniversitesi Rektörü Prof.

Dr. Ziya Burhanettin Güvenç, Toplum Gönüllüleri Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı İbrahim Betil, Mütevelli Heyet Üyesi Kaddafi Bozkurt, Genel Müdür Yusuf Güvenç ve Genç Yönetim Kurulu Üyesi Bihter Neziroğlu da katıldı. Bu organizasyonda Ankara'da gerçekleşen sosyal sorumluluk projelerinin sunumları öğrenciler tarafından yapıldı. Etkinlik sonunda düzenlenen kokteylde öğrenciler birbirleriyle tanışma fırsatı buldu ve yeni proje fikirleri doğdu.

Toplumsal Dayanışma Topluluğu'nun gerçekleştirdiği diğer etkinlikler ise sırasıyla şöyle:

26-27-28-29 Mart 2007, Sivil Toplum ve Gönüllülük, Proje Yönetimi, Gönüllü Projelerde Ekip Çalışması eğitimleri.

30 Nisan 2007, 'Gençlik ve Gençliğin Günümüzdeki Sorunları' semineri, Mehmet Alper Şentürk

ULUSLARARASI TİCARET TOPLULUĞU

Çankaya Üniversitesi Uluslararası Ticaret Topluluğu, 29 Kasım-1 Aralık 2007 tarihlerinde "Ankara'da Dış Ticaret" konulu logo yarışması düzenledi. Topluluk ayrıca; 5 Mart 2007 tarihinde Dış Ticaret Müsteşarlığı Uzmanı Ertan Demiray'ın verdiği "İhracat Mevzuatı ve Belge Şekilleri" başlıklı konferansı, 16 Nisan 2007 tarihinde ABD Büyükelçiliği'nden Çin Komitesi Başkan Yardımcısı Adam Barrow'un verdiği "Çin ile Ticari İlişkiler" konulu semineri ve 25 Nisan 2007 tarihinde Dış Ticaret Müsteşarlığı'ndan emekli müdür yardımcısı Kürşat Aytaç'ın verdiği 'Dış Ticaret İlişkilerinde Karşılaşılan Zorluklar' konulu semineri düzenledi.

ATATÜRK DEVRİMİNİN BİLİNMEYEN YÖNLERİ

Çankaya Üniversitesi Atatürkçü Düşünce Topluluğu, 12 Mart 2007 tarihinde Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Eski Öğretim Üyesi Prof. Dr. Sina Akşin tarafından "Atatürk Devriminin Bilinmeyen Yönleri" konulu bir konferans düzenledi.

Topluluk ayrıca, 10 Kasım 2006 tarihinde de Atatürk'ün ölüm yıldönümü nedeniyle Mavi Salon'nda "Sarı Zeybek" adlı filmin gösterimini ve yeni yıl öncesi LÖSEV yararına ürün satışı da yaptı.

BAHAR KONSERİ

Çankaya Üniversitesi Türk Sanat Müziği Korusu 21 Mart Çarşamba akşamı geleneksel bahar konserini verdi. Yaklaşık iki saat süren konserte öğrenciler 16 parça seslendirdi. Koro, geleneksel musikimizi geçmişten geleceğe aslını bozmadan aktarmak ve gençlerimize sevdirmek amacıyla 1 Mart 2001 tarihinde TRT Ankara Radyosu Ses Sanatçısı Şef Mehmet Özkaya tarafından kuruldu ve ilk konserini 31 Mayıs 2001 tarihinde verdi. Kuruluşundan itibaren her yıl düzenli olarak çalışmalarını sürdürerek konserler veren Çankaya Üniversitesi Türk Sanat Müziği Korusu'nu 2002-2003 akademik yılında Şef Emine Gürsel çalıştırdı. Üniversitenin Kurucusu ve Mütavelli Heyeti

Başkanı Sıtkı Alp'in destekleri ve Rektör Prof. Dr. Ziya Burhanettin Güvenç'in himayelerinde çalışmalarını sürdüren koroyu, 2003-2004 akademik yılı başından bu yana Bestekar, Ses Sanatçısı, Şef Kadri Şarman çalıştırmakta.

DÜNYA FİLOZOFLARI

Çankaya Üniversitesi Felsefe Topluluğu, 12 Nisan 2007 tarihinde 'Dünya Filozofları ve Eserleri' konulu bir konferans düzenledi. Etkinlik Mavi salon'da gerçekleşti.

YAPAY ZEKA TOPLULUĞU

Çankaya Üniversitesi Yapay Zeka Topluluğu, Türkiye'de ve Çankaya Üniversitesi'nde robotik teknolojisini geliştirme amacıyla kuruldu. Yeni kurulan topluluk, 24-26 Nisan 2007 tarihleri arasında düzenlenen İstanbul Teknik Üni-

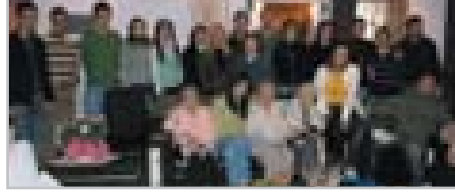
versitesi Robot Olimpiyatları'nda üniversitemizi ilk kez temsil etti. Topluluk olimpiyatlara katılan 80 proje arasından 24'üncü olarak gelecek yıllarda iddialı olabileceklerini gösterdi.

DANS TOPLULUĞU

Çankaya Üniversitesi Dans Topluluğu, 26 Nisan 2007 tarihinde Etap Altinel Otel'de düzenlenen LÖSEV gecesinde bir gösteri yaptı. Ayri-

ca; 26-27 Nisan 2007 tarihlerinde Hacettepe Üniversitesi'nde düzenlenen Dans Festivaline katılarak Üniversitemizi temsil etti.

ÇANKAYALI FENERBAHÇELİLER

Çankayalı Fenerbahçeliler Topluluğu öğrencileri Akademik Danışmanları Okutman Kerem Gün'le birlikte 23 Aralık 2006 tarihinde Kurban Bayramı ve Yılbaşı nedeniyle Velican Huzur ve Yaşlı Bakım Evi'ne ziyaret etti.

AFFT ETKİNLİKLERİ

Çankaya Üniversitesi Amatör Film ve Fotoğrafçılık Topluluğu, 7 Kasım 2007 tarihinde Film ve Analiz Teknikleri konulu bir workshop düzen-

ledi ve film gösterimi yaptı. Topluluk ayrıca; 30 Mart 2007 tarihinde Temel Fotoğrafçılık Eğitimi düzenledi.

YOUTH TOPLULUĞU

Çankaya Üniversitesi Youth (Gençlik) Topluluğu, bu yıl çalışmalarına üyelerinin Avrupa Gençlik Projeleri hakkında bilgilendirilmesini sağlayarak başladı. Amaç, Avrupa Birliği'nin gençler için sağlamış olduğu olanakları üniversitemiz öğrencilerine aktarmaktır. Bu amaç doğrultusunda, Ulusal Ajans ile yapılan görüşmeler sonucunda üniversitemizde "Proje

Yapmayı Öğreniyoruz" adlı bir eğitim semineri gerçekleştirildi. Yaklaşık kırk kişinin katılımıyla gerçekleşen bu eğitim seminerinde, uzman bir eğitmen önderliğinde proje yapımı aşamasında izlenecek yolları ve Avrupa Birliği'nin gençlere ayırmış olduğu fon hakkında üyeler bilgilendirildi

NTV TÜRK MUCİT ELEMELERİ YAPILDI

NTV'nin 100 bin YTL ödüllü yeni yarışma programı Türk Mucit'in Ankara elemeleri 28 Nisan 2007 tarihinde Çankaya Üniversitesi'nde yapıldı.

Türkiye'nin dört bir yanından gelen mucitler, jürinin önünde buluşunu sergiledi, yarattığı ürünü anlattı. Teknoloji, pazarlama ve reklam uzmanlarından oluşan jüri, icatları her

yönüyle değerlendirdi, gerektiğinde denedi ve finallere katılacak olan icatları seçti.

Tüm jüri üyelerinin (Prof. Dr. Celal Şengör, Betül Mardin, Hulusi Derici, Özlem Yalım ve Alphan Manas) hazır bulunduğu elemeler Çankaya Üniversitesi Konferans Salonu'nda yapıldı.

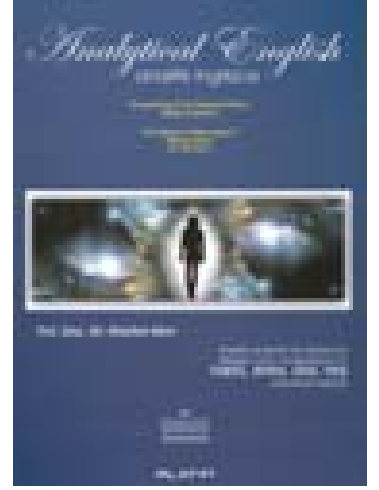
ANALİTİK İNGİLİZCE

- Yapısal algılama ve çözümleme ilkelerine dayalıdır.Cümle yapılarını esas alır,ve bunları iki dilde karşılaştırarak özdeşleştirir.
- Görsel ve şematik algılama üzerine kurulanmıştır.
- Tümdengelim metodunu kullanır.
- Fiil odaklıdır:Fiile doğru sorular sorularak yapı,düşünce,fikir ve ifade bozukluklarını yok etmeyi amaçlar.
- Üretime dönüktür;"Üretim olmazsa öğrenme pekişmez",ilkesi önceliklidir.
- Ses bilgisi üzerinde yoğunlaşarak,Türkçe'deki seslerin doğru algılanıp İngilizce'deki seslerle karşılanması esasını benimser.
- Türkçe temeline dayanır.
- Dilbilgisi,cümle yapıları,çeviri ve kompozisyon bilgilerini birbirlerine dönüşümlü olarak pekiştirir.
- Öğrenim süresini 50 saatle kısıtlar.
- İngilizce seviye farkı kısıtlar.
- İngilizce seviye farkı gözetmez.

Bu program size, İngilizce'nin temel mantığını Türkçe ile kıyaslayarak verdiğinden;

- Türkçe bir metni İngilizce'ye,ve İngilizce bir metni Türkçe'ye hatasız,hızlı,yazılı ve sözlü olarak çevirebilmenizi,
- Çevirileri doğru yaptıkça özgüveninizi yeneden kazanmanızı,
- Özgüveninizi kazandıkça edindiğiniz analitik çözümlemeyi konuşma becerisine dönüştürmenizi,
- Okuduğunuz bir metni tam olarak anlamanızı ve aynı nitelikteki metinleri kaleme alabilmenizi,
- İngilizceyi öğrenenlere öğretmenizi,
- Bütün bu becerileri,nerdeyse hiç çaba harcamadan ve çok hızlı bir biçimde pekiştirebilmeniz yönünde analitik dil becerisi kazanmanızı,
- Girmek ve kazanmak zorunda olduğunuz tüm sınavlarda(TOEFL,KPDS,ÜDS,YDS vb.) tam başarı göstermenizi sağlar.

Analitik İngilizce, bu nedenlerle "Türkiye'de bir ilktir."

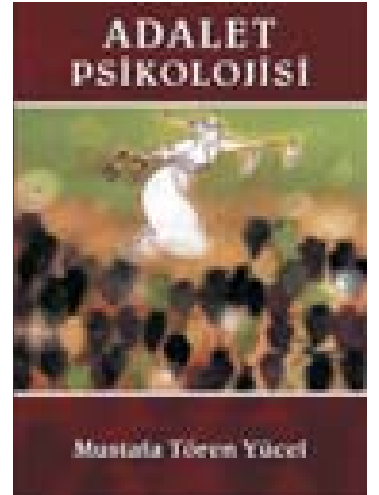
Dr. Nuzhen Akın
Çankaya Üniversitesi
Mütercim-Tercümanlık Bölümü
Öğretim Üyesi
Platin Yayınları

ADALET PSİKOLOJİSİ

Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Mustafa Tören Yücel, türünde çağdaş ölçülerde sayılı eserlerden biri olduğunu İnternet ortamında yapacağınız bir tarama ile göreceğiniz Adalet Psikolojisi adlı eserini yayınlamış bulunmaktadır. Eser Ankara Kızılay'da Dost ve Yeni Turhan Kitabevlerinde satışa sunulmuştur. Bu eserle zaman içinde Adalet sektörü ile psikoloji sektörü arasında oluşturulacak iletişimle mevcut Çin Setti'nin aşılması amaçlanmaktadır. Bu eserde özellikle karakoldaki kolluk görevlileri ile mahkemelerdeki savcı ve hâkimlerin çağın psikolojik ve psikiyatrik bulguları karşısında ne derece bilinçli olduğunun sınındığı; soruşturma ve yargılama süreçlerinin gerçeği yakalamada başvurabileceği adalet psikolojisi/psikiyatrisi referanslarının neler olabileceğinin irdelendiği kitapta suçluyu tanımak, adli hataları önlemek ve etkili olabilecek ceza yaptırımının belirlenmesine yardımcı olmak bağlamında, uygulayıcıların önüne psikolojik yanlışları da (pseudo-psychology) içeren bir veri tabanı sunulmakta ve hukukun insan olduğu; adaletin insanda empati ve sempati kapasitesini ön gördüğü vurgulanmaktadır.

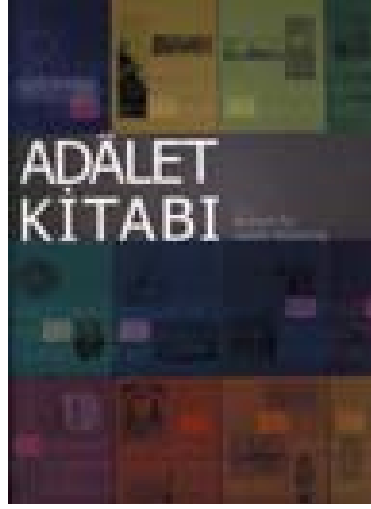
Davranış gelişimi ve akli süreçleri konu alan psikoloji olabildiğince (nesnel ve gözlenebilir) ampirik kanıt arayışında yargılama gerçeği ile örtüşmekte ise de önemli olan bu örtüşmenin sanal olmaktan çıkartılıp, gerçeklik testine tabi tutulması ve yargı kararlarının ne derece güvenilir olduğunun ortaya konulmasıdır. Nitekim, DNA uygulaması ile yüksek oranda sanığın beraat etmesi adli hata konusundaki riskin en belirgin kanıtını oluşturmuştur.

Yazarın dileği, vurulacak psikolojik/psikiyatrik neşterle, çapraz yorum/sorgulamalarla (critical thinking) sorunların doğru teşhis edilerek, psiko-legal konuların umutla beklenen humanizmasına kavuşturulması; ceza yaptırımı yerine tazmin/uzlaşma siyaset ve ahlakının geliştirilmesi; konuya multi-disipliner yaklaşım gereği kolluk, adliye ve klinik personel ile akademisyenler arasında iş birliği sağlanması; psikoloji ve psikiyatrinin adli sürece yapılabileceği katkının neler olabileceği konularında klinik ve adliye personelinin devamlı eğitilmesidir.

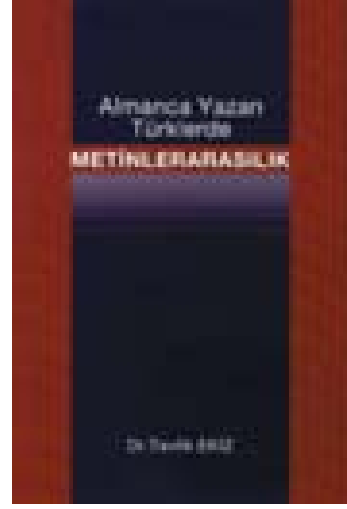
Doç. Dr. Mustafa Tören Yücel
Çankaya Üniversitesi
Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi

Ankara satış noktaları: Dost Kitabevi –Kızılay,
Yeni Turhan Kitabevi - Kızılay

Editörler: Bülent Arı* ve Selim Aslantaş
Adalet Bakanlığı yayını

*Doç. Dr. Bülent Arı - Çankaya Üniversitesi Siyaset Bilimi ve
Uluslararası İlişkiler Bölümü Öğretim Üyesi

Dr. Tevfik Ekiz - Çankaya Üniversitesi
Mütercim-Tercümanlık Bölümü Öğretim Görevlisi
Çankaya Üniversitesi Yayınları

Editör: İdris Bal
Lalezar Kitabevi

Çankaya Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası
İlişkiler Bölümü Öğretim Görevlisi Yrd. Doç. Dr. Cem
Karadeli kitabın 'Uluslararası Sistem: Tanımlar, Teoriler,
Kurallar' kısmını (sayfa 107-127) yazmıştır.

Yrd. Doç. Dr. Nüznet Akın - Çankaya Üniversitesi
Mütercim-Tercümanlık Bölümü Öğretim Üyesi
Platin Yayınları

Haluk Bilgin
Çankaya Üniversitesi
Spor Kulübü Genel Sekreteri

SEZONA BAKIŞ

2006-2007 sezonunu kapatırken takımlarımız hakkında değerlendirmeler yapmak istiyorum. 1. Lig bayanlar basketbol takımımız, bu yıl sezona iyi bir başlangıç yaparak sezonu uzun bir süre dördüncülük, beşincilik, altıncılık gibi sıralamalarla sürdürdü. Kendi evinde oynadığı on bir maçın sekizini kazanarak hemen hemen tüm takımları kendi sahasında yenme başarısını gösterdi. Botaş, Kayseri TED, Mersin Belediye gibi takımları zevkli ve mücadeleci oyunlar sonunda yendi. Deplasmanda Tarsus Belediye, Sakarya Akyazı gibi takımları yenerek belki de bu takımların küme düşmesinde etkili oldu. Türkiye Kupası'nda İzmir'de ikinci yarıda flaş transferler yapan Galatasaray'ı çeyrek finalde yenerek kupadan yarı finale kadar yükselip ilk dört takım arasında yer aldı. Kurada Fenerbahçe ile yarı finalde eşleşen ve son periyoda kadar mücadele eden takımımız, SKY TURK'ten de naklen yayınlanan maçın sonucunda kaybederek elendi; ancak tüm basketbol severlerin beğenisini kazanan takımımız, yaptığı bu mücadelelerle Ankara'yı ve Çankaya Üniversitesi'ni olumlu bir şekilde temsil etmiş oldu.

Erkek Bölgesel lig takımımız da en üst seviye olan Play-Off'ta ilk sekiz takım arasına kaldı. Tamamen genç takım oyuncularımızla mücadele eden bu takımımız, çok koşan, iyi savunma yapan bir ekip olarak göze hoş gelen basketbol oynadı. Hem genç hem de A takım oynayan sporcularımız, kendilerinden yaşça

büyük olan bir çok iyi takımı deplasmanda ve kendi sahasında yenerek büyük bir başarı gösterdi. Bu takımımız, ilki Ankara'da, ikincisi Diyarbakır'da yapılacak olan Türkiye Birinciliğine katılmayı hak etti; kendilerine başarılar dileriz.

Alt yapı takımlarımızdan genç bayanlar, Ankara birincisi olmuş ve Samsun'da yapılacak olan Türkiye birinciliğine direkt olarak katılma hakkı elde etmiştir. Yıldız Bayan takımımız da aynı şekilde Ankara ikincisi olup Kastamonu'da yapılan Türkiye birinciliğine direkt olarak katılma hakkı elde etmiştir. Küçük bayan takımımız da Ankara üçüncüsü olup Kayseri'de yapılacak olan Türkiye Küçük Bayanlar şampiyonasına katılma hakkı elde etmiştir. Yıldız erkek Basketbol takımımız da Ankara dördüncüsü olarak yarı finalere katılma hakkı elde etmiştir.

Masa Tenisi takımımız, süper ligde bu sene büyük başarılar imza atmış; kısıtlı ve genç kadrosuyla orta sıralarda süper ligde mücadele etmiş; birçok iyi takımı da yenme başarısı göstermiştir. Ayrıca bu yıl, Ankara'daki altyapı yarışmalarına katılmak üzere Arı Koleji'nden yeni öğrenciler seçilmiş ve üniversitemizde okuyan ve masa tenisi oynayan ağabeyleri tarafından çalıştırılmaya başlanmıştır.

Satranç dalımızda hocamız Eser Karamahmutoğlu'nun katılımıyla yeni öğrenciler seçildi ve Ankara'da yaş gruplarında ilk

on içerisinde yer alarak seçtikleri ilk yılda büyük başarı gösterdi.

Bütün bir yıl boyunca yaptığımız kış spor okullarımız, ortalama yüz kırk öğrenciyle tesislerimizde, uzman ekibimizle çalışarak Ankara'ya ve kulüp takımlarımızın alt yapısına yeni öğrenciler kazandırmaya devam etmektedir. Şu anda basketbol ve satranç dallarında çalışmalara katılan sporcularımıza her hafta yeni sürprizlerle çalışmalar yaptırılmakta ve onları geleceğe hazırlamaktayız.

Sizlere, kulübümüzle ilgili bu yıl yaptığımız faaliyetlerle ilgili kısa bilgiler sunmaya çalıştım. Elde edilen tüm bu başarılarından dolayı tüm sporcu, hoca ve yöneticilerimizi kutlarız. Yazın gelmesiyle birlikte vücudumuzun açık havaya ve spor yapmaya ihtiyacı olduğunu sizlere önemle hatırlatır; her gün mutlaka bir otuz dakika yürüyüş, yüzme, tenis, bisiklet, aerobik gibi çalışmalar yapmanızı önerir; sağlıklı ve mutlu bir tatil geçirmeniz dileğiyle saygılar sunarım.

ÇANKAYA ÜNİVERSİTESİ ARI KOLEJİ BAYAN BASKETBOL 1. LİG TAKIMI

KARŞILAŞMALAR VE SONUÇLARI

2006-2007 BAYANLAR 1.LİG FIKSTÜRÜ

TARİH	GÜN	ŞEHİR	SALON	SAAT	A TAKIMI	B TAKIMI	SKOR
29.10.2006	Pazar	Mersin	Edip Buran S.S.	16:00	Mersin Bş.Bld	Çankaya Üniv.	78-73
03.11.2006	Cuma	Ankara	Olimpik Spor Salonu	14:00	Çankaya Üniv.	Ceyhan Bld.	65-52
12.11.2006	Pazar	Ankara	Olimpik Spor Salonu	14:00	Çankaya Üniv.	As Akyazı	77-66
18.11.2006	C.tesi	İstanbul	Caferağa Spor Salonu	14:00	Fenerbahçe	Çankaya Üniv.	71-57
24.11.2006	Cuma	Ankara	Olimpik Spor Salonu	14:00	Çankaya Üniv.	İ.U.S.K	74-70
03.12.2006	Pazar	Kayseri	Atatürk S.S	14:00	TED Kayseri	Çankaya Üniv.	86-71
08.12.2006	Cuma	Ankara	Olimpik Spor Salonu	14:00	Çankaya Üniv.	Galatasaray	60-57
16.12.2006	C.tesi	İstanbul	Akatlar S.S	16:00	Beşiktaş	Çankaya Üniv.	78-58
23.12.2006	C.tesi	Mersin	Tarsus S.S	14:00	Tarsus Bld.	Çankaya Üniv.	80-85
05.01.2007	Cuma	Ankara	Olimpik Spor Salonu	14:00	Çankaya Üniv.	Botaş	75-72
13.01.2007	C.tesi	İstanbul	Pamukspor S.S	16:00	Migrosspor	Çankaya Üniv.	64-63
26.01.2007	Cuma	Ankara	Olimpik Spor Salonu	14:00	Çankaya Üniv.	Mersin Bş.Bld	89-79
03.02.2007	C.tesi	Adana	Ceyhan S.S	14:00	Ceyhan Bld.	Çankaya Üniv.	80-53
11.02.2007	Pazar	Sakarya	Akyazı	16:00	As Akyazı	Çankaya Üniv.	62-74
14.02.2007	Çarşamba	Ankara	Olimpik Spor Salonu	14:00	Çankaya Üniv.	Fenerbahçe	70-82
18.02.2007	Pazar	İstanbul	Avcılar S.S	14:00	İ.U.S.K	Çankaya Üniv.	85-82
23.02.2007	Cuma	Ankara	Olimpik Spor Salonu	14:00	Çankaya Üniv.	TED Kayseri	72-66
03.03.2007	C.tesi	İstanbul	Ahmet Cömert S.S	16:00	Galatasaray	Çankaya Üniv.	77-66
14.03.2007	Çarşamba	Ankara	Olimpik Spor Salonu	14:00	Çankaya Üniv.	Beşiktaş	66-73
16.03.2007	Cuma	Ankara	Olimpik Spor Salonu	14:00	Çankaya Üniv.	Tarsus Bld.	69-66
24.03.2007	C.tesi	Adana	Menderes S.S	14:00	Botaş	Çankaya Üniv.	75-67
30.03.2007	Cuma	Ankara	Olimpik Spor Salonu	14:00	Çankaya Üniv.	Migros	55-58

PUAN DURUMU

	TAKIMLAR	O	G	M	A	Y	AV	P
1	Fenerbahçe	22	20	2	1728	1395	1,24	42
2	Beşiktaş Cola Turka	22	18	4	1727	1453	1,19	40
3	BOTAŞ Spor	22	15	7	1770	1573	1,13	37
4	TED Kayseri Koleji	22	13	9	1748	1597	1,10	35
5	Galatasaray	22	13	9	1593	1568	1,02	35
6	Migrosspor	22	10	12	1522	1619	0,94	32
7	Mersin Büyükşehir Belediyesi	22	10	12	1592	1618	0,98	32
8	Çankaya Üniversitesi Arı Koleji	22	10	12	1521	1577	0,96	32
9	Ceyhan Belediye	22	8	14	1579	1703	0,93	30
10	İstanbul Üniversitesi	22	7	15	1467	1580	0,93	29
11	Tarsus Belediyesi	22	5	17	1534	1701	0,90	27
12	Sakarya Akyazı	22	3	19	1553	1950	0,80	25

ÇANKAYA ÜNİVERSİTESİ ARI KOLEJİ ERKEK BASKETBOL BÖLGESEL LİG TAKIMI

KARŞILAŞMALAR VE SONUÇLARI

2006-2007 ERKEKLER BÖLGESEL LİG FİKSTÜRÜ

TARİH	GÜN	ŞEHİR	SALON	SAAT	A TAKIMI	B TAKIMI	SKOR
20.01.2007	C.tesi	Ankara	Olimpik Spor Salonu	14:00	Çankaya Üniv.	Şekerspor	88-77
27.01.2007	C.tesi	Eskişehir	Osmangazi Üniv.	13:00	Osmangazi Üniv.	Çankaya Üniv.	92-82
03.02.2007	C.tesi	Ankara	Olimpik Spor Salonu	14:00	Çankaya Üniv.	TAİ	81-76
09.02.2007	Cuma	Ankara	Olimpik Spor Salonu	16:00	Çankaya Üniv.	Başkent Gençlik	81-91
17.02.2007	C.tesi	Ankara	Olimpik Spor Salonu	14:00	Çankaya Üniv.	Olin	96-87
24.02.2007	C.tesi	Antalya	Atatürk S.S	14:00	Palmiye Spor	Çankaya Üniv.	70-114
02.03.2007	Cuma	Ankara	Olimpik Spor Salonu	16:00	Çankaya Üniv.	Adapazarı Bş.Bld	82-80
11.03.2007	Pazar	Edirne	Mimar Sinan S.S	14:00	Olin	Çankaya Üniv.	101-60
16.03.2007	Cuma	Ankara	Olimpik Spor Salonu	16:00	Palmiye Spor	Çankaya Üniv.	64-102
24.03.2007	C.tesi	Sakarya	Atatürk S.S	16:00	Adapazarı Bş.Bld.	Çankaya Üniv.	88-95

İÇ ve DIŞ SPORTİF ETKİNLİKLER

2006-2007 AKADEMİK YILI ÜNİVERSİTE İÇİ SPORTİF FAALİYETLER

Tarih	Etkinlik Türü	Katılım, alınan derece, başarı
Kasım 2006	Basketbol Turnuvası	1. Veteranlar 2. Şapur Şupur 3. Cougars
Kasım 2006	Halı Saha Futbol Turnuvası	1. İktisadi ve İdari Bilimler Fak. 2. Müh-Mim Fak. 3. Personel
Kasım 2006	Masa Tenisi Turnuvası	1. Mustafa Çoban 2. Emre Bayraktar 3. Murat Söyler
Kasım 2006	Satranç Turnuvası	1. Ahmet Çadircı 2. Oğuzhan Uruk 3. Ahmet Kolsarıcı
Mart 2007	İşletme ve Ekonomi Topluluğu Voleybol Turnuvası	1. Karadeniz Fırtınası 2. T-13 3. 01
Nisan 2007	Bahar Şenliği Basketbol Turnuvası	1. İktisadi ve İdari Bilimler Fak. 2. Mühendislik Fakültesi 3. Hukuk Fakültesi
Nisan 2007	Bahar Şenliği Halı Saha Futbol Turnuvası	1. İktisadi ve İdari Bilimler Fak. 2. Mühendislik Fakültesi 3. Hukuk Fakültesi
Nisan 2007	Bahar Şenliği Masa Tenisi Turnuvası	1. Mustafa Çoban (Hukuk Fak.) 2. Mustafa Binici (End.Müh.) 3. Emre Bayraktar (İktisat)
Nisan 2007	Bahar Şenliği Satranç Turnuvası	1. Oğuzhan Uruk 2. Ahmet Bilal Kolsarıcı 3. Emre Bayraktar

2006-2007 AKADEMİK YILI ÜNİVERSİTELER ARASI SPORTİF FAALİYETLER

Tarih	Etkinlik Türü	Katılım, alınan derece, başarı
25-27 Mart 2007	Üniversitelerarası Türkiye Bilardo Birinciliği Yer: Orta Doğu Teknik Üniversitesi - Ankara	Takımımız Türkiye 8'incisi olmuştur.
12-16 Mart 2007	Üniversitelerarası Basketbol C Kategorisi Yer: Ankara Bilkent Üniversitesi - Ankara	Takımımız C Kategorisi 1'incisi olmuştur.
25-27 Mart 2007	Üniversitelerarası Satranç Türkiye Birinciliği Yer: İstanbul Kültür Üniversitesi	Takımımız Türkiye 4'üncüsü olmuştur.
5-7 Nisan 2007	Üniversitelerarası Masa Tenisi Türkiye Birinciliği Yer: Çurukova Üniversitesi - Adana	Takımımız 46 üniversitenin katıldığı turnuvada Türkiye 4'üncüsü olmuştur.
7-11 Mayıs 2007	Üniversitelerarası Bayan Basketbol A Kategorisi Yer: Manisa Celal Bayar Üniversitesi	Takımımız Türkiye 4'üncüsü olmuştur.
13-15 Mayıs 2007	Üniversitelerarası Yüzme Türkiye Birinciliği Yer: Ege Üniversitesi - İzmir	Takımımız Türkiye 16'ncısı olmuştur.

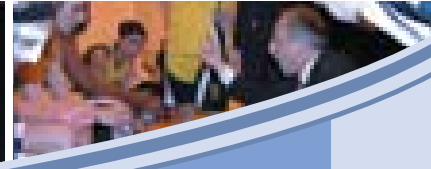

ÇANKAYA ÜNİVERSİTESİ

10
.YIL

FAKÜLTE VE BÖLÜMLER

FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ

İngiliz Dili ve Edebiyatı
İngiliz Dili ve Edebiyatı (Burslu)
Matematik - Bilgisayar
Matematik - Bilgisayar (Burslu)
Mütercim - Tercümanlık (İngilizce)
Mütercim - Tercümanlık (İngilizce) (Burslu)

İKTİSADİ VE İDARİ BİLİMLER FAKÜLTESİ

İktisat
İktisat (Burslu)
İşletme
İşletme (Burslu)
Uluslararası Ticaret
Uluslararası Ticaret (Burslu)
Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler
Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler (Burslu)

HUKUK FAKÜLTESİ

Hukuk
Hukuk (Burslu)

MÜHENDİSLİK-MİMARLIK FAKÜLTESİ

Bilgisayar Mühendisliği
Bilgisayar Mühendisliği (Burslu)
Endüstri Mühendisliği
Endüstri Mühendisliği (Burslu)
Elektronik ve Haberleşme Mühendisliği
Elektronik ve Haberleşme Mühendisliği (Burslu)
İç Mimarlık

ÇANKAYA MESLEK YÜKSEKOKULU

Uluslararası Ticaret Yönetimi

Çankaya Üniversitesi Rektörlüğü

Öğretmenler Caddesi No:14 Yüzüncüyıl 06530 Balgat - Ankara
Tel: 0312 284 45 00 • Faks: 0312 285 96 31 • webadmin@cankaya.edu.tr

ARI YAYINLARI

GELECEĞİNİZE SİZ YÖN VERİN...

(312) 444 4 ARI
(274)

“Yılların Deneyimi”

ÖSS soru bankaları

OKS soru bankaları

konu anlatımlı kitaplar

bilgi soru bankaları

Çankaya Üniversitesi

günderim